

Unga 22

Hur mår tonåringarna i Umeå kommun?

Besök vår hemsida: www.umea.se/statistik

Text och analys:

Peter Thuresson
Strategisk utveckling
Telefon 090-16 23 70
peter.thuresson@umea.se

Övrig kontaktperson:

Seth Åberg
Umebrå, Strategisk utveckling
Telefon 090-16 11 96
seth.berg@umea.se

Innehållsförteckning

Förord.....	4
Sammanfattning.....	5
Bakgrund.....	7
Datainsamling.....	7
Bortfall och kvalitet.....	8
Svarstider.....	8
Struktur.....	8
Bakgrundsvariabler.....	9
Resultat.....	12
 Delaktighet och inflytande.....	12
 Ekonomiska och sociala förutsättningar.....	19
 Trygghet och förtroende.....	24
 I skolan.....	30
 Fysisk och psykisk hälsa.....	44
 Matvanor.....	53
 Sexualitet, samtycke och relationer.....	55
 Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel.....	60
Fördjupningar.....	74
Bilaga.....	80

Förord

Umeå kommun vill främja arbetet med en god, jämställd och jämlik hälsa hos invånarna. Undersökningen Unga är en folkhälsoundersökning som genomförs i Umeå kommuns högstadie- och gymnasieskolor vartannat år och är ett viktigt instrument för att följa barns och ungdomars hälsa och vardag. Med undersökningen följer kommunen upp hur hälsan utvecklas hos de yngre samt erhåller ett viktigt beslutsunderlag som skapar förutsättningar för viktiga insatser och åtgärder för målgruppen. Undersökningen ger även en röst åt barn och unga och är ett viktigt demokratiskt instrument för att fånga ungdomars vardag.

Mikael Brändström, hållbarhetschef Strategisk utveckling

Sammanfattning

Stress bland unga fortsätter att öka och har gjort det sedan 2014. Främst är det, likt tidigare, tjejerna som upplever sig stressade. Cirka 62 procent upplever detta varje dag eller flera dagar i veckan vilket är högre än nivåerna som kunde observeras år 2020. Stress bland unga killar har ökat sedan 2014 och nu är motsvarande andel för dem 27 procent. Jämfört med år 2020 är dock andelen på ungefär samma nivå. Bland tjejerna har också andelen ökat som känner trötthet, magont och svårigheter att somna. Generellt sett är det vanligare att äldre ungdomar upplever dessa typer av besvär.

Ökningen av stress följer utvecklingen med en ökad andel som mår dåligt eller mycket dåligt. Endast 48 procent av tjejerna mår bra eller mycket bra vilket är en minskad andel sett sedan år 2014 och ett sämre resultat än något enskilt år sedan dess. Motsvarande andel för killarna är 75 procent vilket är en viss försämring sedan tidigare.

Det finns en grupp på 80 personer som upplever hög stress och inte ser ljus på framtiden. Bland dessa är det 79 procent som uppger att de mår dåligt eller mycket dåligt. Detta kan jämföras med samtliga ungdomar där andelen som mår dåligt eller mycket dåligt är elva procent. 67 procent av dessa 80 personer är tjejer och 22 procent killar. Resterande elva procent har svarat att de tillhör ett annat kön.

Tolv procent av tjejerna och fem procent av killarna har under de senaste tolv månaderna allvarligt övervägt att ta sina liv. Det motsvarar cirka 370 tjejer och 170 killar.

Sedan år 2014 har andelen som rör på sig ökat. Andelen aktiva har också ökat sedan pandemiåret 2020. Killarna rör sig något mer än tjejerna. Hälften av killarna rör sig mer än 60 minuter per dag medan det bland tjejerna är 38 procent som rör sig så länge. Aktiviteten hänger till viss del ihop med val av färdmedel till skolan vilket varierar mycket för ungdomarna på de olika skolorna. Andelen ungdomar per högstadieskola som får skjuts till skolan varierar mellan fyra och 26 procent.

Av dem som inte känner sig respekterade av sina skolkamrater är det 40 procent som någon gång uteblir från idrotten medan det generellt är 23 procent som någon gång uteblir. Det vill säga om man inte blir respekterad av sina skolkamrater ökar risken betydligt för att man skolkar från idrotten.

Något färre hoppar över skollunchen jämfört med år 2020. Andelen ungdomar som hoppar över lunchen varje dag eller flera dagar i veckan varierar mellan olika skolor, från tio procent till 34 procent. Andelen som hoppar över frukosten är högre än tidigare mätningar.

En stor majoritet av ungdomarna säger att de trivs i området där de bor, 91 procent av tjejerna och 94 procent av killarna. Två procent av både tjejer och killar säger att de inte trivs i området. Orsaker

som uppges till vantrivsel är bland annat att man vill bo närmare stan, närmare kompisar eller att man önskar ett ökat utbud på affärer och aktiviteter i närområdet. Brist på trygghet uppges också vara en orsak, till exempel bristande belysning. Det är också vanligare att de som bor på landsbygden känner mindre trivsel än de som inte bor på landsbygden, ungefär dubbelt så vanligt.

För personer som är födda utanför Europa är det åtta procent som inte får välja vilken religion eller livs-åskådning de ska ha. För personer som är födda i Sverige är motsvarande andel cirka 1,5 procent. Dessa resultat är på ungefär samma nivåer som tidigare och har alltså varken förbättrats eller försämrats.

Cirka tre procent uppger att de röker dagligen. Dagligrökandet har minskat ända sedan 2014, men andelen tjejer som röker ibland har ökat sedan senaste undersökningen. Dagligsnusandet har också ökat bland tjejerna.

Fyra procent av både killar och tjejer säger att de blir utsatta för hot, utfrysning eller trakasserier regelbundet på skolan eller på fritiden, det vill säga en eller flera gånger i veckan. Det vanligaste är att mobbingen skett på skolan och det näst vanligaste är att det skett på sociala medier. Omkring 20 procent av tjejerna och sex procent av killarna uppger att de sökt hjälp för mobbing eller psykisk ohälsa under de senaste tolv månaderna. Det är två procentenheter högre för tjejerna än sist och på samma nivå som år 2020 för killarna.

Det som ökar en persons sociala status eller popularitet mest fortsätter likt tidigare att vara att man är en bra kompis. Det som minskar statusen mest är att dricka sig full. Ungefär en sjättedel av tjejerna och killarna har svarat att det ökar ens status att dricka sig full, medan en annan fjärdedel svarat att det i stället minskar ens status.

Bakgrund

Unga 22 är en webbaserad enkätundersökning och besvaras av ungdomar mellan 13 och 18 år. Umeå kommun har sedan 1996 genomfört systematiska elevundersökningar. Undersökningen var till en början med fokus på tobak, alkohol och narkotika. 2004 breddades frågeunderlaget och innefattade frågor om levnadsvanor i stort. Enkäten benämndes i samband med detta också med nytt namn: LEVA undersökningen. LEVA genomfördes sedan regelbundet för att 2010 följas av UNGA 10. År 2013 omarbetades enkäten med ett mer genomarbetat frågebatteri och har sedan dess genomförts vartannat år. Unga 14, Unga 16, Unga 18 och Unga 20 har samma utformning som enkäten har idag. Från och med år 2018 och framåt genomförs Unga-undersökningen under hösten i stället för våren som det tidigare varit. År 2013 testades enkäten på en grupp högstadieelever. Det ledde till vissa förändringar i enkätens utformning och språkbruk vilket har ökat frågornas tillgänglighet för målgruppen. Vissa frågor har också utformats i samarbete med mättekniker på statistiska centralbyrån (SCB) i syfte att validera frågor som inte återfunnits i beprövade enkätformulär.

Unga ingår som ett viktigt mätinstrument i Umeå kommuns kvalitets- och förbättringsarbete. Unga ska ge en lägesbeskrivning av ungdomars mående och kontinuerligt följa utvecklingen. Undersökningen utgör en grund för Umeå kommuns folkhälsoarbete med unga personer. Enkäten svarar också mot kommunens ambition om att forma ett hållbart samhälle med livskraftiga och välmående invånare. Undersökningen ger i enlighet med det ett stöd till verksamheter och ett underlag till politiska beslutsfattare. Unga 22 utgör också ett redskap i arbetet med Agenda 2030 och undersökningen kopplas mot nio av de 17 målen.

Datainsamling

Populationen utgörs av samtliga elever i Umeå kommuns fristående och kommunala skolor i årskurs 7 till 9 och gymnasiet. Undersökningen är frivillig att delta i och webbenkäten besvaras anonymt. Datainsamlingen sker på klassnivå i lokaler på respektive skola under skoltid och sker med hjälp av skolans personal. Datainsamlingen skedde under vecka 39–41. Resultaten återredovisas och anpassas efter de förutsättningar som råder för respektive skolområde.

Bortfall och kvalitet

Hela 6 730 ungdomar i Umeå kommun besvarade Unga-enkäten vilket motsvarar närmare åtta av tio personer av samtliga ungdomar i högstadie- och gymnasieåldern. Det förklaras i huvudsak av att Minervas högstadieskola deltog för första gången i årets undersökning. Benägenheten att delta i Unga-undersökningen har varit och är hög. Det medför att undersökningen får högre kvalitet och god tillförlitlighet. Nyttillkomna frågor utformas i samråd med sakkunniga inom respektive område samt med statistiker. För att hålla uppgiftslämnarbördan så låg som möjligt utmönstras vissa frågor när rum ska ges till nya.

Svarstider

Den genomsnittliga svarstiden var i undersökningen cirka 16,5 minuter. Målbilden är att sänka detta till 15 minuter samt att mindre än fem procent av ungdomarna behöver mer än 30 minuters svarstid.

Struktur

Enkäten utgår från de nationella folkhälsopolitiska målområdena. Dessa är:

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
- Inkomster och försörjningsmöjligheter
- Boende och närmiljö
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Då frågorna i denna undersökning enbart faller inom det första målområdet, det vill säga: "Det tidiga livets villkor" har enkäten delats upp efter åtta kategorier för att skapa en systematisk överblick inom folkhälsoområdet. Dessa kategorier är:

- Delaktighet och inflytande
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
- Trygghet och förtroende
- I skolan
- Fysisk och psykisk hälsa
- Matvanor
- Sexualitet, samtycke och relationer
- Tobaksvanor, alkohol, narkotika, doping och spel

Bakgrundsvariabler

De som besvarade enkäten är ungefär hälften tjejer och hälften killar. Det finns även en mindre grupp på två procent eller drygt 150 personer, som anger att de har en annan könstillhörighet.

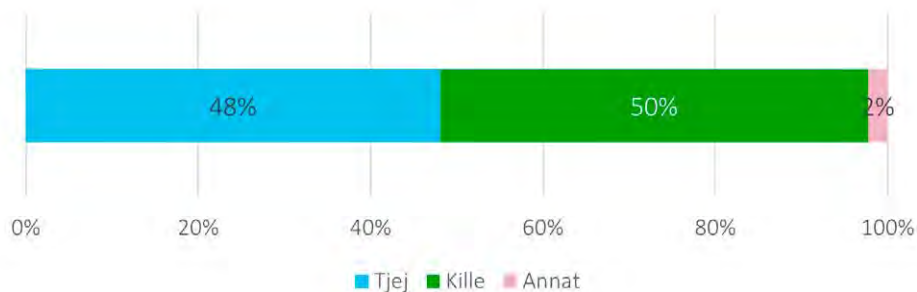

Diagram 1. Är du...?

Det vanligaste bland ungdomarna är att de bor tillsammans med båda sina föräldrar. Det är 4 554 ungdomar eller 68 procent som tillhör denna grupp. Det näst vanligaste är att de bor växelvis hos föräldrarna. Denna grupp består av nära 900 ungdomar eller 13 procent. Ungdomar som endast bor med ena föräldern bor i större utsträckning med sin mamma än sin pappa. Det är cirka fyra gånger så vanligt att man bor hos mamma än hos pappa.

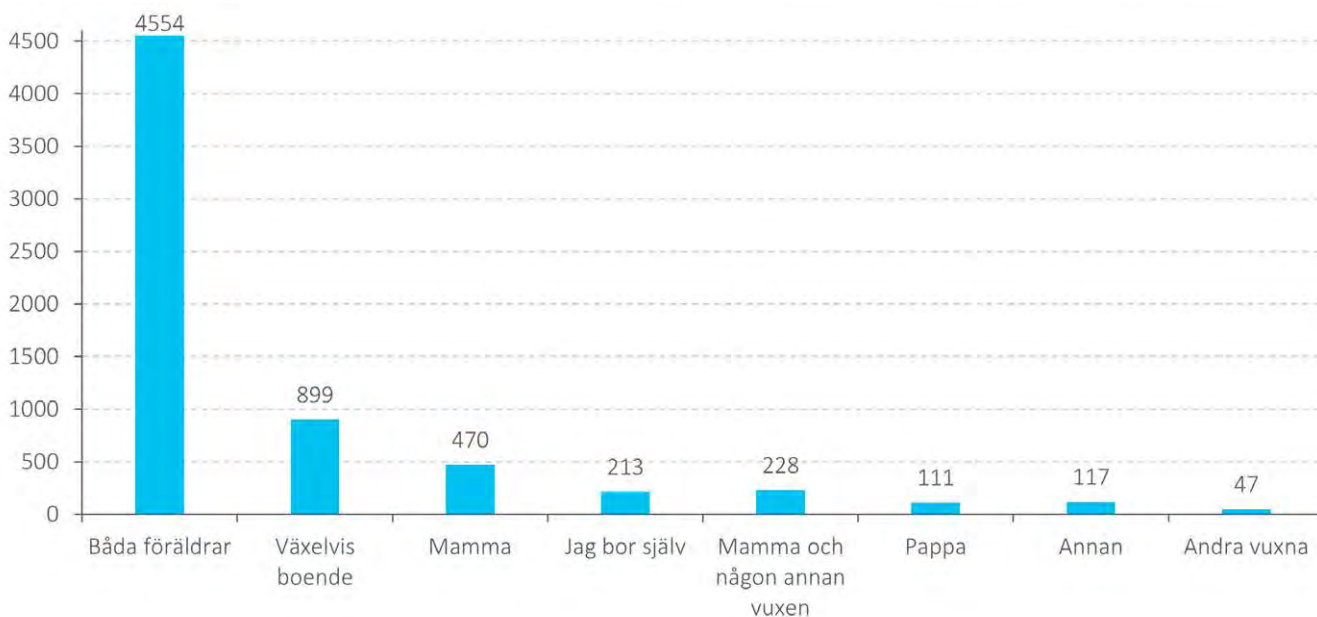

Diagram 2. Vem/vilka vuxna bor du tillsammans med under skolveckan?

53 procent av de svarande går i högstadiet och 47 procent går i gymnasiet. Både skolor med kommunala huvudmän och friskolor ingår i underlaget. Deltagandet för friskolorna är marginellt högre detta år. Till stor del beror detta på att Minervaskolans högstadieskola för första gången har medverkat i undersökningen.

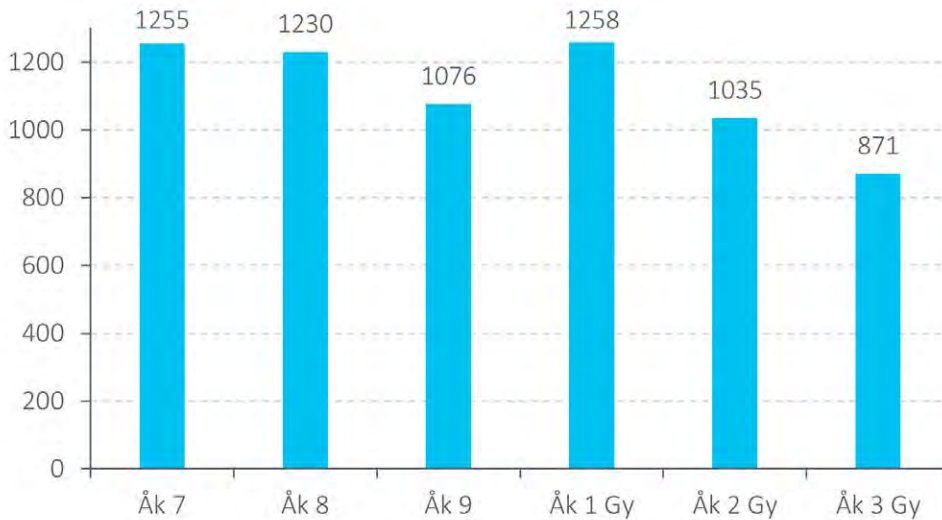

Diagram 3. Vilken årskurs går du i?

Knappt nio av tio ungdomar i undersökningen är födda i Sverige. Av de övriga är de flesta, sju procent, födda i ett land utanför Europa. Tre procent är födda i ett annat land i Europa och en procent vet inte.

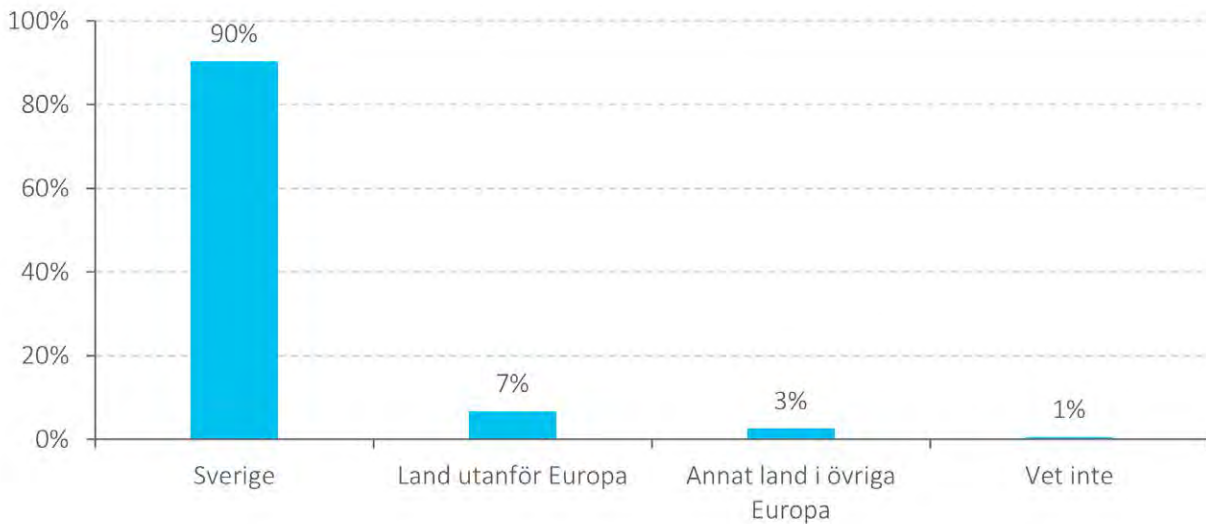

Diagram 4. Var är du född?

De flesta ungdomar upplever inte att de är trångbodda. Cirka nio av tio ungdomar har svarat detta. Nio procent av tjejerna och sju procent av killarna säger att de bor något trångt och en procent av både tjejer och killar uppger att de bor mycket trångt.

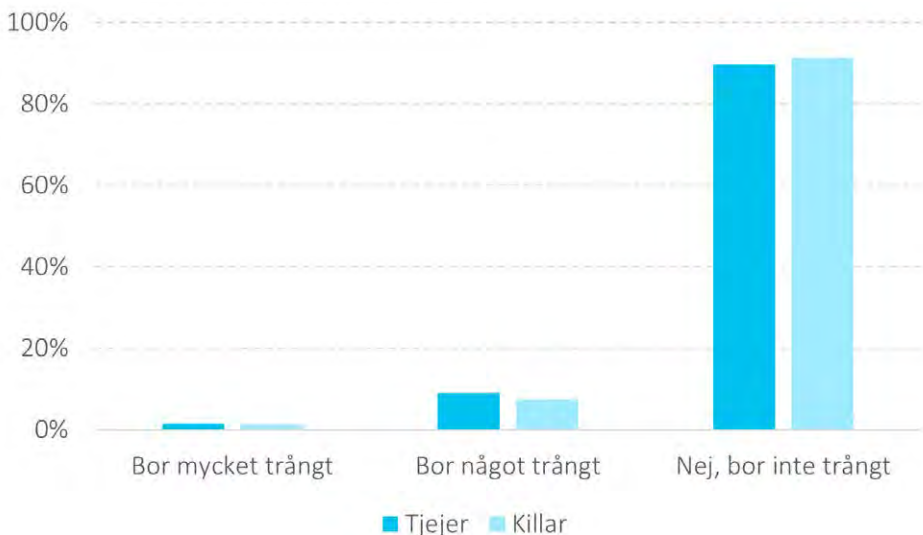

Diagram 5. Upplever du att din familj/ditt hushåll bor trångt?

Strax över hälften av ungdomarna uppger att de är med i någon organisation eller förening. Lika många tjejer som killar är med i en organisation eller förening. Det vanligaste är att vara med i en idrottsförening. Drygt hälften av tjejerna, eller 53 procent, och lika många av killarna är aktiva i en förening, varav 47 procentenheter av killarna och 46 procentenheter av tjejerna tillhör en idrottsförening. Därutöver är det några procent som är aktiva i en religiös organisation, en annan förening eller organisation och några få procent som är med i en politisk organisation eller en frivilligorganisation. Det är vanligare att vara medlem i en religiös organisation än i en politisk ungdomsförening.

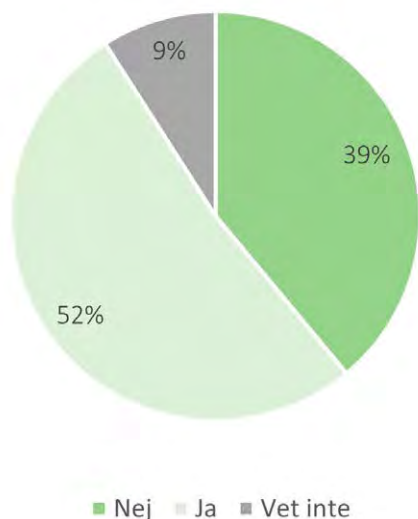

Diagram 6. Är du medlem i någon/några organisationer/föreningar?

Resultat

Delaktighet och inflytande

Sammanfattning

- En av fyra ungdomar känner att de kan påverka skolans verksamhet. Det är en minskning jämfört med tidigare.
- Ungdomarna deltar i färre fritidsaktiviteter med andra jämfört med år 2020. Framst är det tjejer som inte deltar i lika stor utsträckning som tidigare.
- 85 procent av ungdomarna upplever att de bestämmer över sina egna liv. På gymnasiet är läget ganska oförändrat sedan år 2020.
- Åtta procent av ungdomarna som är födda utanför Europa säger att de inte får välja helt själva vilken religion eller livsåskådning de ska ha. Av ungdomar födda i Sverige är den vanligaste inskränkningen att de inte får välja vilken utbildning de ska ha. Det är cirka två procent som har uppgett detta.

Möjlighet att påverka i skolan

Andelen tjejer och killar som upplever att de kan påverka skolans verksamhet har minskat ända sedan 2016. År 2016 var det 39 procent av tjejerna och killarna som svarade att de kände att de kunde påverka.

Det kan jämföras med 2022 års 26 respektive 25 procent.

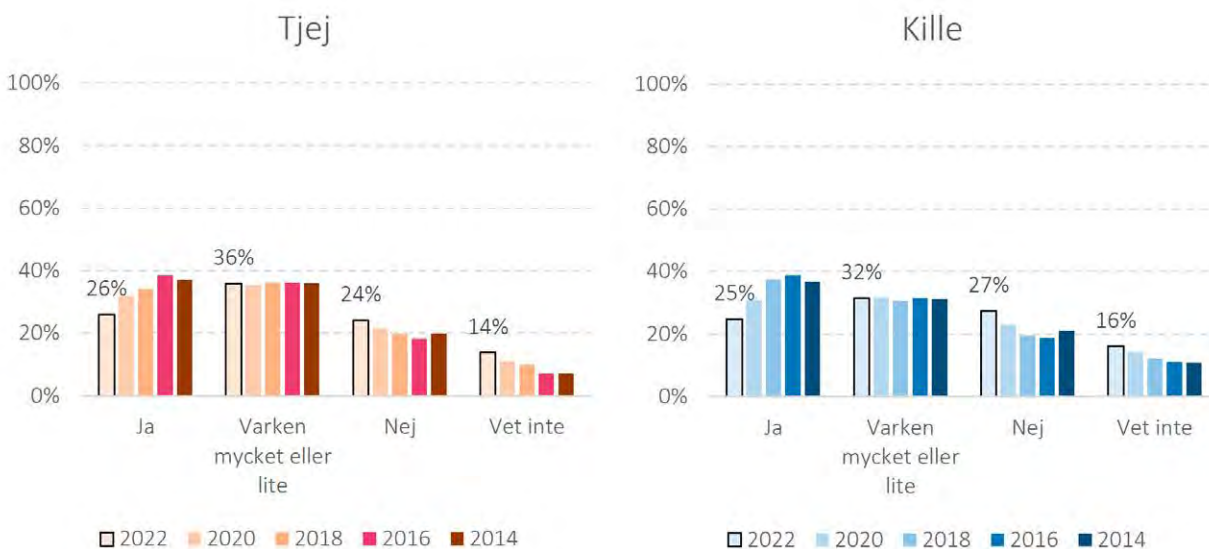

Diagram 7. Upplever du att du har möjlighet att påverka din skolas verksamhet (till exempel vad du får lära dig, arbetssätt, regler, skolmiljö)? Efter kön.

Både bland ungdomar på högstadiet och gymnasiet har andelen som känner att de kan påverka gått ner. De som svarat "Varken mycket eller lite" utgör ungefär en lika stor andel som tidigare, men de som inte känner att de kan påverka eller inte vet har ökat. Uppdelat per högstadieskola varierar andelen som säger att de kan påverka mellan 14 och 42 procent. Bland gymnasieprogrammen varierar det mellan sju och 46 procent.

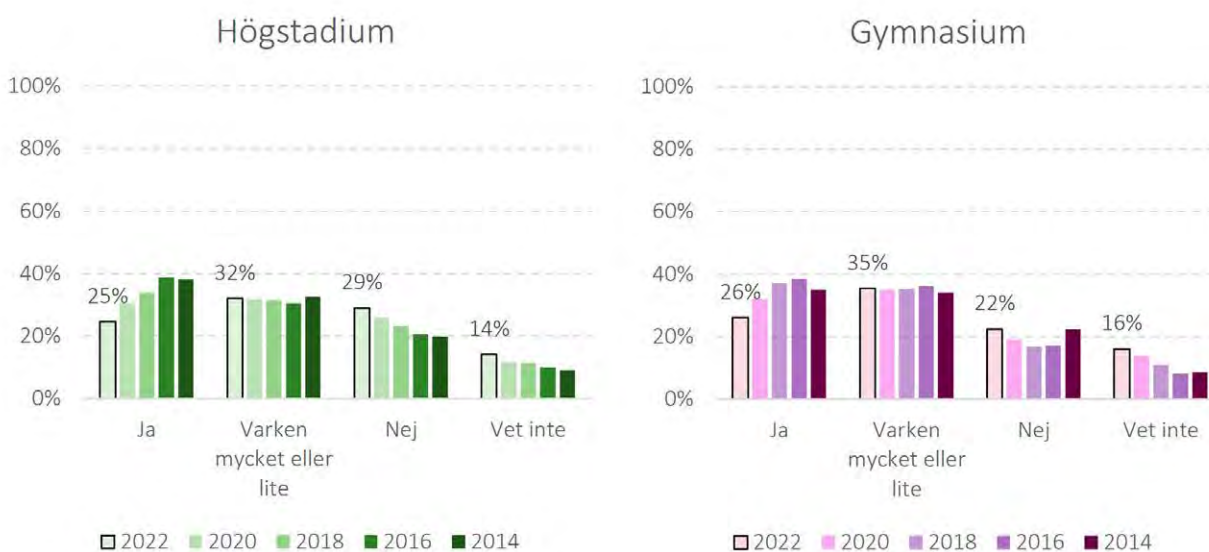

Diagram 8. Upplever du att du har möjlighet att påverka din skolas verksamhet (till exempel vad du får lära dig, arbetssätt, regler, skolmiljö)? Efter ålder.

Påverkar i skolan

Även på frågan om barn och unga är med och påverkar skolans verksamhet har andelarna som svarat "Ja" gått ner. På samma sätt är det alternativen "Nej" och "Vet inte" som i stället har ökat.

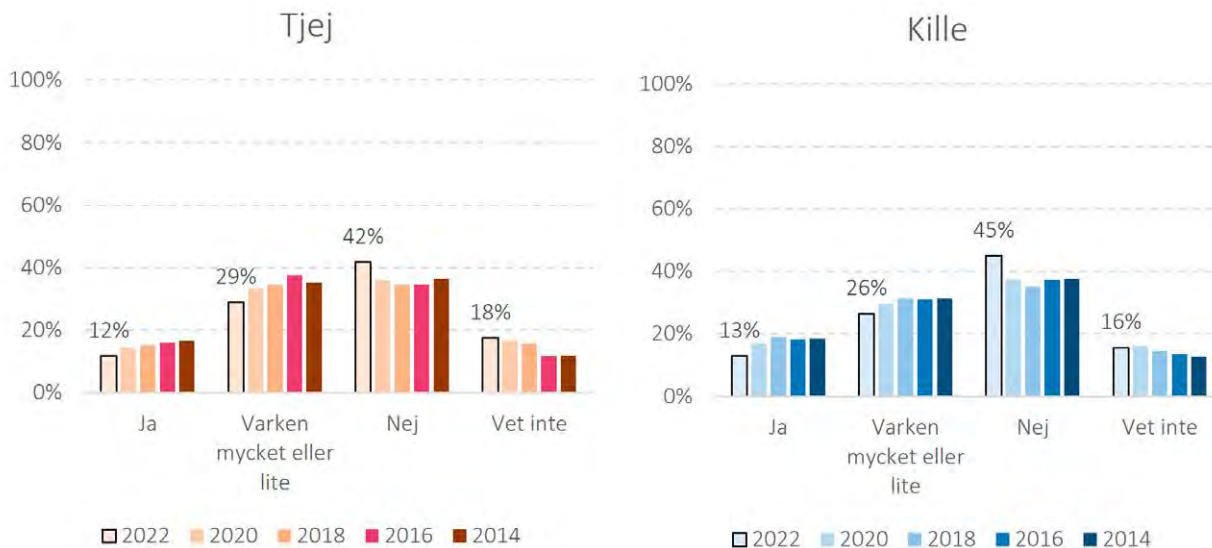

Diagram 9. Är du med och påverkar din skolas verksamhet? Efter kön.

Andelen ungdomar som är med och påverkar sin skolas verksamhet är något högre bland ungdomarna på högstadiet än på gymnasiet. Det har dock minskat sedan undersökningen år 2014. Bland ungdomarna på gymnasiet har andelen minskat också. År 2022 uppgav 13 procent av högstadieungdomarna och elva procent av gymnasieungdomarna att de var med och påverkade skolans verksamhet.

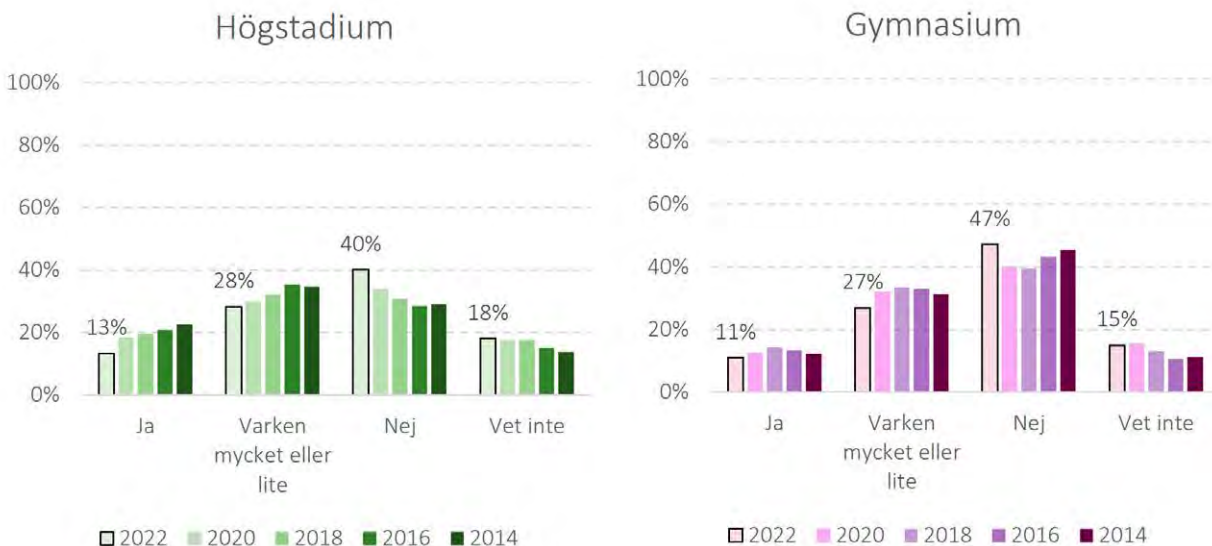

Diagram 10. Är du med och påverkar din skolas verksamhet? Efter ålder.

Fritidsaktiviteter med andra

Cirka två tredjedelar av alla ungdomar säger att de deltar i fritidsaktiviteter med andra. Andelen har gått ner både för killar och tjejer sedan undersökningen 2018, men minskningen är särskilt tydlig bland tjejerna som gått från 75 procent till 65 procent "Ja"-svar. Trots detta är det fortfarande en marginellt större andel tjejer som deltar i fritidsaktiviteter med andra jämfört med killarna.

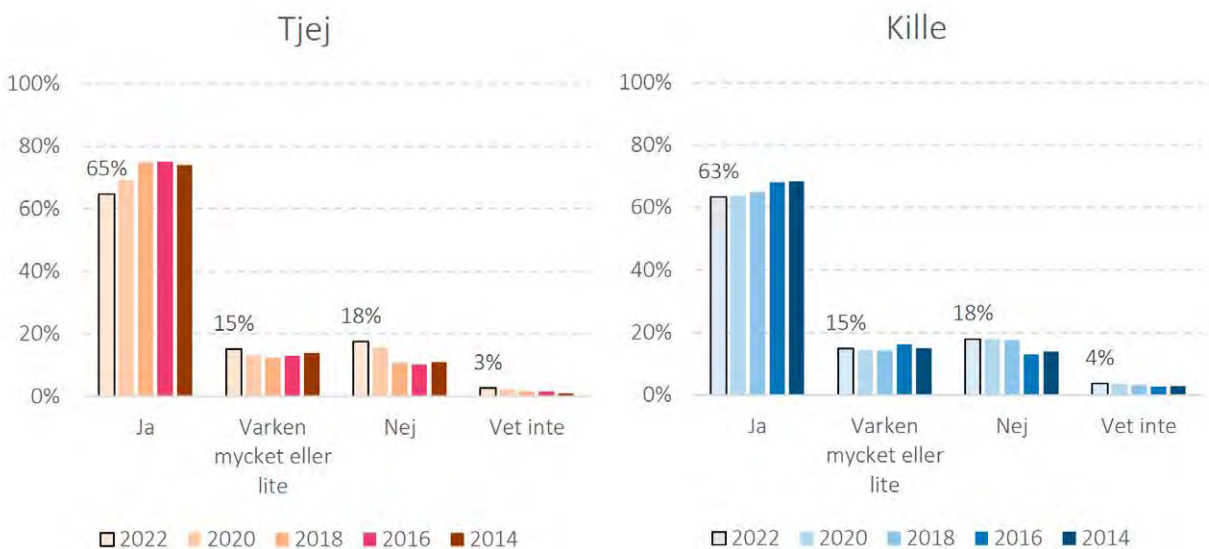

Diagram 11. Är du med i fritidsaktiviteter tillsammans med andra (till exempel deltar i idrott, går på en fritidsgård, går på bio med andra)? Efter kön.

68 procent av högstadiungdomarna och 59 procent av gymnasieungdomarna säger att de deltar i fritidsaktiviteter med andra. För ungdomarna på högstadiet är detta en minskning med åtta procentenheter sedan toppnoteringen 2016. Motsvarande andel för ungdomar på gymnasiet är också åtta procentenheter.

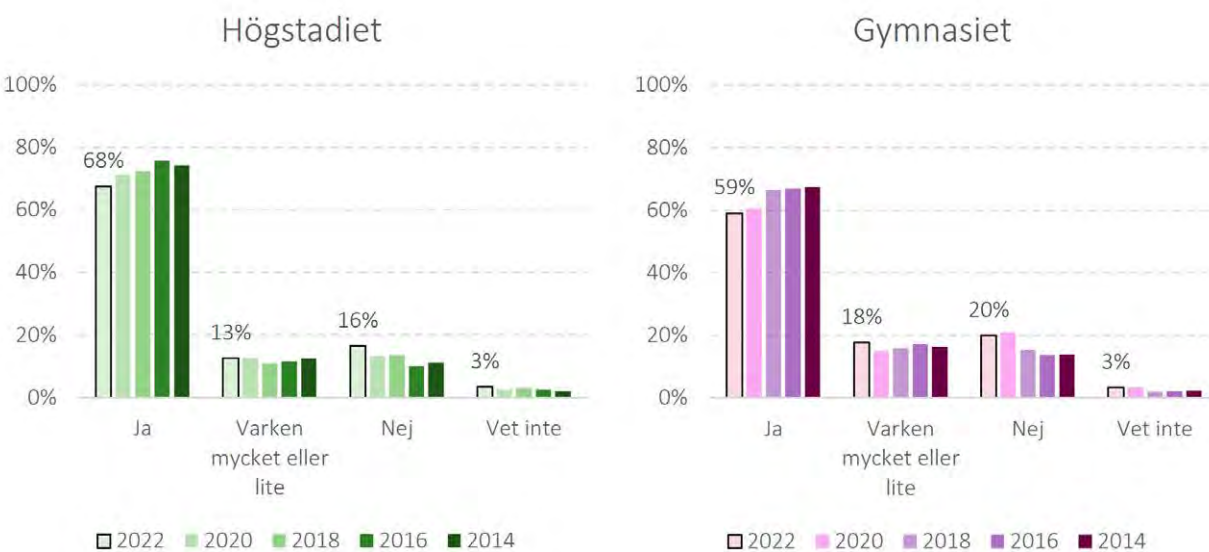

Diagram 12. Är du med i fritidsaktiviteter tillsammans med andra (till exempel deltar i idrott, går på en fritidsgård, går på bio med andra)? Efter ålder.

Bestämmer över sitt liv

På frågan om ungdomarna upplever att de bestämmer över sitt liv är det 83 procent av tjejerna och 87 procent av killarna som håller med. Det är ungefär på samma nivå som tidigare för killarna men har minskat något för tjejerna.

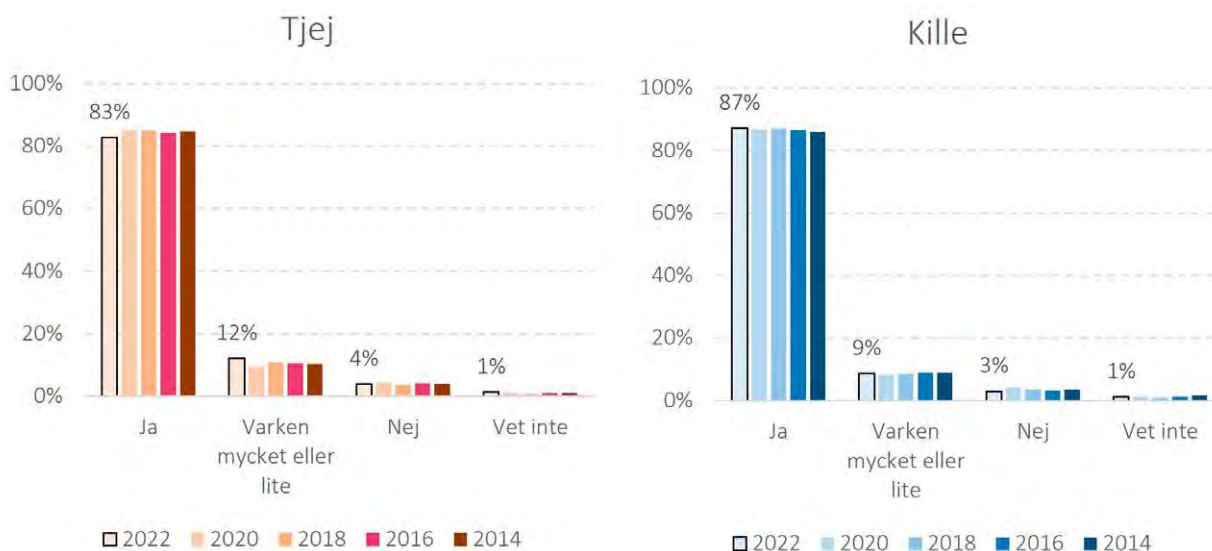

Diagram 13. Upplever du att du bestämmer över ditt liv? Efter kön.

När frågan om självbestämmande över sina egna liv delas upp per åldersgrupp framträder en marginell minskning bland högstadieungdomarna och ett ganska oförändrat läge bland gymnasieungdomarna. Gymnasieungdomarna upplever fortfarande större möjlighet till självbestämmande jämfört med högstadieungdomarna. Totalt upplever cirka sex av sju ungdomar att de själva får bestämma över sina liv. På högstadienivå varierar den genomsnittliga andelen per skola som upplever att de bestämmer över sitt eget liv mellan 65 och 90 procent, likt tidigare år. Och på gymnasieprogrammen varierar andelen som känner att de får bestämma över sina liv mellan 65 och 98 procent.

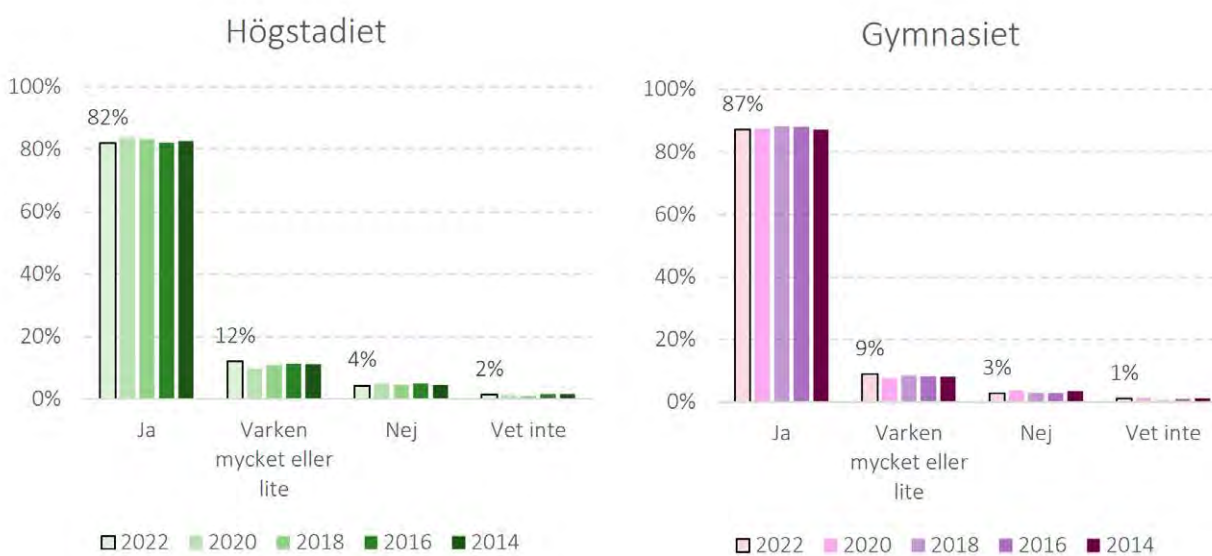

Diagram 14. Upplever du att du bestämmer över ditt liv? Efter ålder.

Självbestämmande

Vid en jämförelse mellan ungdomarna födda i Sverige och utanför Europa, framgår att ungdomarna som är födda utanför Europa generellt upplever att de inte själva får välja i lika stor utsträckning. Det ungdomarna uppger att de i störst utsträckning inte får välja själva är vilken religion eller livsåskådning de ska ha. Åtta procent av ungdomarna som är utrikes födda säger att de antingen får välja själva lite eller inte alls. Bland ungdomarna födda i Sverige är det drygt en procent som säger att de inte får välja själva. Bland dessa ungdomar är det i stället vilken utbildning de ska ha som de säger att de minst får välja själva, cirka två procent. Efter religion och livsåskådning är det vanligast bland ungdomar som är utrikes födda att uppge att de inte själva får bestämma vem de ska gifta sig med eller leva tillsammans med. Cirka fem procent uppger detta. Bland ungdomarna födda i Sverige är det däremot näst vanligast att de inte själva får välja vilken politisk eller ideologisk uppfattning de ska ha samt fritidsaktiviteter. Mellan högstadieskolor finns vissa skillnader. Andelen som säger att de själva får välja vilken religion eller livsåskådning de ska ha varierar mellan 86 och 96 procent.

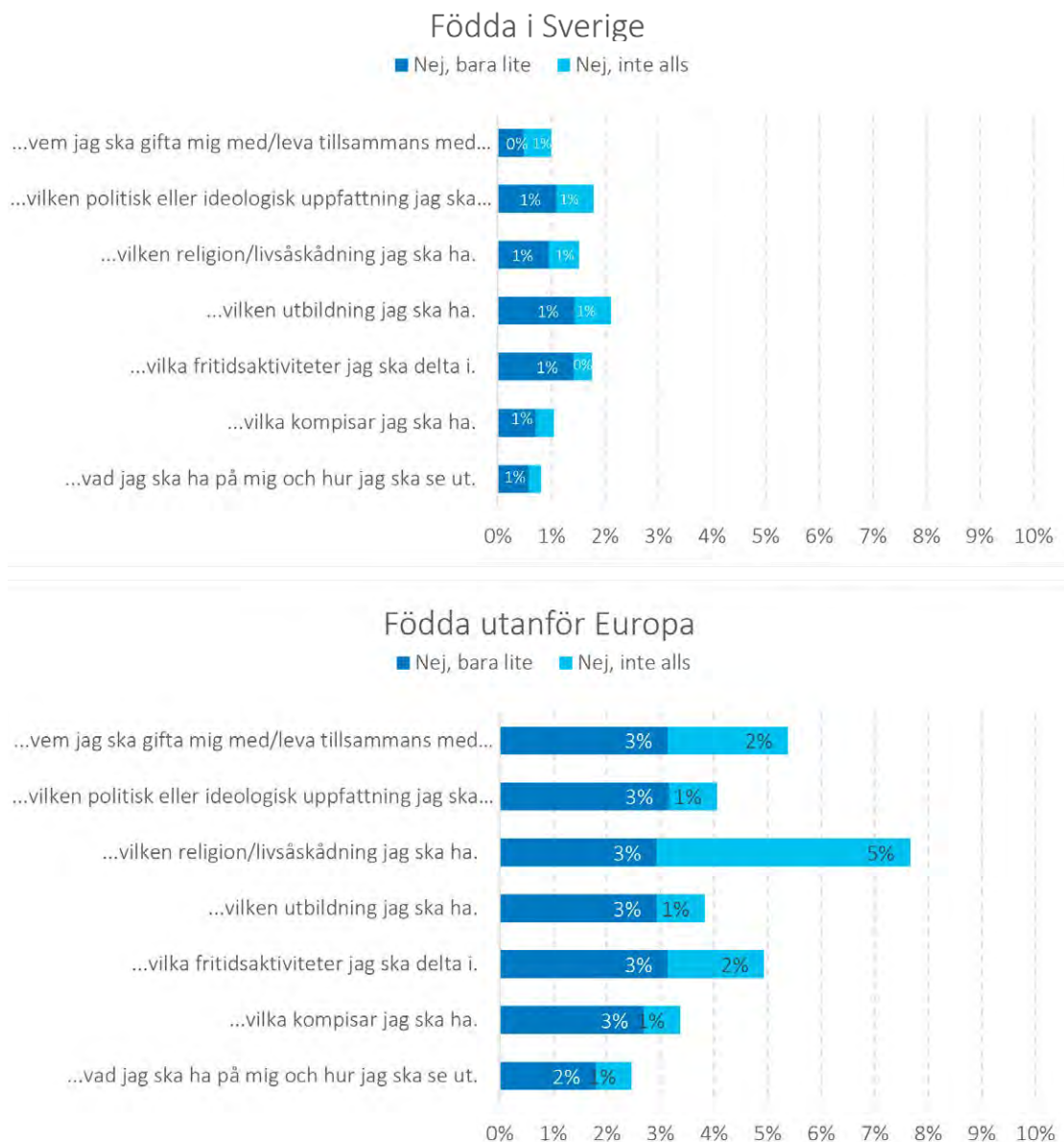

Diagram 15. Jag får själv välja... Efter ungdomens och föräldrarnas födelseland.

Aktiviteter på fritiden

24 procent av tjejerna dansar, spelar teater eller skapar musik minst en gång i veckan. För killarna är det tolv procent som gör motsvarande. Det är däremot vanligare att killar spelar rollspel. Fem till sex procent av killarna gör detta minst en gång i veckan medan det bara är hälften så många tjejer som gör det så ofta. Tolv procent av både killar och tjejer går på fritidsgård en gång eller flera gånger i veckan.

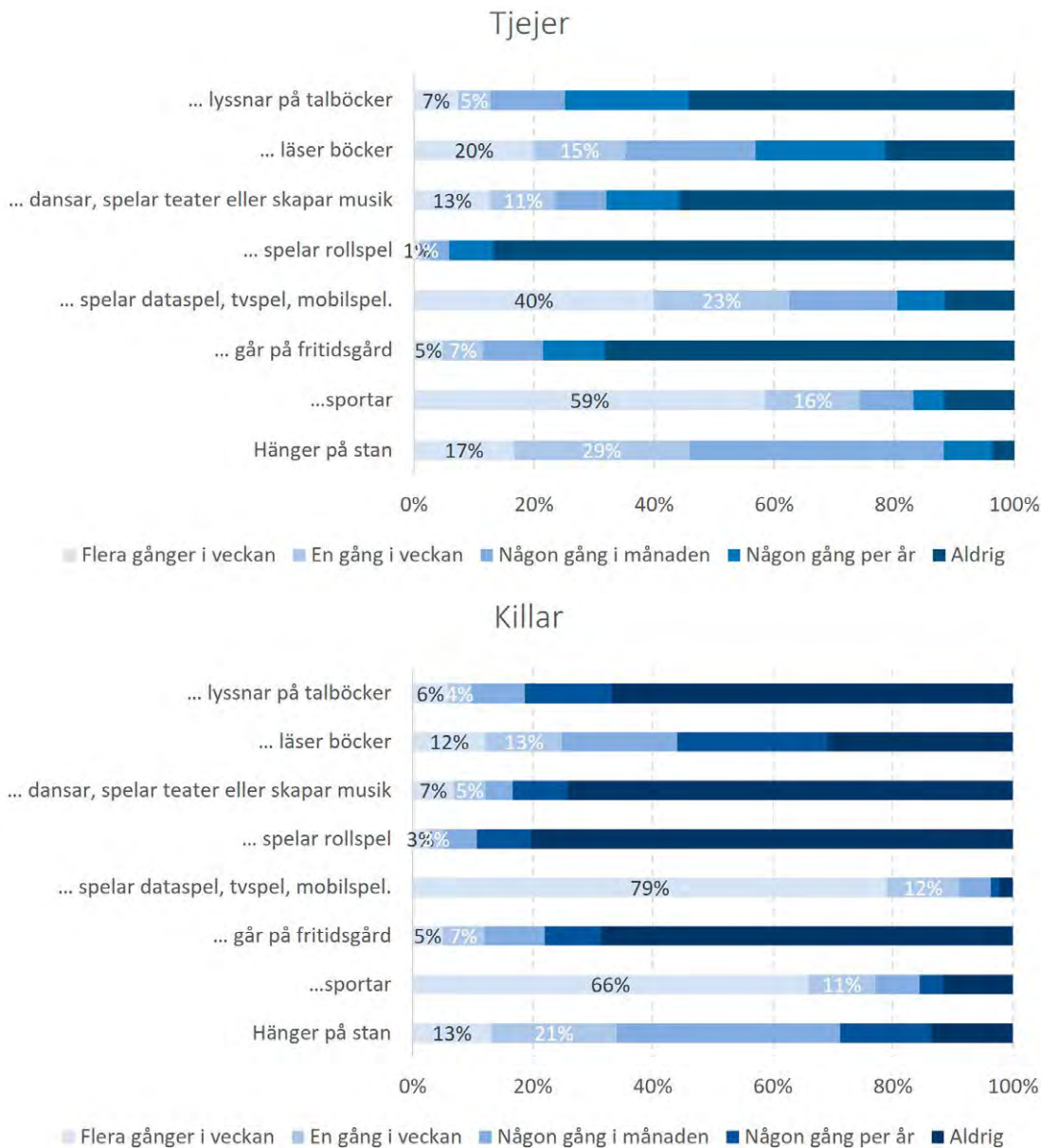

Diagram 16. Ungefär hur ofta gör du följande saker på din fritid...? Efter kön.

Ekonomiska och sociala förutsättningar

Sammanfattning

- Mer än fyra av fem ungdomar tycker att de och deras familj har det mycket bra eller ganska bra ställt ekonomiskt.
- Drygt 100 personer har inte någon som bryr sig om dem. Det är fler killar än tjejer i gruppen och de som har en annan könstillhörighet än kille eller tjej är överrepresenterade.
- Killar ser något ljusare på sin framtid än tjejerna. Andelen som ser ljus på sin framtid bland tjejerna har minskat sedan 2014 och minskade med tre procentenheter sedan 2020.

Familjens ekonomi

Drygt fyra av fem ungdomar tycker att de och deras familj har det mycket bra eller ganska bra ställt ekonomiskt. Killarna anger i något högre utsträckning än tjejerna att de har det mycket bra ställt ekonomiskt eller ganska bra. Ungefär var tjugonde ungdom uppger att deras familj inte har det så bra eller inte alls har det bra ställt ekonomiskt.

Killar och tjejer (2022)

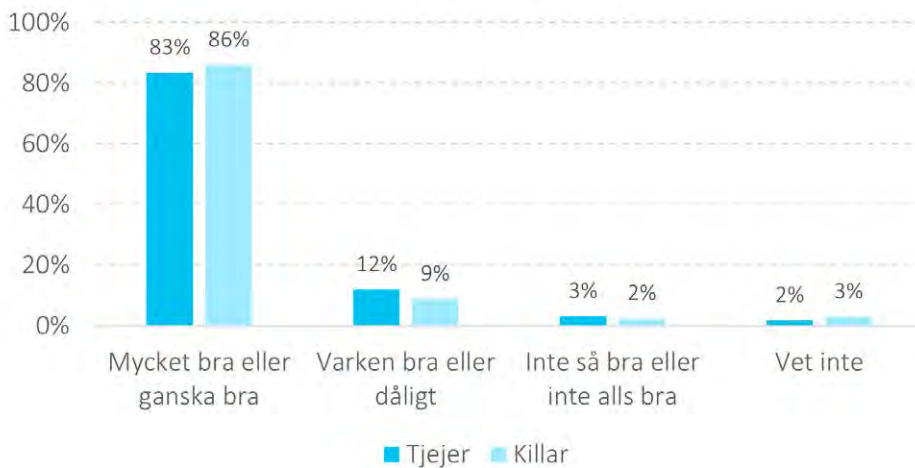

Diagram 17. Hur pass bra ställt ekonomiskt tycker du att din familj har det? Efter kön*

*Mittenalternativet justerades från "Genomsnittligt" till "Varken bra eller dåligt", som det var i tidigare mätningar.

Ungdomarna på högstadiet svarar liksom tidigare i högre utsträckning än ungdomarna på gymnasiet att deras familj har det bra ställt ekonomiskt. Bland gymnasieungdomarna är det fler som säger att de har det varken bra eller dåligt ställt ekonomiskt. Den högstadieskola som har högst andel ungdomar som tycker att deras familj har det bra eller mycket bra ställt ekonomiskt är på 91 procent, medan den lägsta är på 71 procent.

Högstadiet/Gymnasiet (2022)

Diagram 18. Hur pass bra ställt ekonomiskt tycker du att din familj har det? Efter ålder.

Någon som bryr sig om

Andelarna som har någon som bryr sig om dem är på ungefär samma nivåer som tidigare, runt 94 procent. Killarna uppger i något högre utsträckning än tjejerna att de inte har någon som bryr sig om dem, två procent respektive 0,5 procent. Det finns en tendens att andelen ja-svar minskat bland tjejerna sedan 2014, då andelen låg på 97 procent även om det varierar något mellan åren.

Totalt sett är det 104 personer som uppger att de inte har någon som bryr sig om dem.

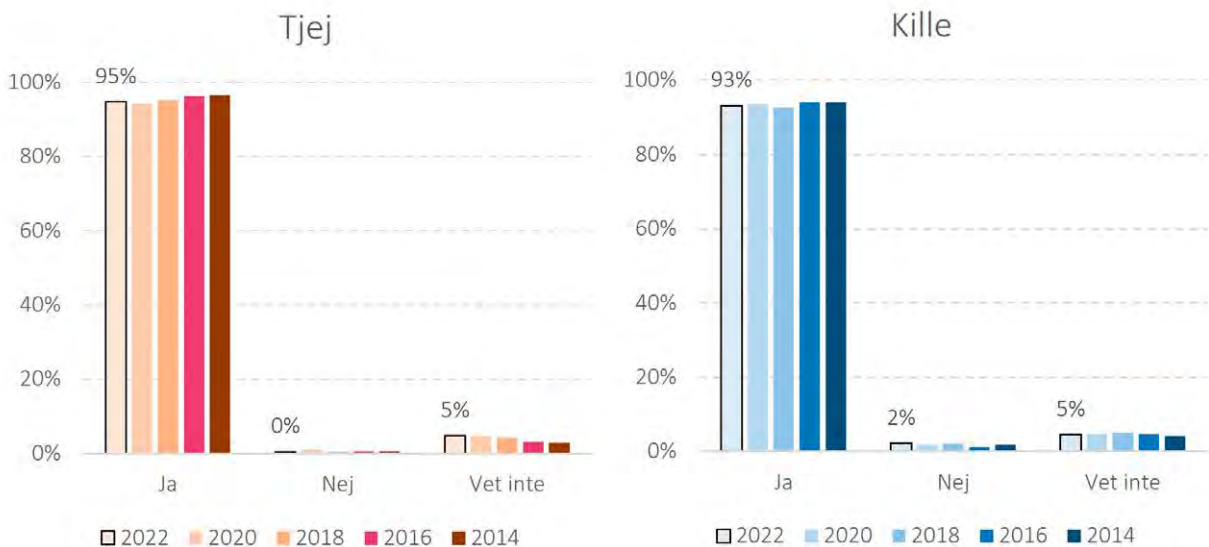

Diagram 19. Har du någon/några som bryr sig om dig? Efter kön.

Vanligast är att ungdomarna säger att den som bryr sig om dem är mamma och pappa. Efter föräldrarna är det vanligast att ungdomarna uppger att de har en vän, syskon eller en släkting som bryr sig om dem.

Får hjälp av familjen

På frågan om ungdomarna upplever att de får hjälp om de behöver det av sin familj är det 95 procent av tjejerna och 96 procent av killarna som svarar att de får det. Frågan är ny och kan därför inte jämföras mot tidigare år.

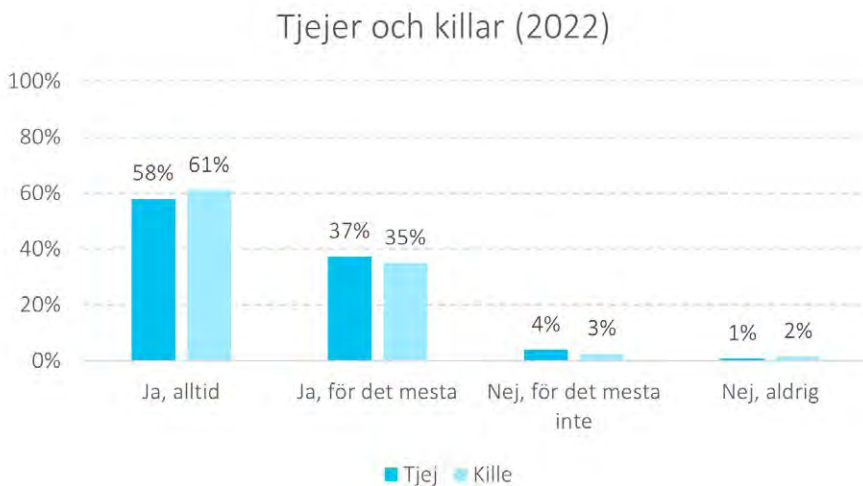

Diagram 20. Får du hjälp av din familj om du frågar om det, till exempel hjälp med läxor, skjuts till idrottsplatser/fritidsaktiviteter, att söka sommarjobb eller liknande? Efter kön.

Det är något vanligare att yngre ungdomar menar att de oftare får hjälp än äldre ungdomar. Cirka tre procentenheter fler ungdomar i högstadiet/åldern svarar "Ja" än ungdomar i gymnasieåldern.

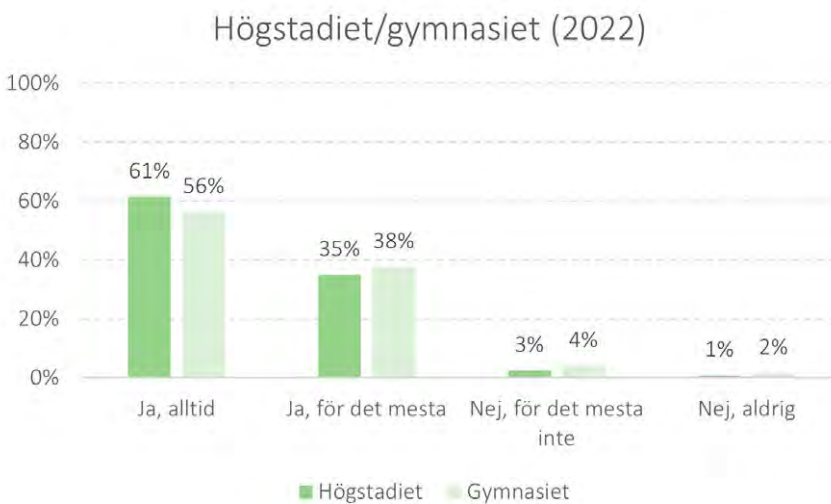

Diagram 21. Får du hjälp av din familj om du frågar om det, till exempel hjälp med läxor, skjuts till idrottsplatser/fritidsaktiviteter, att söka sommarjobb eller liknande? Efter ålder.

Framtidsutsikter

Andelen tjejer som ser ljust på sin framtid har minskat med tre procentenheter sedan 2020. Killarna ser något ljusare på sin framtid än tjejerna. 73 procent av tjejerna och 79 procent av killarna ser ljust på framtiden.

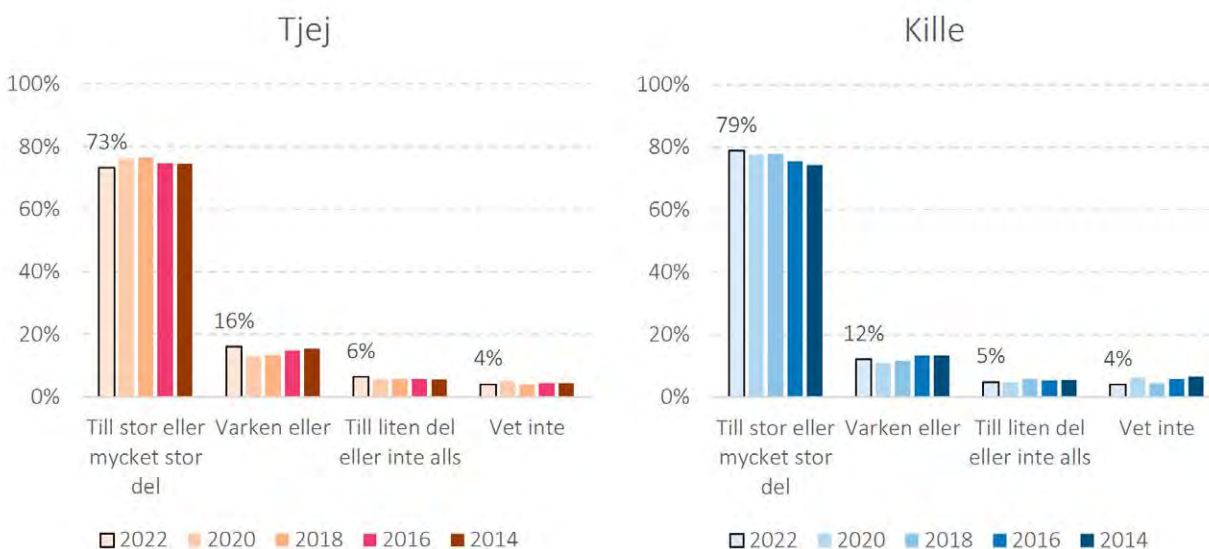

Diagram 22. Tycker du att din framtid ser ljus ut? Efter kön.

Ungdomarna på högstadiet är något mer positiva angående sin framtid än ungdomarna på gymnasiet. Andelen som ser ljust på sin framtid har legat ganska stabilt runt 77 procent bland högstadieungdomarna men minskade marginellt år 2022 till 76 procent. Den positiva trend vi tidigare sett med ökad framtidstro bland ungdomar på gymnasiet och som hållit i sig sedan år 2014, bröts i den senaste undersökningen och nu ligger andelen på 74 procent. Andelarna som känner att deras framtid är ljus varierar mycket mellan olika högstadieskolor, från 53 procent upp till 84 procent. Variationen är dock ännu större mellan gymnasieprogrammen där endast 48 procent av ungdomarna på ett program tycker att de har en ljus framtid medan det på ett annat program är 84 procent.

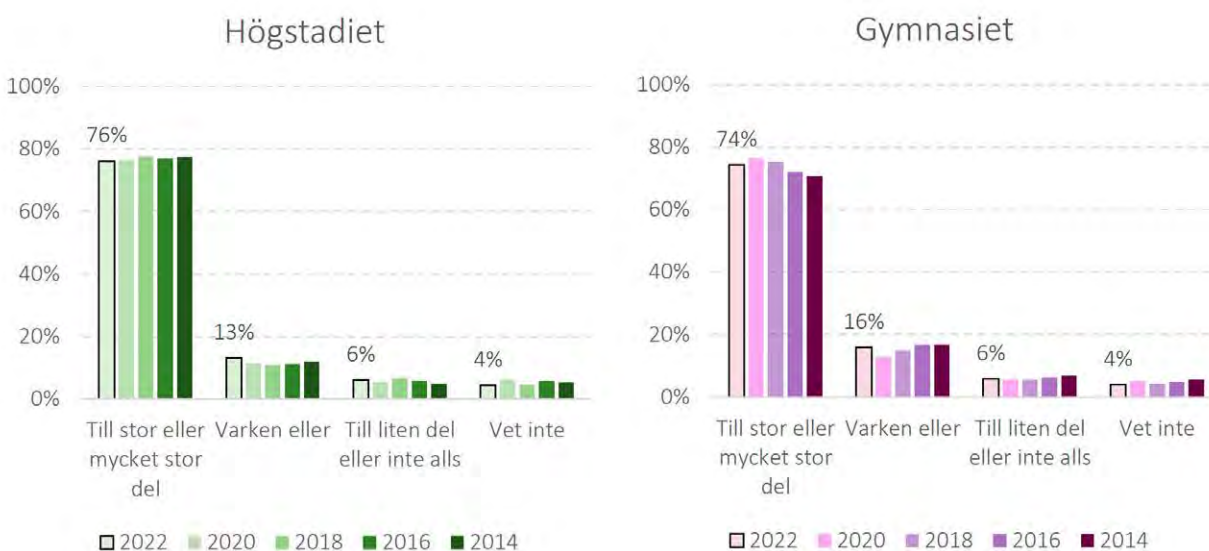

Diagram 23. Tycker du att din framtid ser ljus ut? Efter ålder.

Trygghet och förtroende

Sammanfattning

- En procent av både tjejer och killar känner sig inte trygga i sina hem. Detta motsvarar 84 ungdomar.
- 92 procent av killarna och 48 procent av tjejerna känner sig trygga när de går ensamma hem på kvällen. Tjejernas upplevelse av trygghet fortsätter att minska och har gjort det sedan år 2014.
- 94 procent av ungdomarna känner sig trygga i skolan.
- 94 procent av killarna och 91 procent av tjejerna trivs i området de bor i.
- 75 procent av killarna och 65 procent av tjejerna tycker att man kan lita på människor i allmänhet.

Trygghet i hemmet

De flesta av ungdomarna känner sig trygga i sitt hem. En procent av både tjejer och killar uppger att de inte känner sig trygga, vilket totalt motsvarar 84 ungdomar. Det är endast marginella skillnader jämfört med tidigare undersökningar.

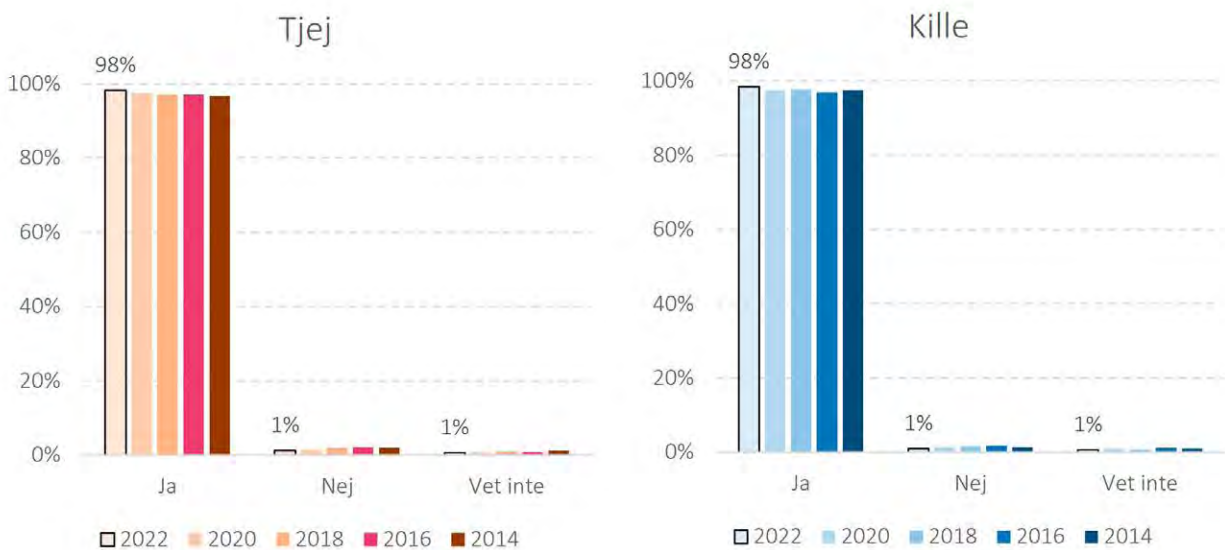

Diagram 24. Känner du dig trygg när du är i ditt hem? Efter kön.

Trygghet i området

96 procent av tjejerna och 97 procent av killarna uppger att de känner sig trygga i området där de bor. Resultaten är snarlika sedan förra undersökningen.

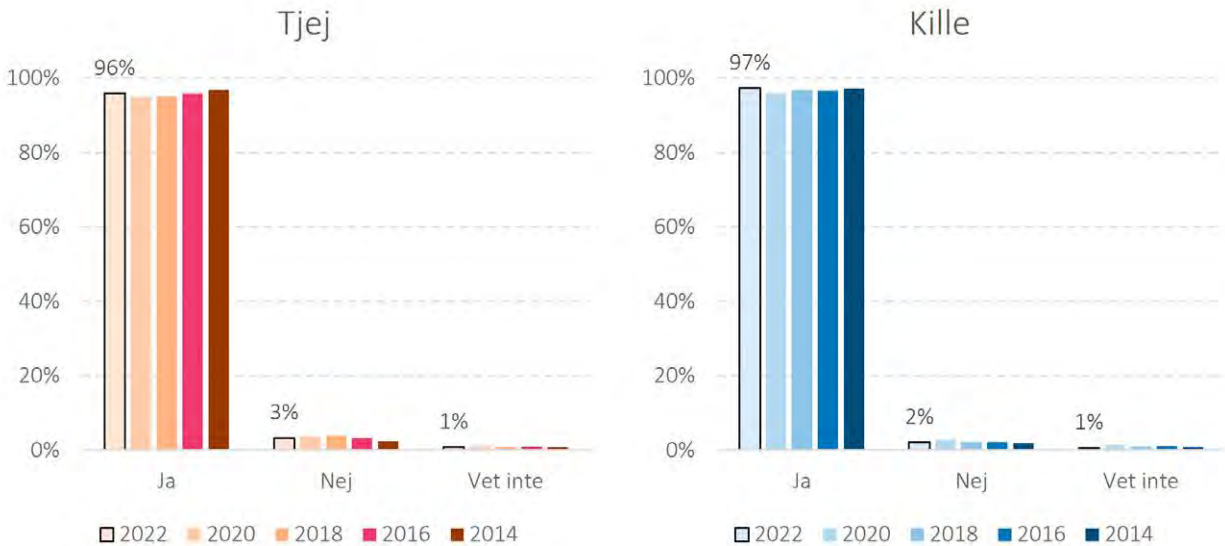

Diagram 25. Känner du dig trygg i området där du bor? Efter kön.

Trygghet på kvällen

Den upplevda otryggheten när ungdomarna går ensamma hem på kvällen skiljer sig åtskilligt mellan könen. 92 procent av killarna uppger att de känner sig trygga, jämfört med tjejernas 48 procent. Otryggheten bland både tjejerna och killarna har ökat under en längre tid men ökningen mellan år 2020 och 2022 för tjejerna är särskilt stor och nästan i paritet med ökningen mellan 2014 och 2016.

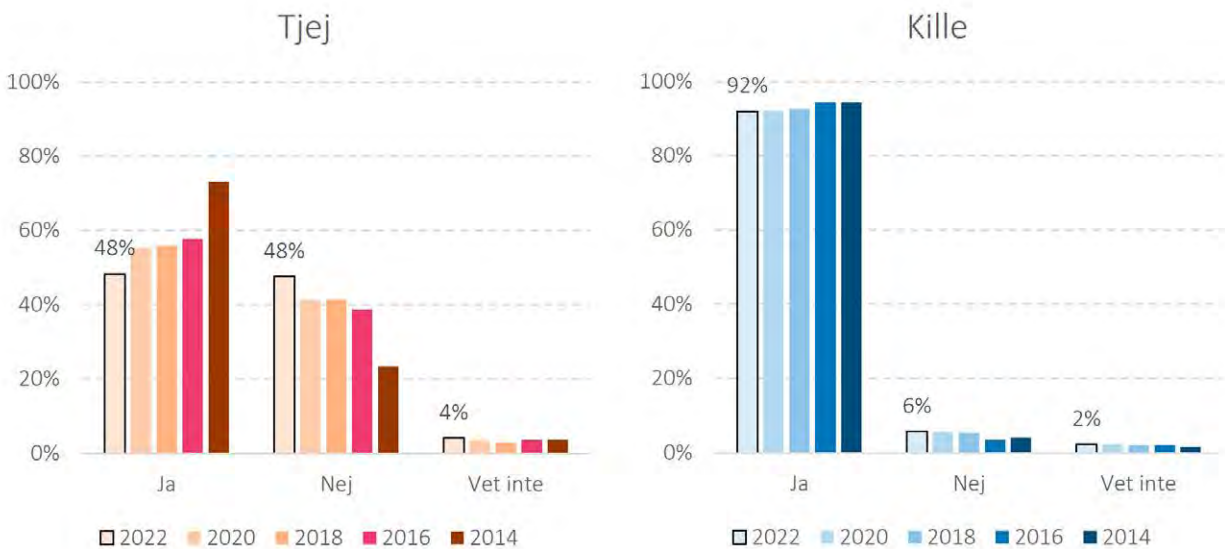

Diagram 26. Känner du dig trygg när du går hem ensam på kvällen? Efter kön.

Trygghet i skolan

93 procent av tjejerna och 96 av killarna känner sig trygga i skolan. Tryggheten i skolan har minskat bland tjejerna sedan förra undersökningen medan den för killarna ligger på samma nivå.

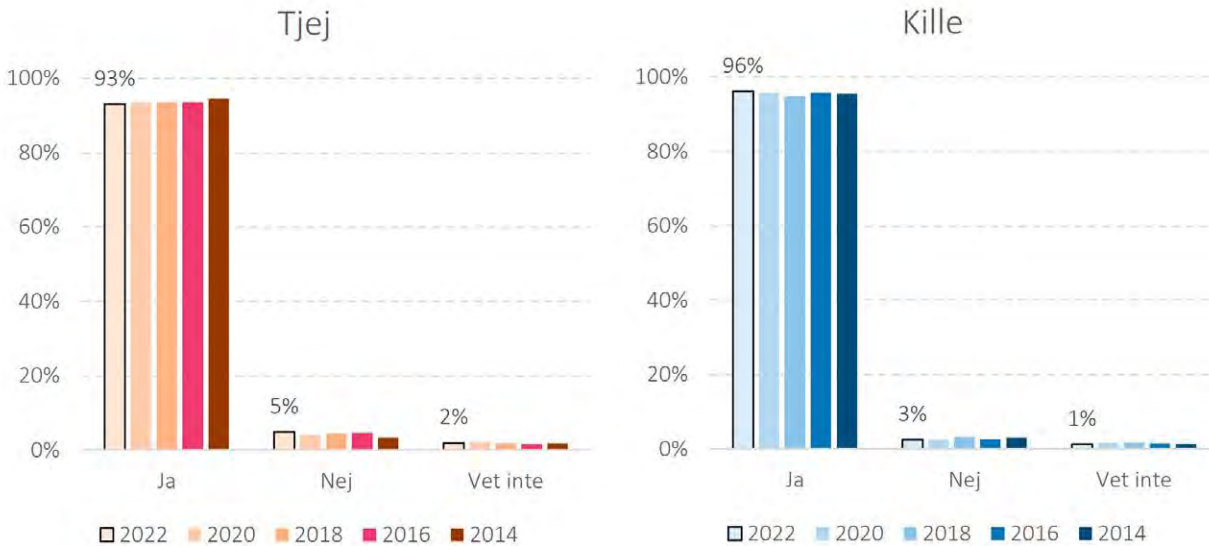

Diagram 27. Känner du dig trygg i skolan? Efter kön.

Tryggheten i skolan ligger på 92 procent på högstadiet och 96 procent på gymnasiet. De som upplever otrygghet på gymnasiet utgör en något mindre andel än på högstadiet. På högstadieskolan med den lägsta upplevda tryggheten är det 83 procent av ungdomarna som känner sig trygga och på högstadieskolan med den högsta upplevda tryggheten är det 97 procent. Uppdelat på gymnasieprogrammen varierar andelen som känner sig trygga i skolan mellan 91 och 100 procent.

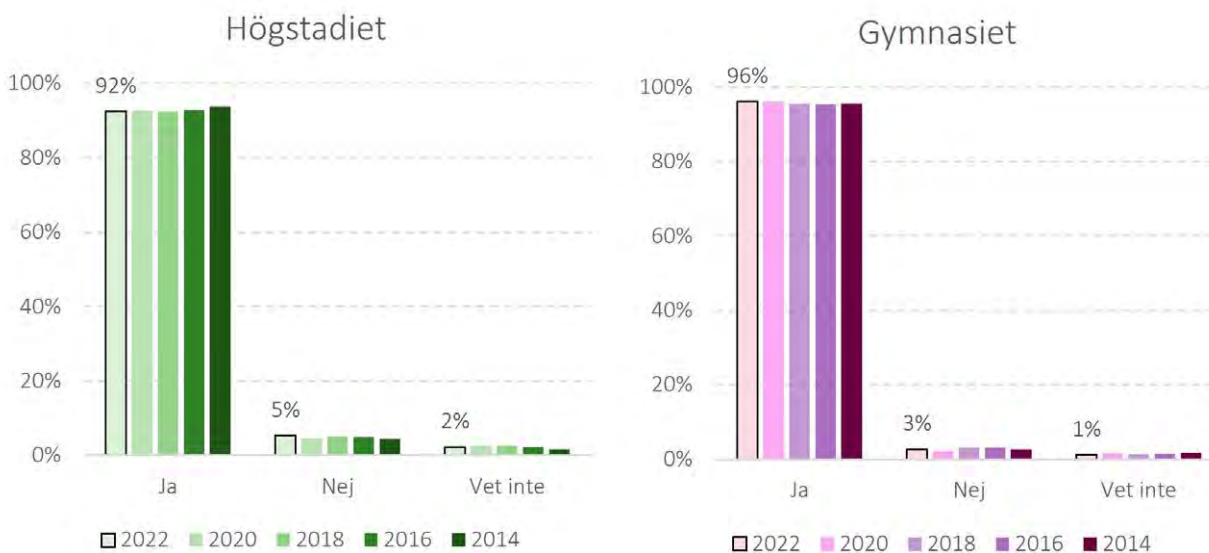

Diagram 28. Känner du dig trygg i skolan? Efter ålder.

Trivs i bostadsområdet

Majoriteten av ungdomarna säger att de trivs i området där de bor, 91 procent av tjejerna och 94 procent av killarna. Två procent av både tjejer och killar säger att de inte trivs i området där de bor.

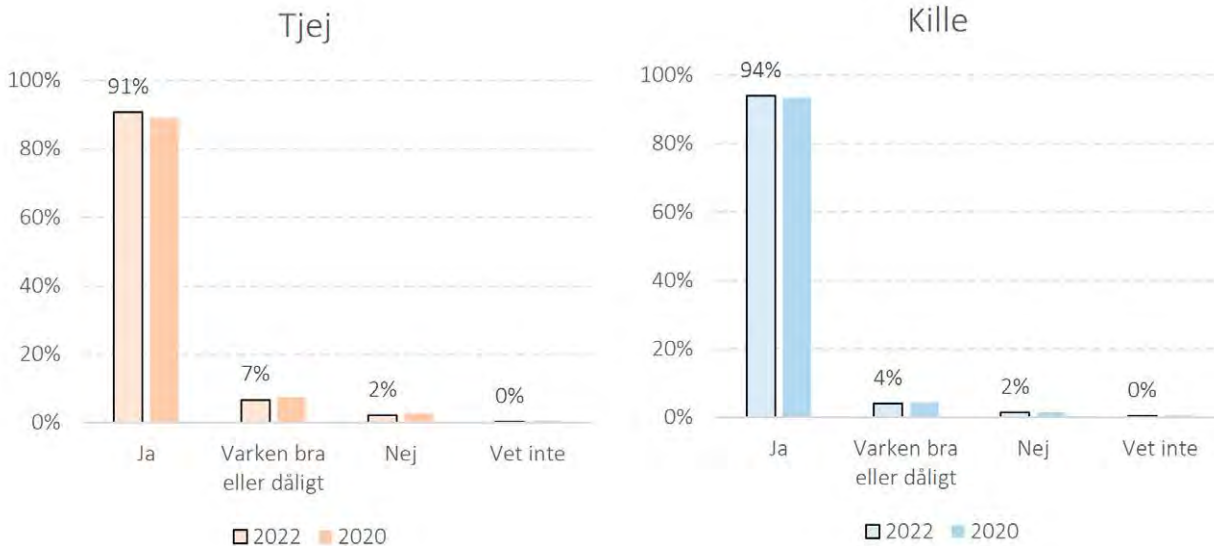

Diagram 29. Trivs du i området där du bor? Efter kön.

Det är en något högre andel av högstadieungdomarna som trivs i området de bor och totalt uppger cirka nio av tio ungdomar att de trivs. Två procent av högstadieungdomarna och tre procent av gymnasieungdomarna säger att de inte trivs där de bor. De orsaker som uppges till bristande trivsel är främst att man vill bo närmare stan för att det finns mer där att göra, närmare kompisar eller affärer. I övrigt anges brist på trygghet vara en orsak, till exempel bristande belysning eller skadegörelse. Det är något vanligare att de som bor på landsbygden känner mindre trivsel än de som inte bor på landsbygden, tre procent, respektive 1,5 procent.

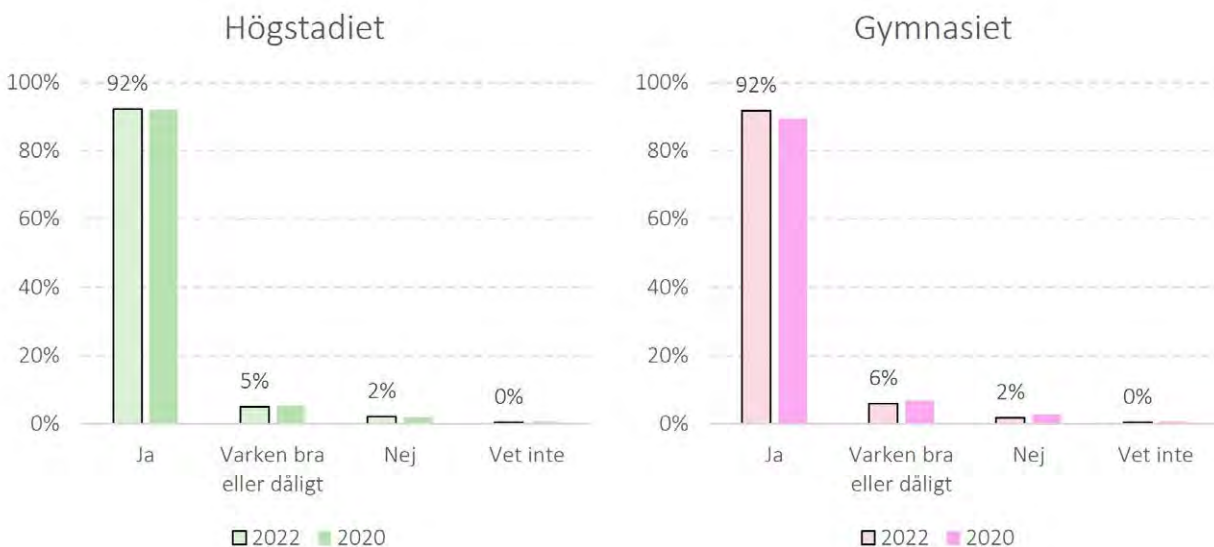

Diagram 30. Trivs du i området där du bor? Efter ålder.

Lita på andra

För killarna ligger andelen som säger att de i allmänhet litat på andra människor på samma nivå som det gjorde 2018. För tjejerna ser vi motsvarande resultat.

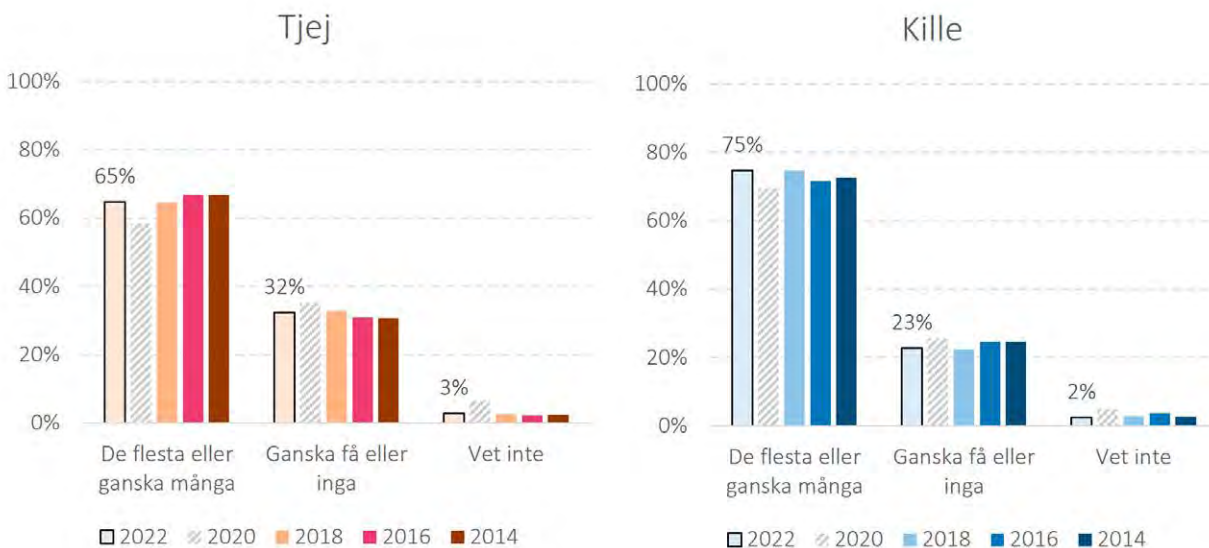

Diagram 31. Tycker du att man kan lita på andra människor? Efter kön.*

Det är något vanligare att känna tillit till andra när man är i högstadieåldern än i gymnasieåldern. Tilliten ligger på ungefär samma nivåer som år 2018.* Vid en uppdelning per högstadieskola varierar andelen som tycker att man kan lita på andra människor mellan 60 och 79 procent. Variationen mellan olika gymnasieprogram är desto större. Mellan 49 och 74 procent av ungdomarna känner att de generellt kan lita på andra människor.

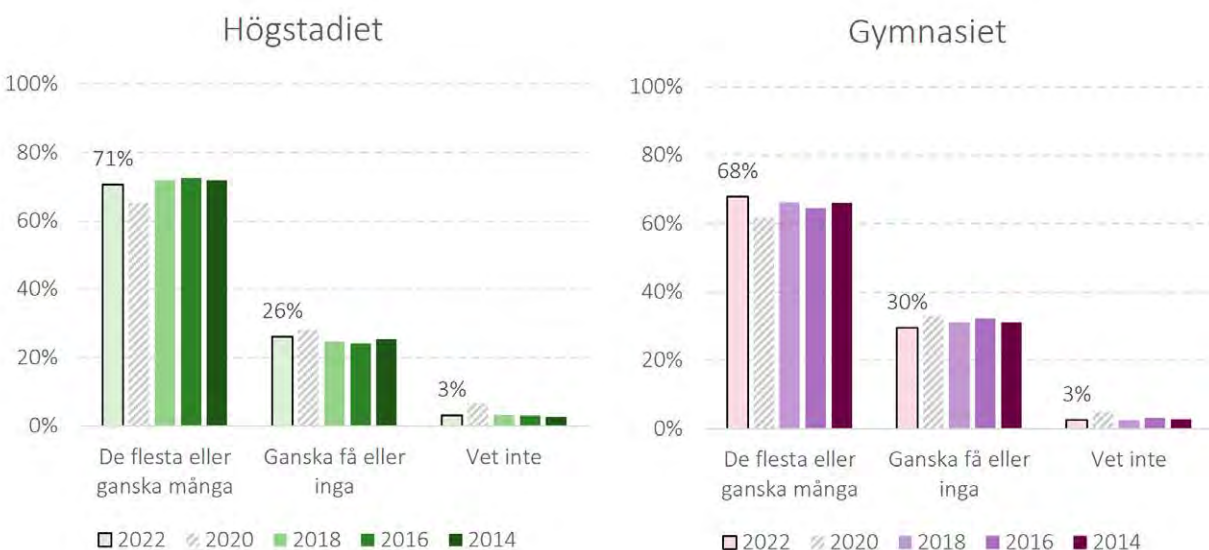

Diagram 32. Tycker du att man kan lita på andra människor? Efter ålder.*

*Frågan hade en annorlunda formulering år 2020 och stapeln för 2020 är därför mönstrad.

Typer av besvär eller funktionsnedsättningar

Drygt en tredjedel av alla tjejer har astma eller allergier och sex procent av dem upplever stora besvär. Bland killarna har nästan lika många allergier och fyra procent upplever stora besvär av detta. 15 procent av tjejerna uppger att de har stora psykiska besvär medan sex procent av killarna upplever motsvarande. I detta ingår större svårigheter med koncentration och uppmärksamhet, depression med mera. Något fler än var tionde ungdom uppger att de har dyslexi varav ungefär hälften menar att de har stora besvär med detta. Ingen större skillnad mellan könen kan observeras. Två procent uppger att de har diabetes.

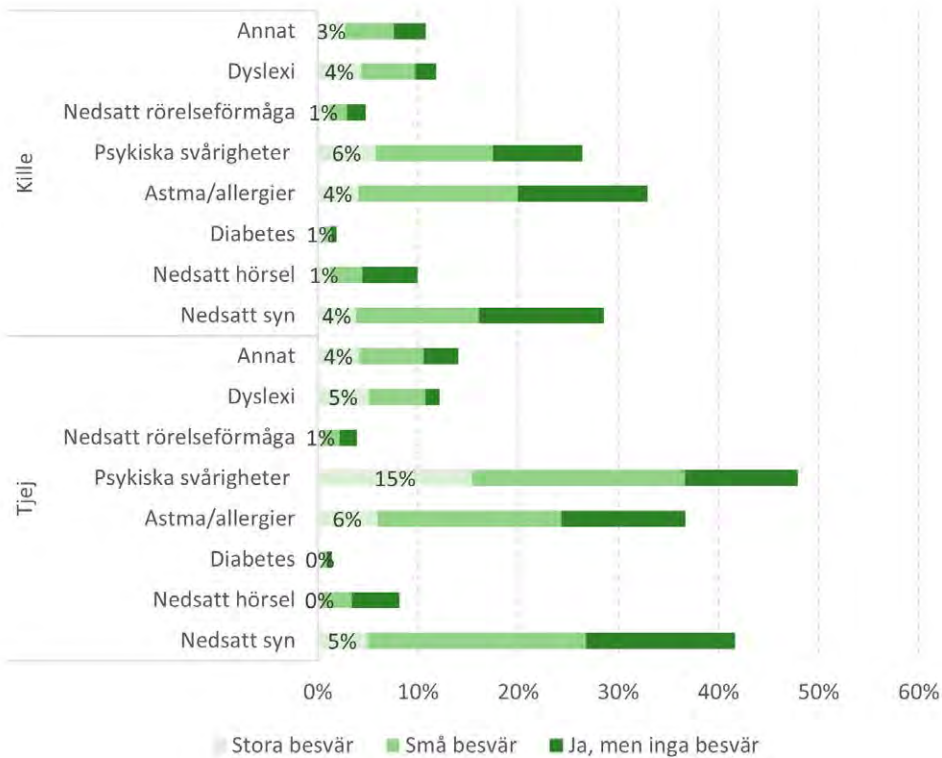

Diagram 33. Har du något av följande? Efter kön

I skolan

Sammanfattning

- 69 procent av högstadieungdomarna och 73 procent av gymnasieungdomarna tycker att de lär sig viktiga saker i skolan. Andelen är lägre än tidigare år.
- 82 procent av tjejerna och 91 procent av killarna säger att de hinner med sitt skolarbete.
- 55 procent av tjejerna och 61 procent av killarna är nöjda med sina skolresultatet. Det är något lägre än år 2020.
- Respekten mellan klasskamrater är något högre på gymnasiet än på högstadiet. 78 procent av högstadieungdomarna och 87 procent av gymnasieungdomarna säger att de känner sig respekterade av sina klasskamrater. Det är en minskning för högstadieungdomarna sedan år 2020.
- Gymnasieungdomarna skolkar oftare än högstadieungdomarna. 69 procent av högstadieungdomarna säger att de aldrig skolkar. Bland gymnasieungdomarna är det 58 procent.
- 66 procent av tjejerna och 77 procent av killarna säger att det varit bra i skolan som helhet under de senaste sex månaderna. Det är en ökning sedan 2020 men fortfarande lägre än nivåerna före pandemin.
- Två procent av både killar och tjejer säger att de blir utsatta för hot, utfrysning eller trakasserier regelbundet i skolan eller på fritiden, det vill säga flera gånger i veckan. Det vanligaste är att det skett i skolan och det näst vanligaste är att det skett på sociala medier.

Lärande i skolan

Lite fler än sju av tio ungdomar tycker att de lär sig viktiga saker i skolan. Andelen är på den lägsta nivån sedan 2014. Andelen ungdomar som inte tycker att de lär sig viktiga saker eller tycker att de varken lär sig mycket eller lite har ökat.

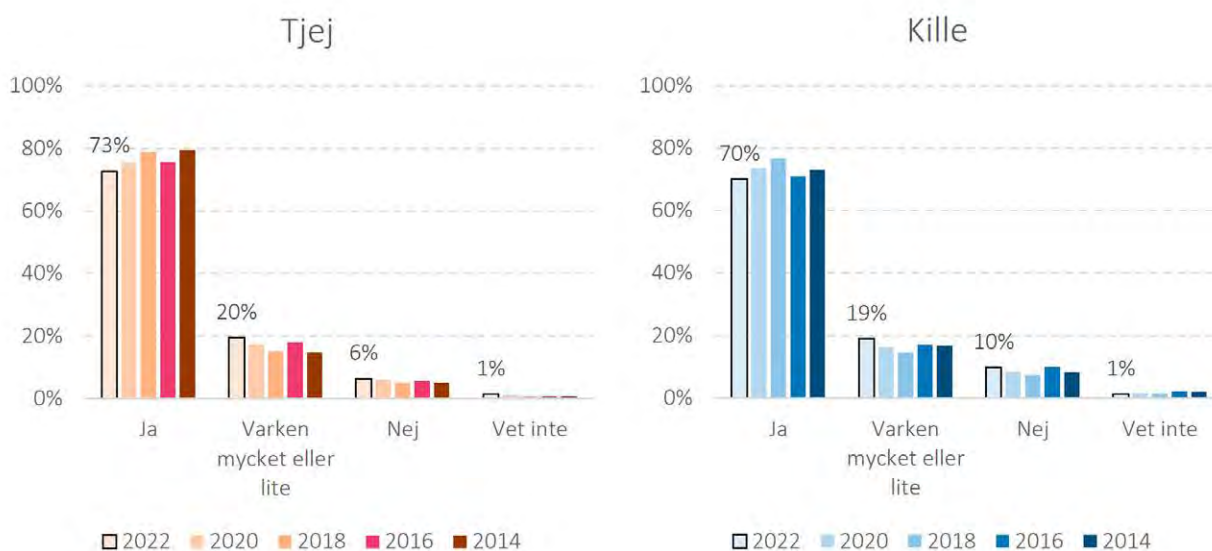

Diagram 34. Lär du dig viktiga saker i skolan? Efter kön.

69 procent av högstadiungdomarna och 73 procent av gymnasieungdomarna tycker att de lär sig viktiga saker i skolan. Andelen har gått ner i båda grupperna. För ungdomar på gymnasiet har andelen minskat med fem procentenheter jämfört med förra undersökningen. Variationen mellan olika högstadieskolor är relativt stor, från lägsta 55 procent som säger att de lär sig viktiga saker i skolan upp till 77 procent. Mellan 53 och 86 procent av ungdomarna på olika gymnasieprogram tycker att de lär sig viktiga saker.

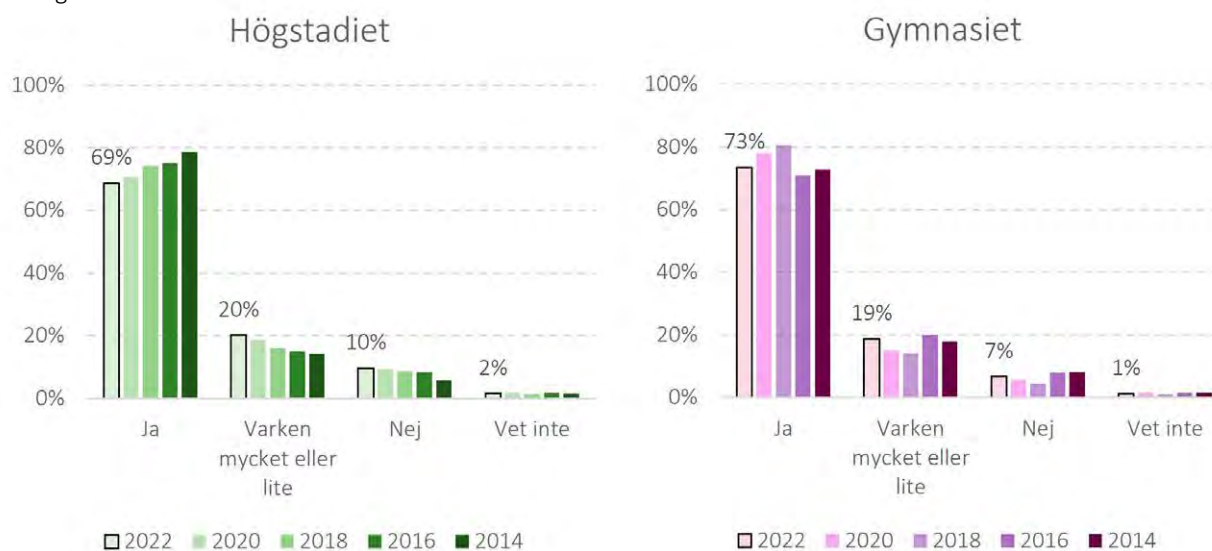

Diagram 35. Lär du dig viktiga saker i skolan? Efter ålder.

Hinna med skolarbetet

82 procent av tjejerna och 91 procent av killarna säger att de hinner med sitt skolarbete. För killarna är detta en något högre andel jämfört med år 2020, och för tjejerna är situationen oförändrad. Något fler tjejer har svarat att de inte vet. Cirka var sjätte tjej säger att de inte hinner med skolarbetet, för killarna är det var tolfte. Eftersom de formella kraven på tjejer och killar är lika stora kan skillnaden eventuellt återspegla olika ambitionsnivåer, alternativt upplever man kraven på olika sätt.

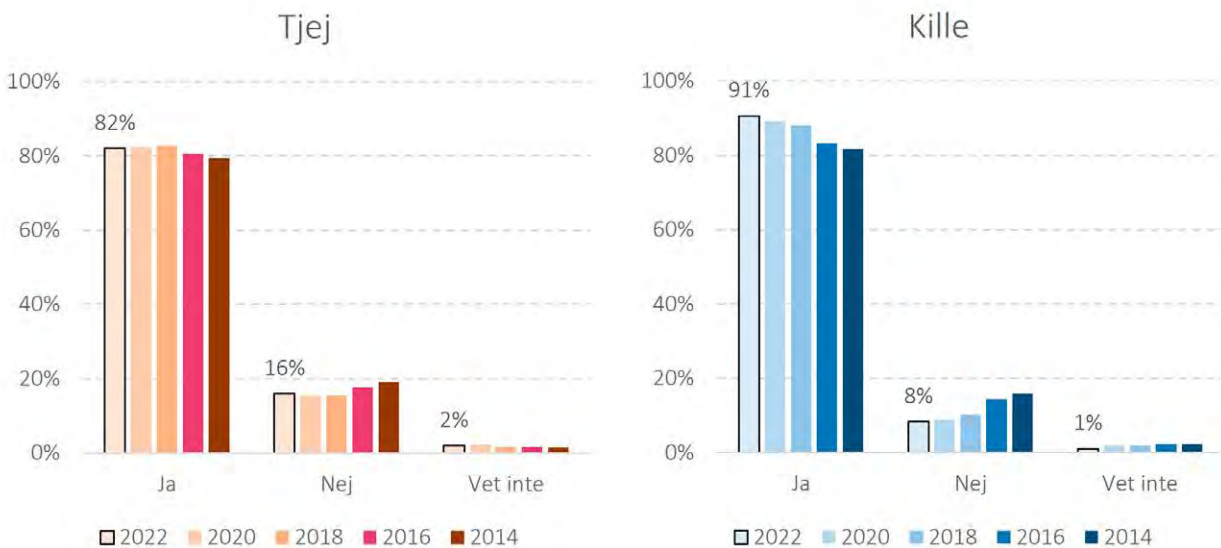

Diagram 36. Hinner du med ditt skolarbete? Efter kön.

Andelen ungdomar som uppger att de hinner med sitt skolarbete är på ungefär samma nivåer som vid förra undersökningen. På högstadiet är det 87 procent som säger att de hinner med skolarbetet och på gymnasiet är andelen något lägre, 85 procent. Per högstadieskola är det mellan 73 och 91 procent av ungdomarna som säger att de hinner med sitt skolarbete.

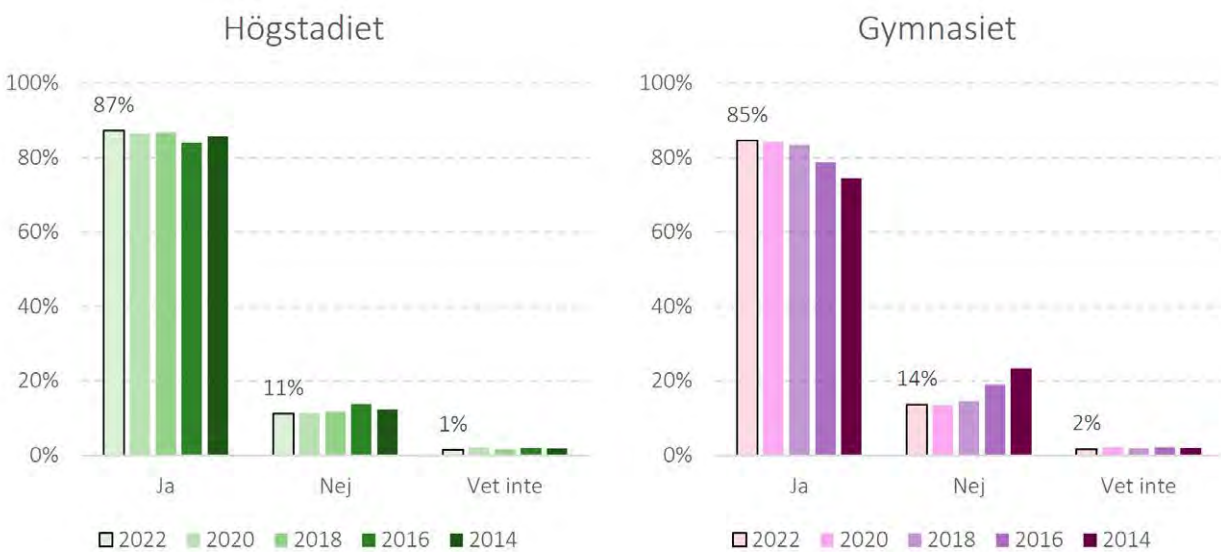

Diagram 37. Hinner du med ditt skolarbete? Efter ålder.

Nöjdhet med skolresultat

Andelen ungdomar som är nöjda med sina skolresultat har minskat sedan 2020. 55 procent av tjejerna och 61 procent av killarna är nöjda med sina skolresultat. Något fler tjejer än killar vet inte om de är nöjda. Tolv procent av tjejerna och nio procent av killarna är inte nöjda med sina skolresultat vilket är på ungefär samma nivå som 2020.

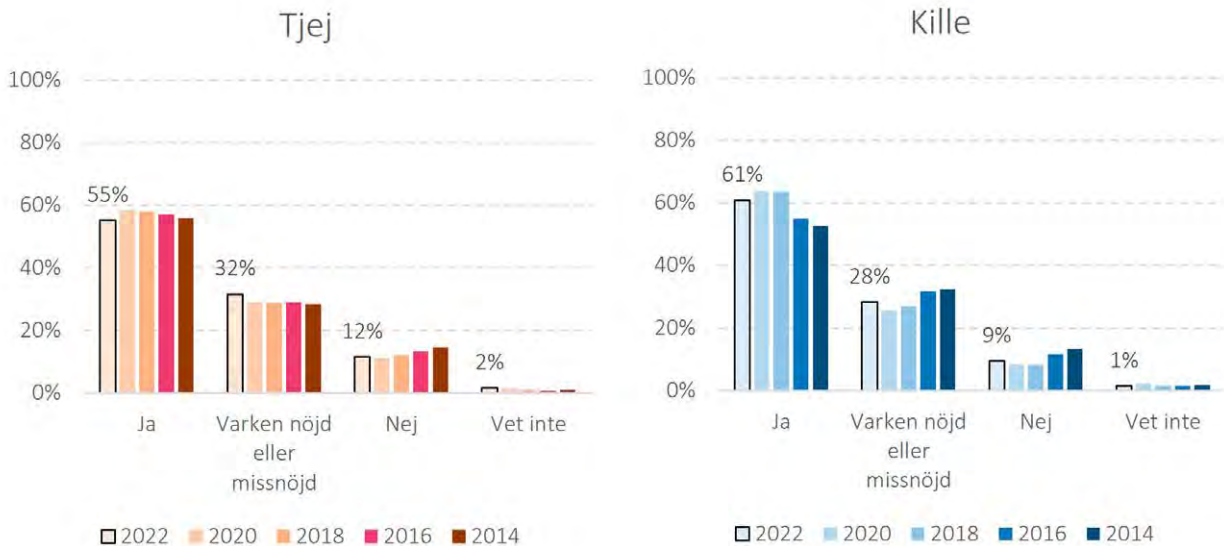

Diagram 38. Är du nöjd med dina skolresultat? Efter kön.

Såsom tidigare är skillnaden i nöjdhet med skolresultaten i stort sett lika mellan högstadiet och gymnasiet. 57 till 58 procent av alla ungdomar är nöjda med sina skolresultat. På högstadiet är det dock en större andel än på gymnasiet som säger att de inte är nöjda, tolv respektive nio procent.

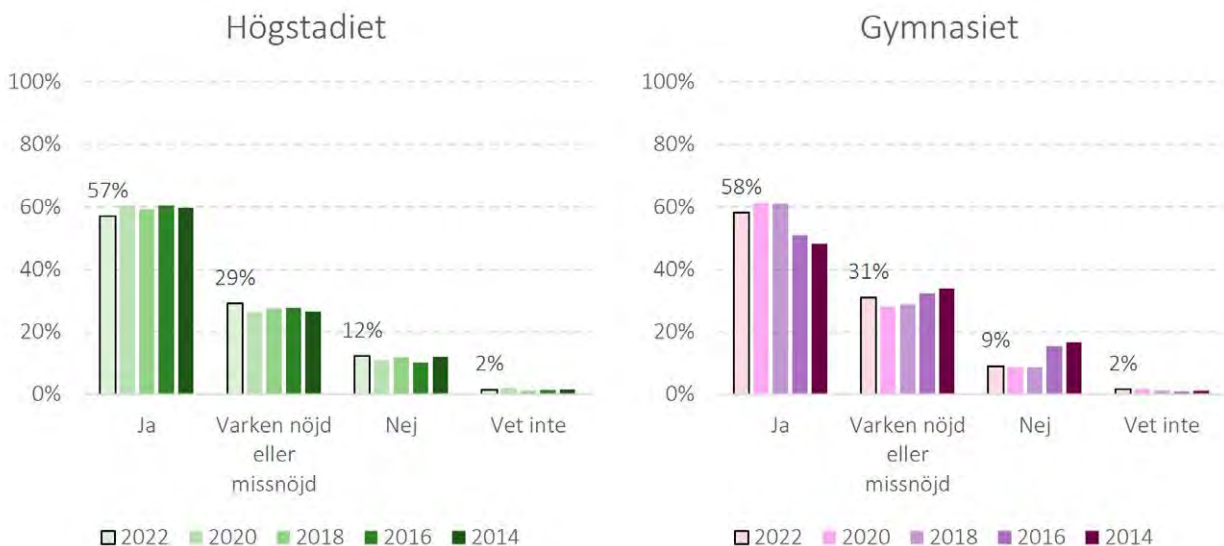

Diagram 39. Är du nöjd med dina skolresultat? Efter ålder.

Respekt mellan klasskamrater

Respekten mellan klasskamrater har minskat något sedan förra undersökningen. 80 procent av tjejerna och 85 procent av killarna har svarat att de känner sig respekterade av sina klasskamrater. Ungefär lika många som tidigare har svarat att de inte vet medan de som svarat "Varken mycket eller lite" har ökat.

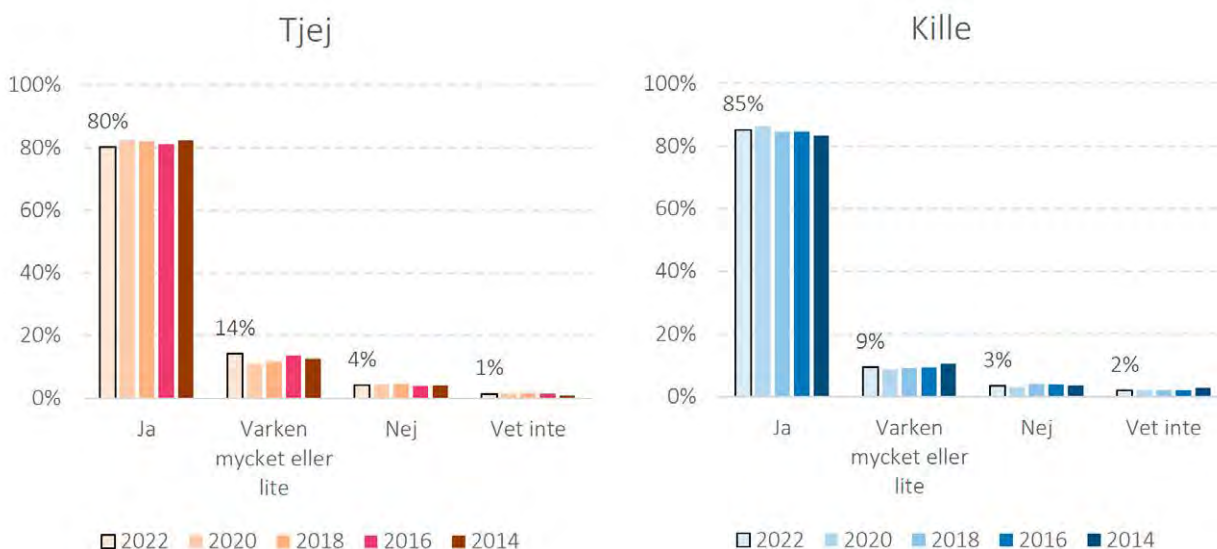

Diagram 40. Känner du dig respekterad av dina klasskamrater? Efter kön.

Andelen ungdomar som känner sig respekterade av sina klasskamrater är något lägre på högstadiet än på gymnasiet. På högstadiet är det 78 procent som känner sig respekterade och på gymnasiet 87 procent. Sedan förra undersökningen har andelen som känner sig respekterade minskat på högstadiet med fyra procentenheter. 14 procent på högstadiet och nio procent på gymnasiet säger att de varken känner sig mycket eller lite respekterade. Uppdelat på högstadieskolor varierar andelen ungdomar som känner sig respekterade av sina klasskamrater mellan 62 och 86 procent.

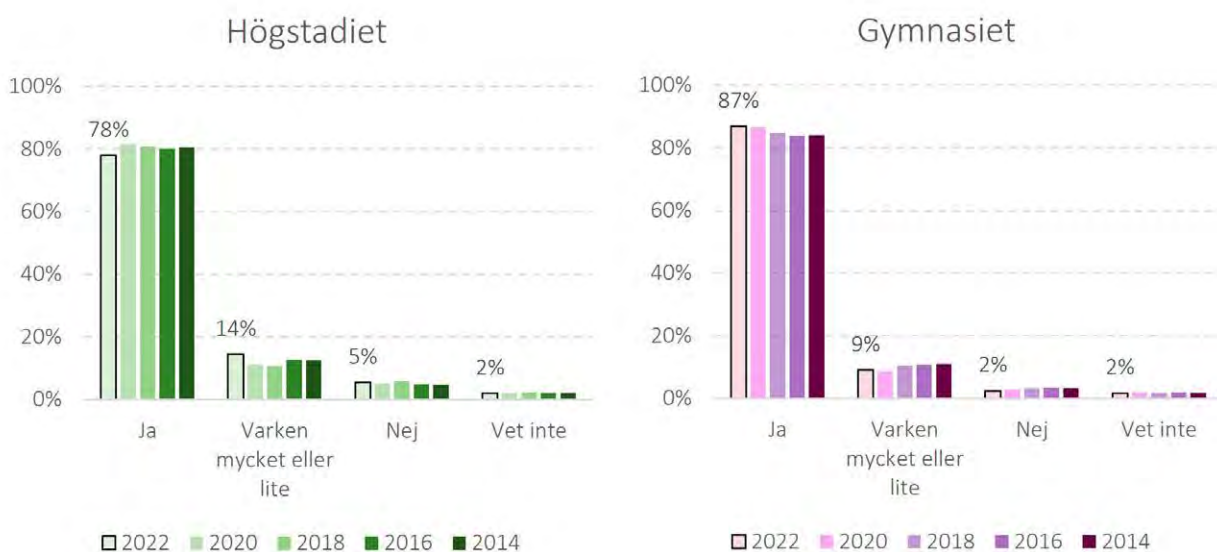

Diagram 41. Känner du dig respekterad av dina klasskamrater? Efter ålder.

Respekt från vuxna

De allra flesta ungdomar känner sig respekterade av vuxna i skolan. År 2022 var det 84 procent av tjejerna och 85 procent av killarna som svarade "Ja" på frågan. Killarnas upplevda respekt har ökat successivt för varje undersökning sedan år 2014.

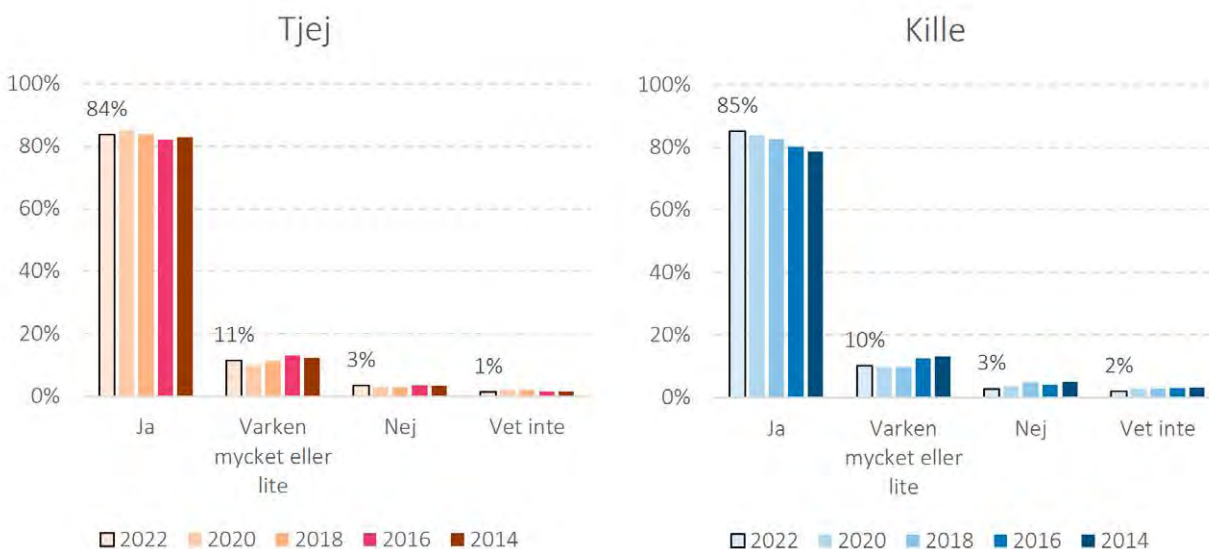

Diagram 42. Känner du dig respekterad av vuxna i skolan? Efter kön.

Andelen ungdomar som upplever sig respekterade av vuxna i skolan är något högre på gymnasiet än på högstadiet. På högstadiet är det 82 procent som svarat "Ja" och på gymnasiet 86 procent. På gymnasiet finns en positiv trend där en större och större andel känner sig respekterade av vuxna i skolan för varje undersökning med undantag för den senaste undersökningen. Andelen ungdomar som känner sig respekterade av vuxna i skolan varierar mellan högstadieskolorna, från 70 procent upp till 90 procent.

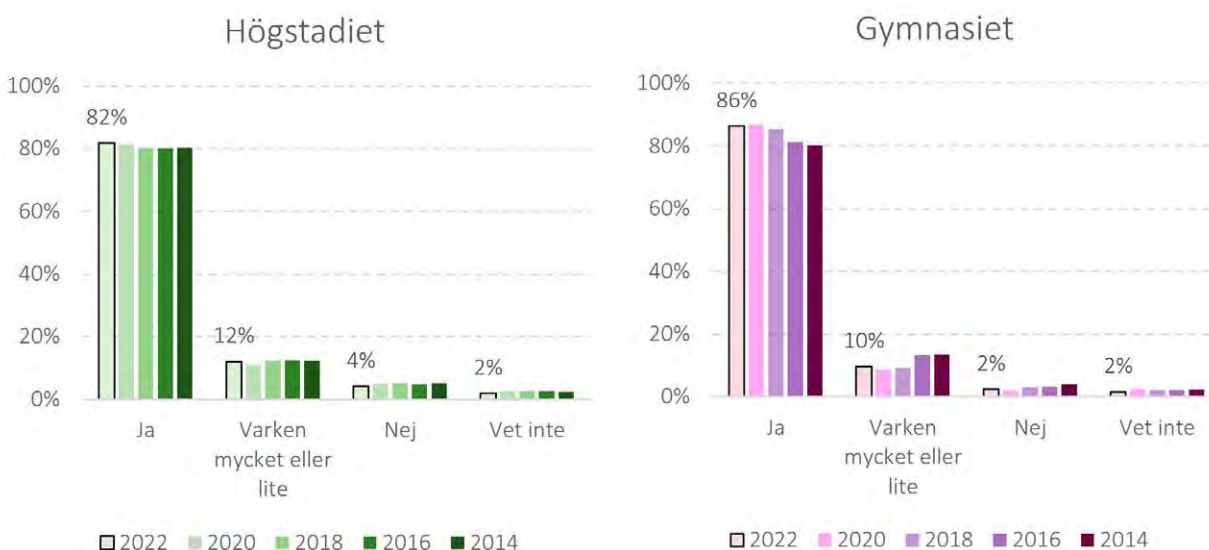

Diagram 43. Känner du dig respekterad av vuxna i skolan? Efter kön.

Skolk

Bland tjejerna har andelen som aldrig är borta utan giltig anledning gått ner något och det är fler som uppgett att de ofta eller ibland är borta. Bland killarna är det ungefär en lika stor andel som tidigare som uppgett att de aldrig är borta. Det är vanligare att tjejer svarar att de är frånvarande.

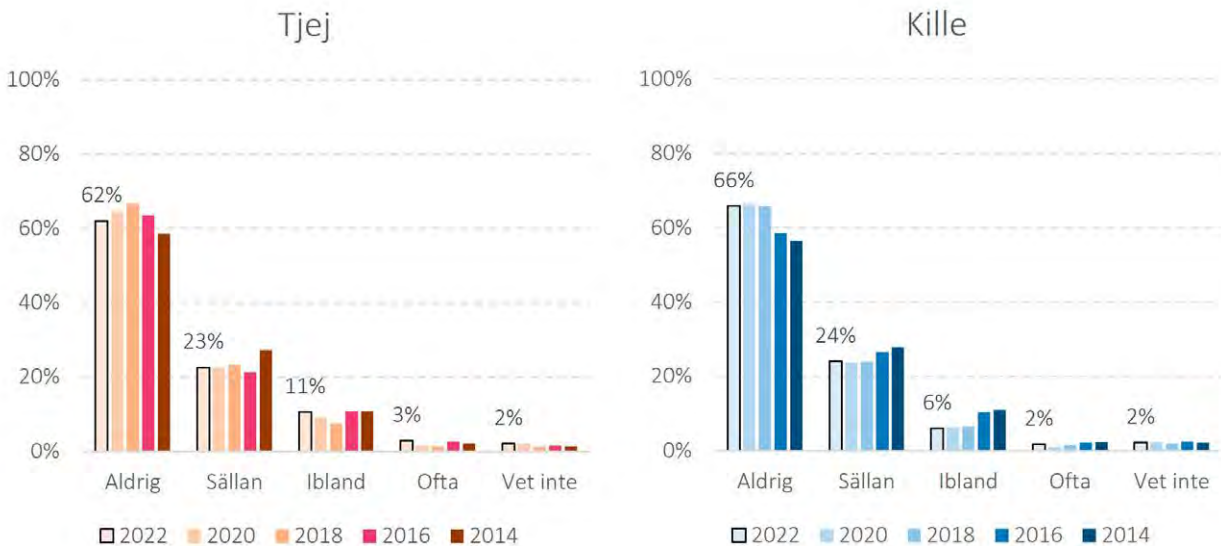

Diagram 44. Brukar du vara borta från skolan utan tillåtelse/giltig anledning? Efter kön.

Andelen ungdomar som aldrig är borta utan tillåtelse eller giltig anledning är högre på högstadiet än på gymnasiet. Cirka sju av tio högstadiungdomar säger att de aldrig är borta jämfört med gymnasiets sex av tio. På högstadiet är andelen samma jämfört med förra undersökningen medan den på gymnasiet är något lägre än tidigare.

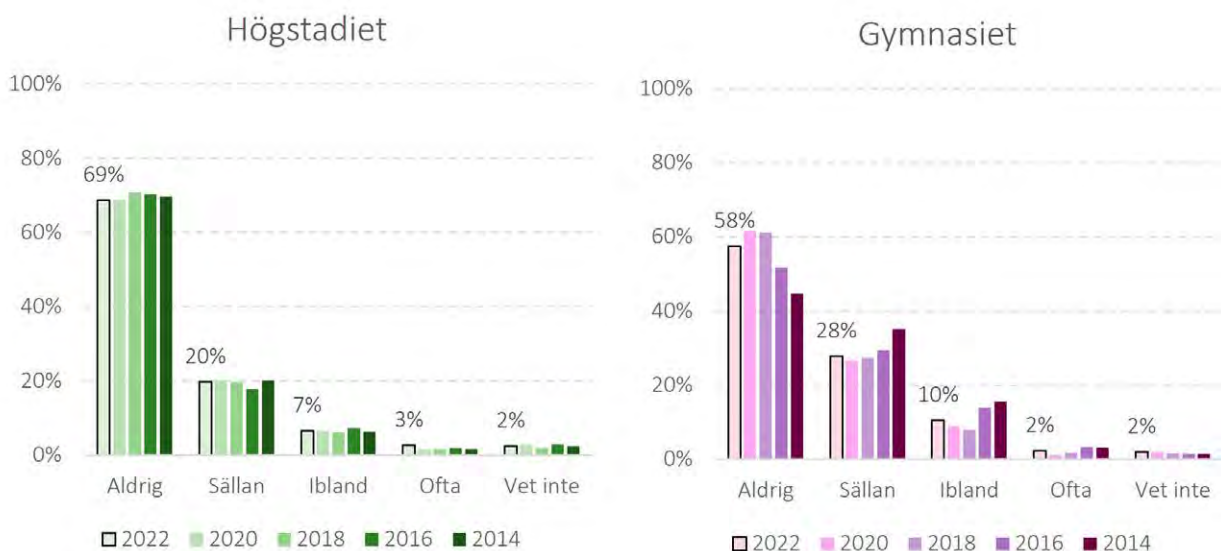

Diagram 45. Brukar du vara borta från skolan utan tillåtelse/giltig anledning? Efter ålder.

Känslan att bli förstådd

Det är något vanligare att killar än tjejer känner sig förstådda, generellt sett. 66 procent av tjejerna och 77 procent av killarna känner sig förstådda av sina lärare. 80 procent av tjejerna och 86 procent av killarna känner sig förstådda av sina kompisar. 74 procent av tjejerna och 88 procent av killarna känner sig förstådda av sina föräldrar.

Det är inga märkbara skillnader mellan olika åldrar.

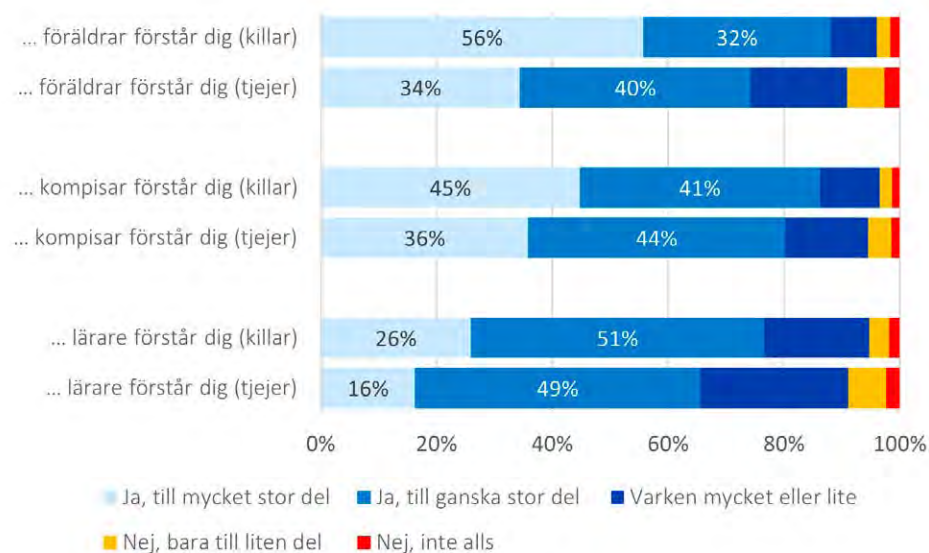

Diagram 46. Tycker du att dina ...? Efter kön.

Lätt eller svår undervisning

20 procent av tjejerna och 28 procent av killarna tycker att undervisningen är för lätt medan 21 respektive 14 procent tycker att den är för svår. Ungefär lika många tjejer som killar tycker att nivån är lagom.

Det är vanligare att man tycker att undervisningen är lätt om man går i högstadiet. Skillnaden mellan olika högstadieskolor varierar ganska mycket. På en skola tycker 43 procent av alla ungdomar att undervisningen är mycket lätt eller ganska lätt medan andelen på en annan skola är 15 procent.

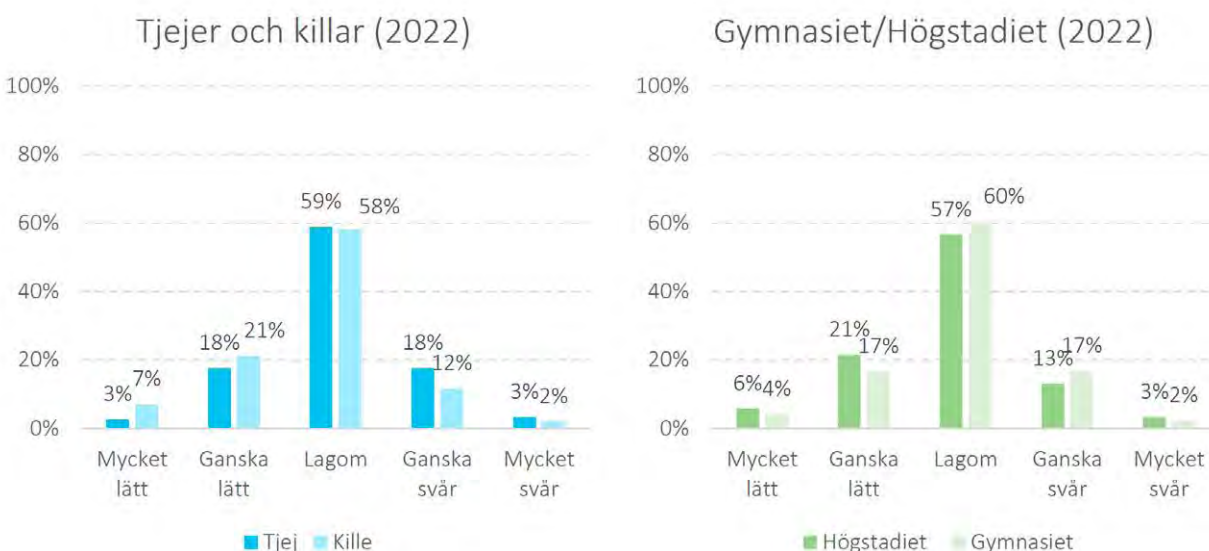

Diagram 47. Är undervisningen för lätt eller för svår för dig i skolan? Efter kön och ålder.

Politisk korrekthet

13 procent av tjejerna och 19 procent av killarna upplever att de ofta eller hela tiden känt sig hindrade att prata om vissa politiska frågor för att de varit för känsliga att prata om. Mer än hälften upplever detta någon gång. Det är vanligare att man upplever dessa hinder i gymnasieåldern.

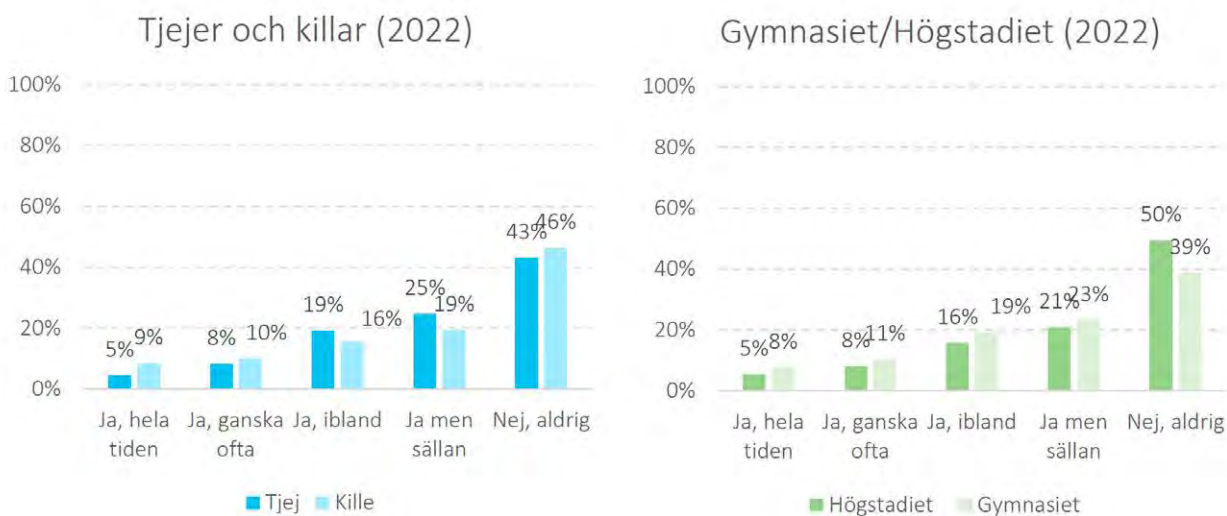

Diagram 48. Vissa åsikter kan upplevas som mer socialt acceptabla att uttrycka än andra. Har du känt dig hindrad att prata om vissa politiska frågor för att de varit för känsliga att prata om? Efter kön och ålder.

Helhet i skolan

Drygt sju av tio ungdomar tycker att det varit bra eller mycket bra i skolan det senaste halvåret. Under 2020 märktes en tydlig nedgång gällande ungdomars upplevelse av skolan. En viss ökning har skett i årets undersökning sedan 2020 men är märkbart lägre än pre-pandemiska nivåer.

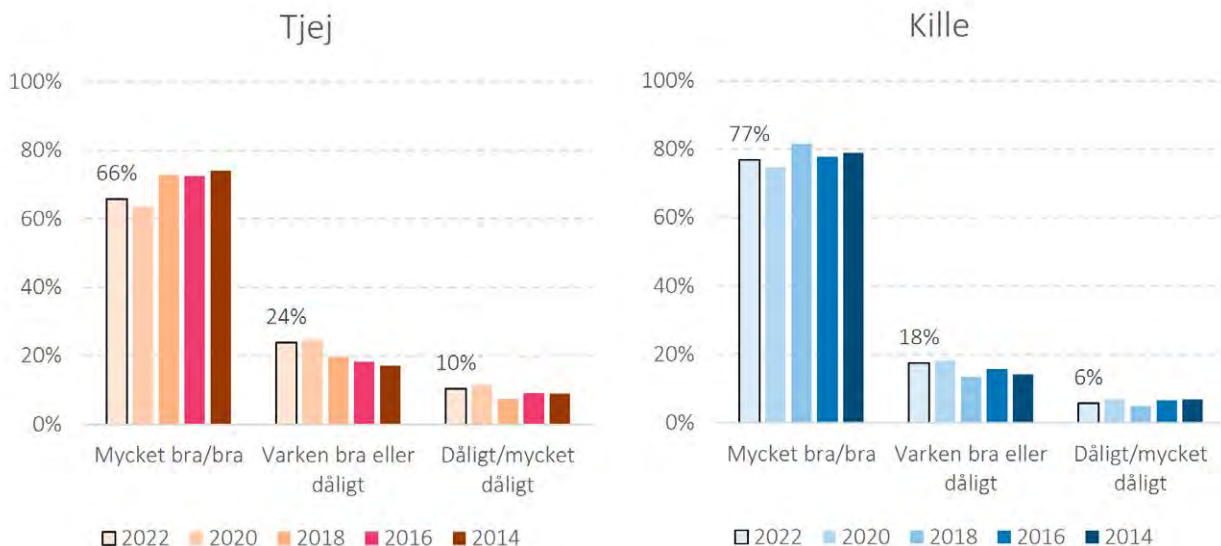

Diagram 49. Hur tycker du att det varit som helhet i skolan de senaste sex månaderna? Efter kön

Bland högstadiungdomarna kan en minskning iakttas. Andelen har gått från 78 procent till 68 procent som svarat "Bra" eller "Mycket bra", sedan 2014. Bland gymnasieungdomarna har det skett en ökning sedan föregående undersökning. På högstadieskolan med högsta andelen som tycker det varit bra är det 79 procent som svarat så. På skolan med lägsta andelen är det endast 47 procent som tycker att det varit bra. Mellan gymnasieprogrammen varierar andelen mellan 52 och 89 procent.

Diagram 50. Hur tycker du att det varit som helhet i skolan de senaste sex månaderna? Efter ålder.

Utsatt för hot, utfrysning eller trakasserier

Var tredje tjej och var fjärde kille säger att de någon gång blivit utsatta för hot, utfrysning eller trakasserier på skolan eller fritiden. Majoriteten av dessa säger att det är något som hänt någon gång men inte regelbundet. Åtta procent av tjejerna och sex procent av killarna säger att det händer minst en gång i månaden. Två procent av både tjejer och killar säger att de utsätts för det flera gånger i veckan.

Tjejer och killar (2022)

Diagram 51. Har du blivit utsatt för hot, utfrysning eller trakasserier på skolan eller på fritiden? Efter kön.

Det är en något lägre andel ungdomar på gymnasiet som säger att de utsätts för hot, trakasserier eller utfrysning på skolan eller fritiden. Sju procent av högstadiungdomarna och fyra procent av gymnasieungdomarna blir utsatta för detta ett par gånger i månaden eller fler gånger. Andelen som blivit utsatta minst en gång i veckan varierar mycket mellan olika skolor där några skolor har runt tio procent av ungdomarna medan vissa ligger på en procent. En skola sticker ut där var fjärde ungdom har upplevt detta.

Högstadiet och gymnasiet (2022)

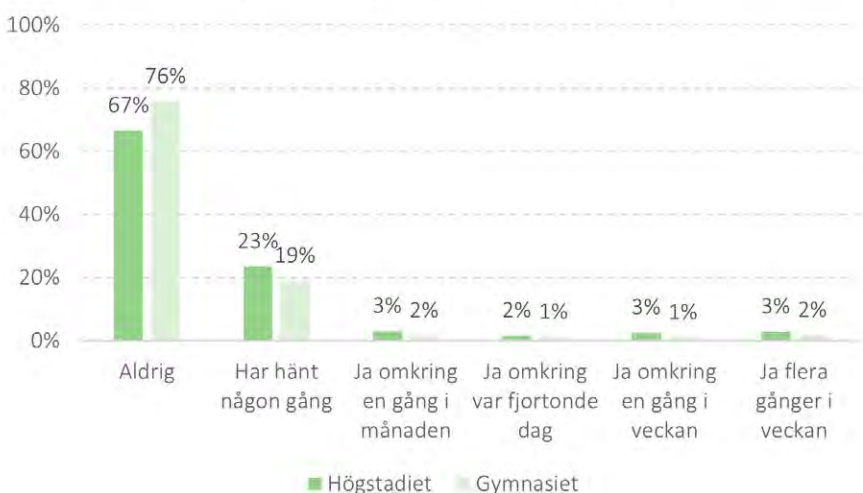

Diagram 52. Har du blivit utsatt för hot, utfrysning eller trakasserier på skolan eller på fritiden? Efter ålder.

Av de som upplevt hot, trakasserier och utfrysningar är det sju av tio tjejer som säger att det hänt på skolan. Två av tre killar som blivit utsatta säger också att det hänt på skolan. Efter skolan är det vanligast att det sker på nätet eller sociala medier. 30 procent av de utsatta tjejerna och 37 procent av de utsatta killarna säger att det skett där.

Tjejer och killar (2022)

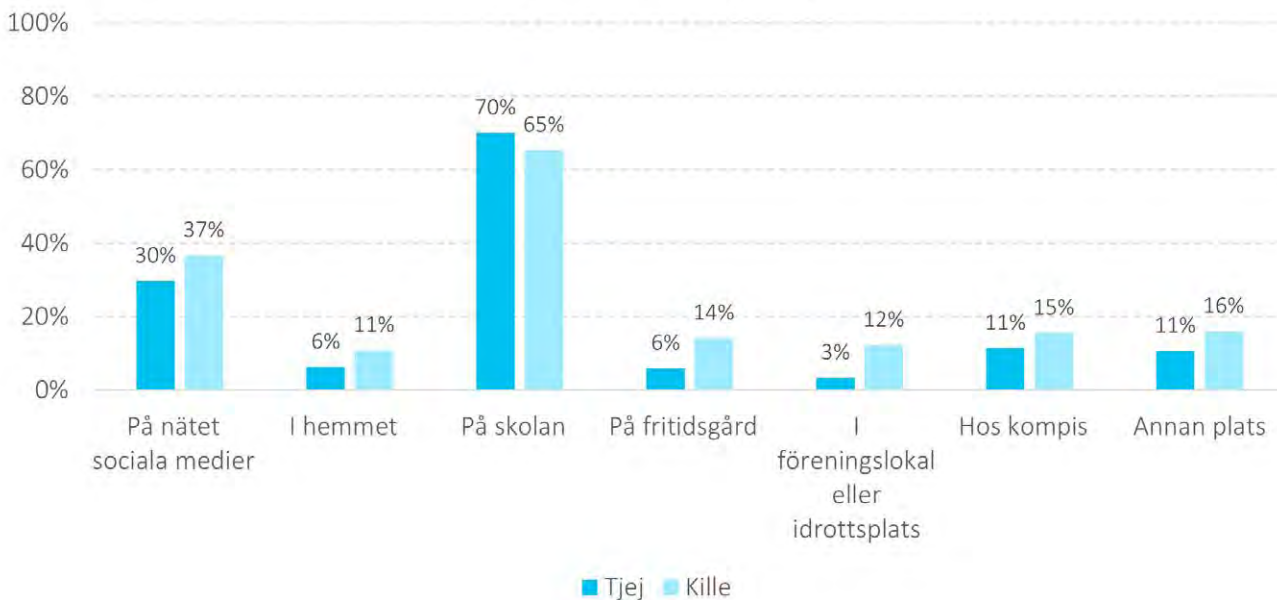

Diagram 53. Var hände detta? Efter kön. Endast de som uppgett att det sker regelbundet har fått följdfrågan. Flera platser är möjliga att uppgge.

Av ungdomarna som säger att de regelbundet blivit utsatta för hot, utfrysning eller trakasserier säger ungefär tre av tio tjejer att det hade samband med ens utseende eller personlighet. Därefter är det två av tio tjejer som säger att det hade samband med längd, vikt eller lukt. 36 procent svarar att de inte vet. Bland killarna som regelbundet utsätts för detta är det vanligaste svaret, förutom att man inte vet, att det beror på utseende och personlighet. I övrigt är det en större andel bland killarna än bland tjejerna som svarar att det hade samband med ens bakgrund eller hudfärg. Det är vanligare att personer som är födda utanför Sverige uppger att de ofta har blivit utsatta för trakasserier och ännu vanligare bland de som inte vet var de är födda.

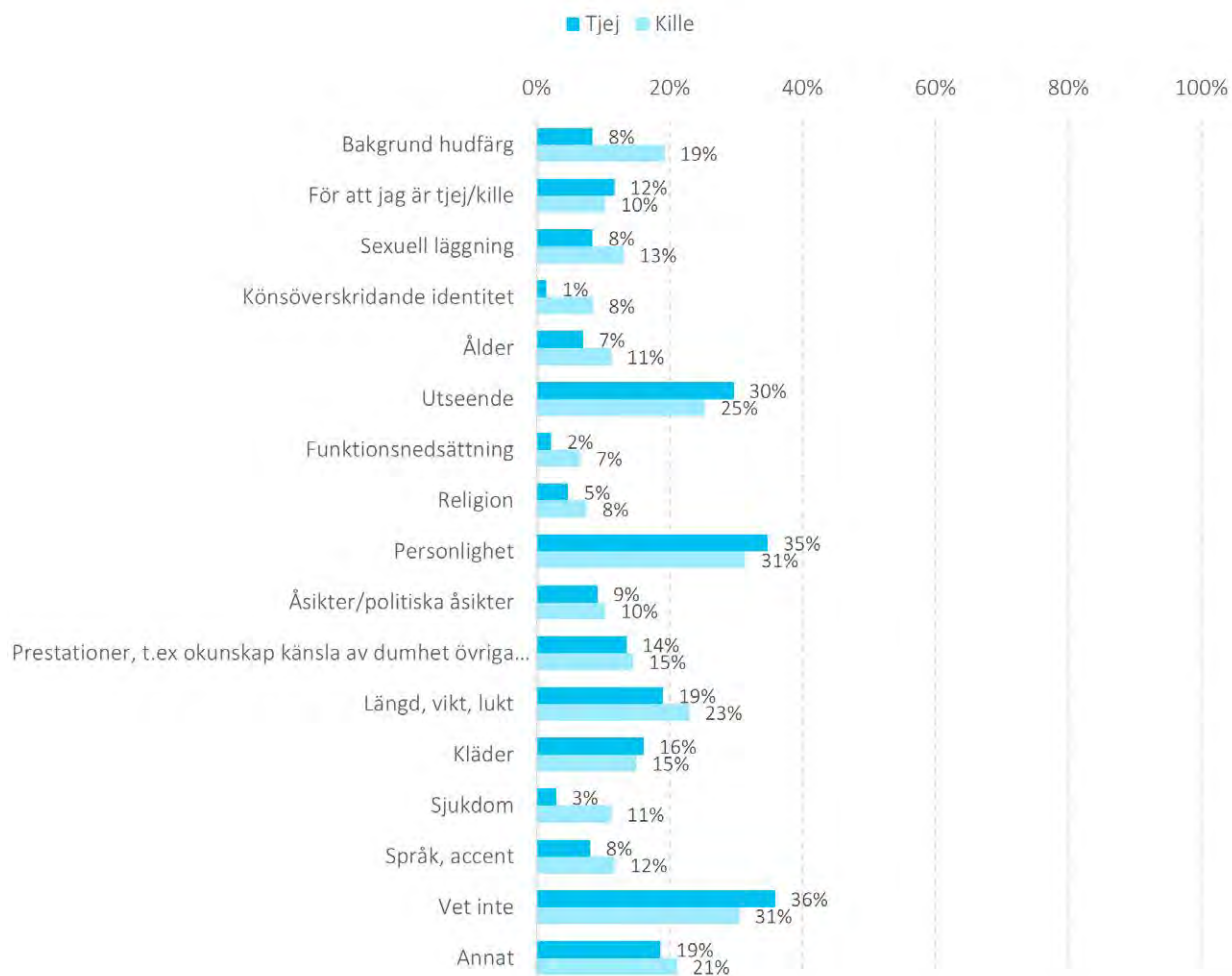

Diagram 54. Hade detta samband med något av följande? Efter kön. Endast de som uppgett att det sker regelbundet har fått följdfrågan, flera svar är möjliga.

Utsatt någon annan för mobbing

88 procent av tjejerna och 84 procent av killarna uppger att de aldrig har mobbat någon annan. Tio procent av tjejerna och 13 procent av killarna säger att det har hänt någon gång. Högstadiungdomarna svarar i högre utsträckning än gymnasieungdomarna att de utsatt någon för hot, utfrysning eller trakasserier.

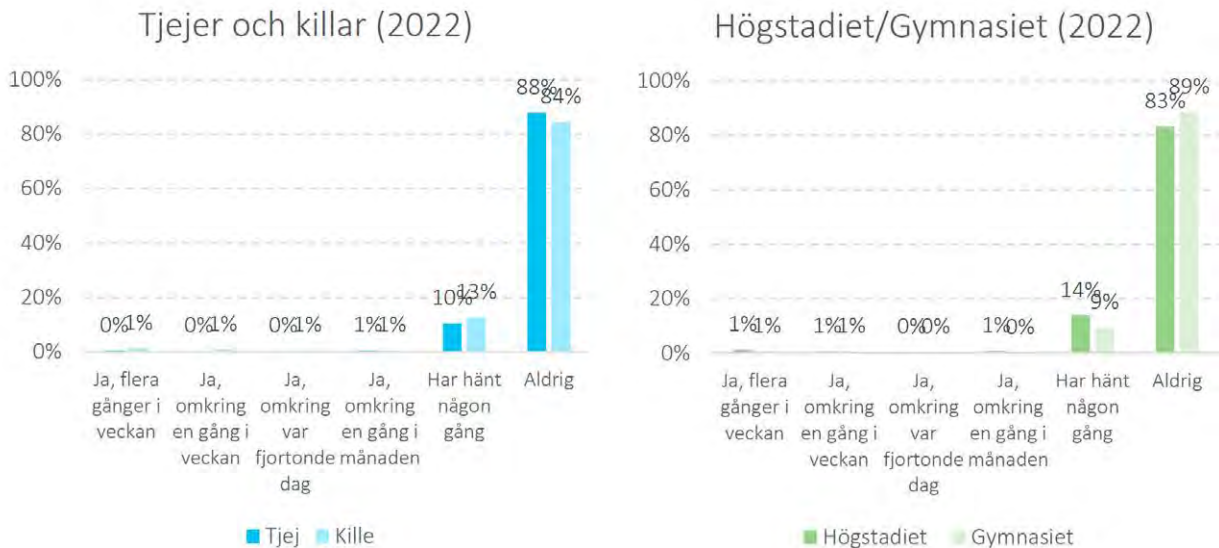

Diagram 55. Har du själv utsatt någon för hot, utfrysning eller trakasserier på skolan eller på fritiden?

Fysisk och psykisk hälsa

Sammanfattning

- Det som är absolut viktigast för att få hög status bland andra ungdomar är enligt ungdomarna själva, i likhet med förra undersökningen, att vara en bra kompis. Efter detta är det viktigast bland tjejerna att se bra ut. Detta är viktigt även bland killarna men att vara bra på idrott är något viktigare.
- Cirka tre av fyra ungdomar brukar aldrig skolka från skolidrotten.
- Såsom tidigare rör sig högstadieungdomar mer än gymnasieungdomar. Både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna rör på sig mer än tidigare och resultaten har alltså förbättrats sedan 2020.
- 55 procent av tjejerna och 68 procent av killarna motionerar så att de blir andfådda eller svettas tre eller fler gånger i veckan.
- Problemen med huvudvärk, magont, stress, svårigheter att somna och dålig sömn har ökat för varje år både för killar och tjejer ända sedan år 2014.
- 75 procent av killarna och 48 procent av tjejerna säger att de mått bra eller mycket bra under de senaste tolv månaderna. Detta är en minskning jämfört med tidigare.
- Tolv procent av tjejerna och fem procent av killarna har under de senaste tolv månaderna allvarligt övervägt att ta sina liv. Det motsvarar cirka 370 tjejer och 170 killar.
- 20 procent av tjejerna och sex procent av killarna uppger att de sökt hjälp för mobbing eller psykisk ohälsa under de senaste tolv månaderna. Det är två procentenheter högre för tjejerna än sist och på samma nivå för killarna.

Status

Både bland tjejer och killar är det att vara en bra kompis som ökar populariteten mest. Bland tjejerna är det 85 procent som svarat det och bland killarna 82 procent. Andelen ungdomar som svarat att det ökar ens status att vara en bra kompis varierar mellan högstadieskolorna från 73 till 88 procent. För tjejerna kommer därefter utseendet, att se bra ut. För killarna däremot är det näst viktigaste att vara bra på idrott. Det som minskar statusen mest är att dricka sig full. Ungefär en sjättedel av tjejerna och killarna har svarat att det ökar ens status att dricka sig full, medan en annan fjärdedel svarat att det i stället minskar ens status. Det är det alternativ som flest tycker minskar populariteten.

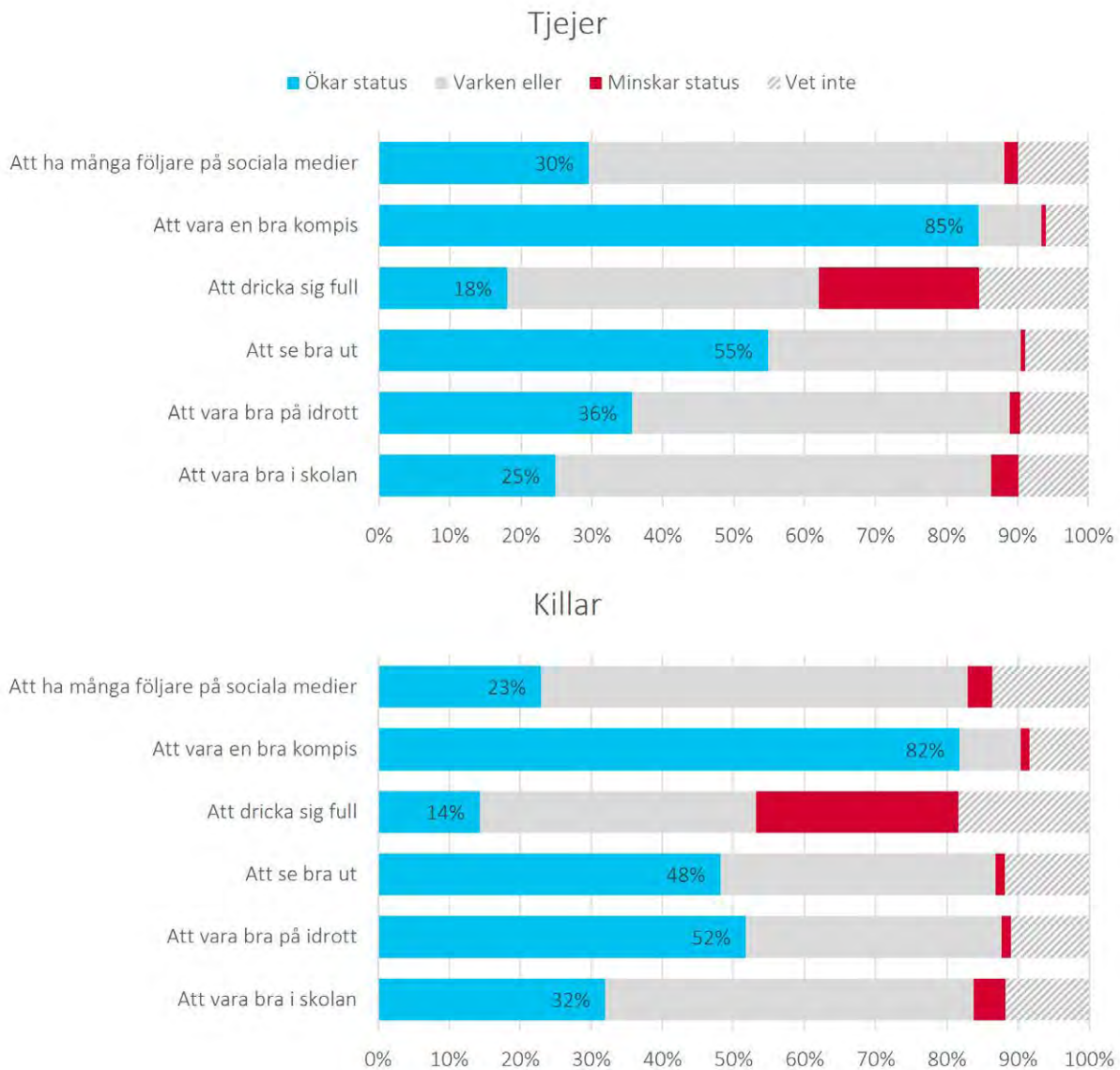

Diagram 56. Vad är viktigt för att få status/popularitet bland dina kompisar? Efter kön.

Skolk från idrottslektionen

Strax över tre av fyra ungdomar är aldrig borta från skolidrotten utan giltig anledning eller tillåtelse. Det har blivit betydligt vanligare att tjejerna är borta jämfört med förra undersökningen då andelen som svarar "aldrig" har minskat med nio procentenheter. Killarna ligger på liknande nivå som under 2020. På den högstadieskola där flest ungdomar skolkar från idrotten är det 77 procent som säger att de aldrig eller sällan är borta. Det kan jämföras med skolan där minst andel ungdomar skolkar där motsvarande nivå ligger på 97 procent.

Av de som inte känner sig respekterade av sina skolkamrater är det 40 procent som någon gång uteblir från idrotten medan det generellt är cirka 23 procent som någon gång uteblir. Detta innebär att om man inte blir respekterad av sina skolkamrater så ökar risken betydligt för att man skolkar från idrotten.

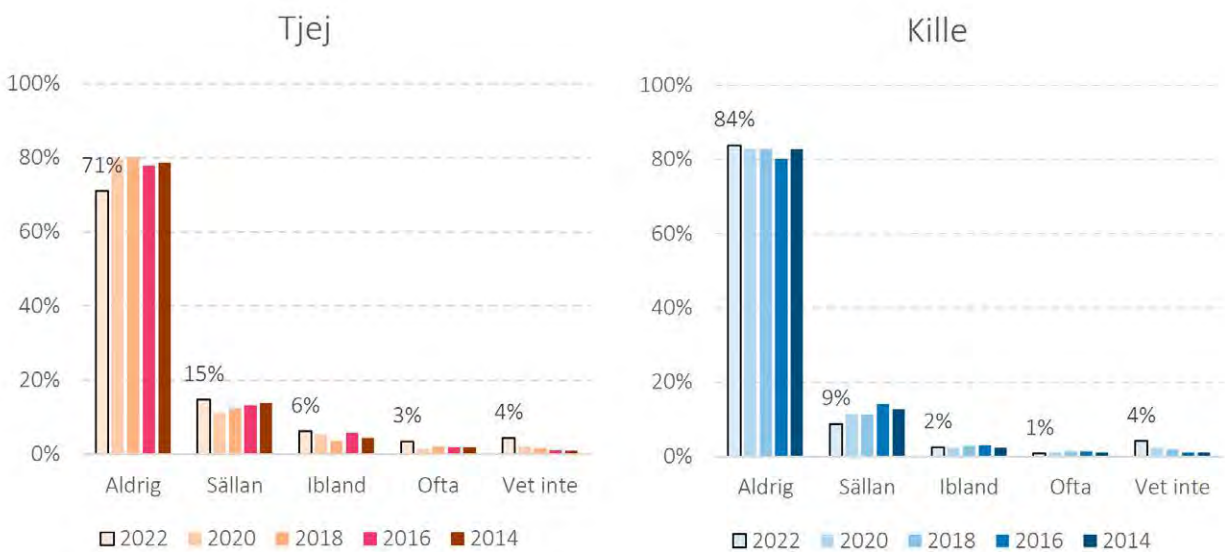

Diagram 57. Brukar du vara borta från skolidrotten utan giltig anledning/tillåtelse? Efter kön.

Motionsvanor

Generellt rör sig killarna mer än vad tjejerna gör. 50 procent av killarna rör sig mer än 60 minuter per dag, bland tjejerna är det 38 procent som rör sig så länge. Cirka en tredjedel av tjejerna rör sig mindre än 60 minuter per dag. För killarna är andelen drygt en femtedel. Jämfört med förra undersökningen rör sig både killarna och tjejerna mer.

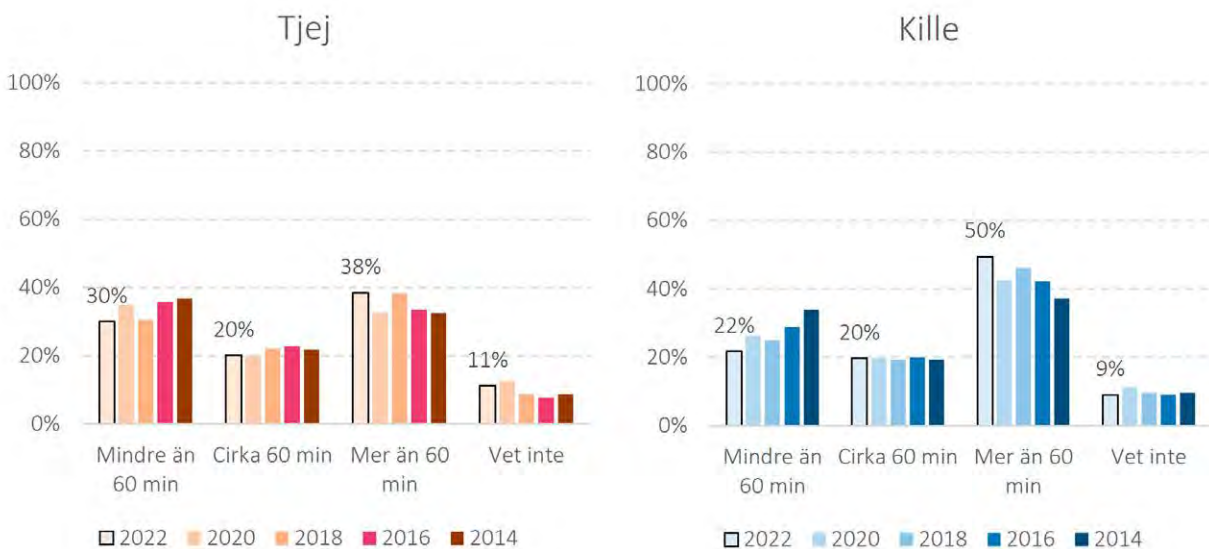

Diagram 58. Hur lång tid rör du på dig varje dag? (till exempel cyklar eller promenerar till skolan/kompisar eller annat) Efter kön.

Högstadiungdomarna rör på sig mer än vad gymnasieungdomarna gör. Jämfört med förra undersökningen rör sig högstadiungdomarna mer. Gymnasieungdomarna rör också på sig mer än tidigare då både de som rör på sig mer än 60 minuter per dag och de som rör på sig cirka 60 minuter per dag har ökat och de som rör sig allra minst har minskat.

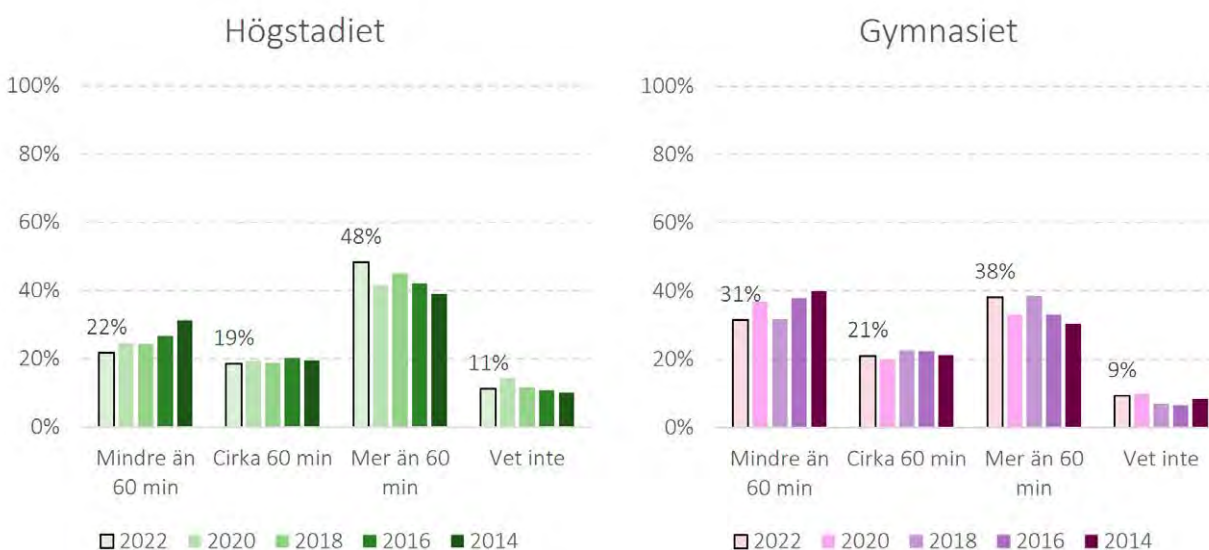

Diagram 59. Hur lång tid rör du på dig varje dag? (till exempel cyklar eller promenerar till skolan/kompisar eller annat) Efter ålder.

Nästan sex av tio tjejer motionerar flera gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas. För killarna är det cirka sju av tio. En av fyra ungdomar motionerar en till två gånger i veckan. Jämfört med förra undersökningen motionerar tjejerna och killarna ungefär lika mycket.

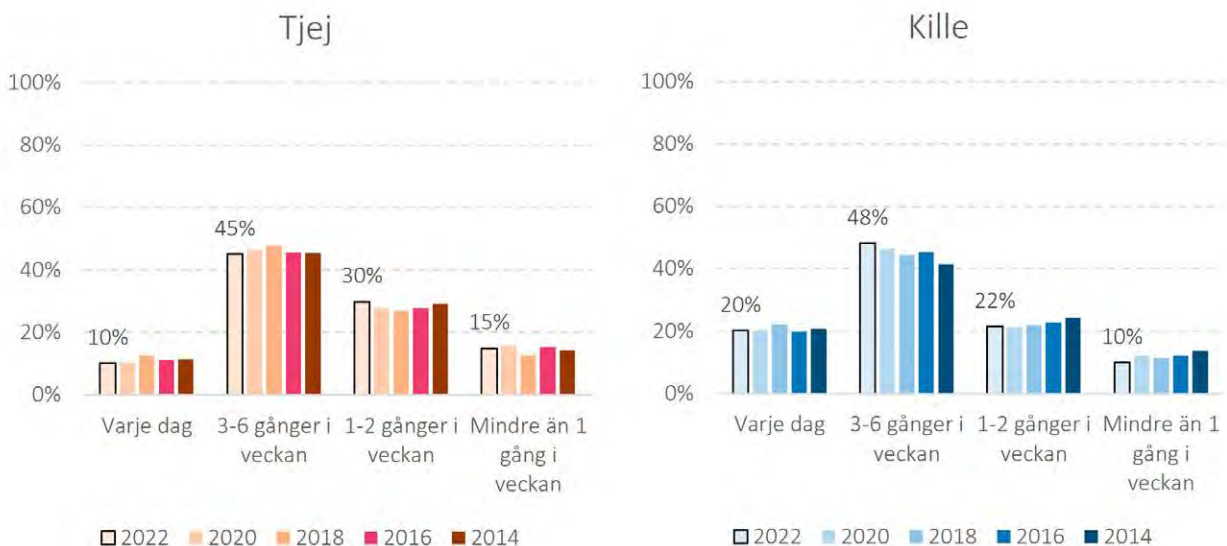

Diagram 60. Hur ofta brukar du motionera så att du blir andfådd eller svettas? Efter kön.

Ungdomarna på högstadiet är mer aktiva än ungdomarna på gymnasiet. 68 procent av ungdomarna på högstadiet motionerar åtminstone tre gånger i veckan jämfört med gymnasiets 54 procent. Det är lika många i båda grupperna som motionerar varje dag jämfört med förra undersökningen. Uppdelat på högstadieskolor varierar andelen som motionerar mindre än en gång i veckan mellan tre och 17 procent.

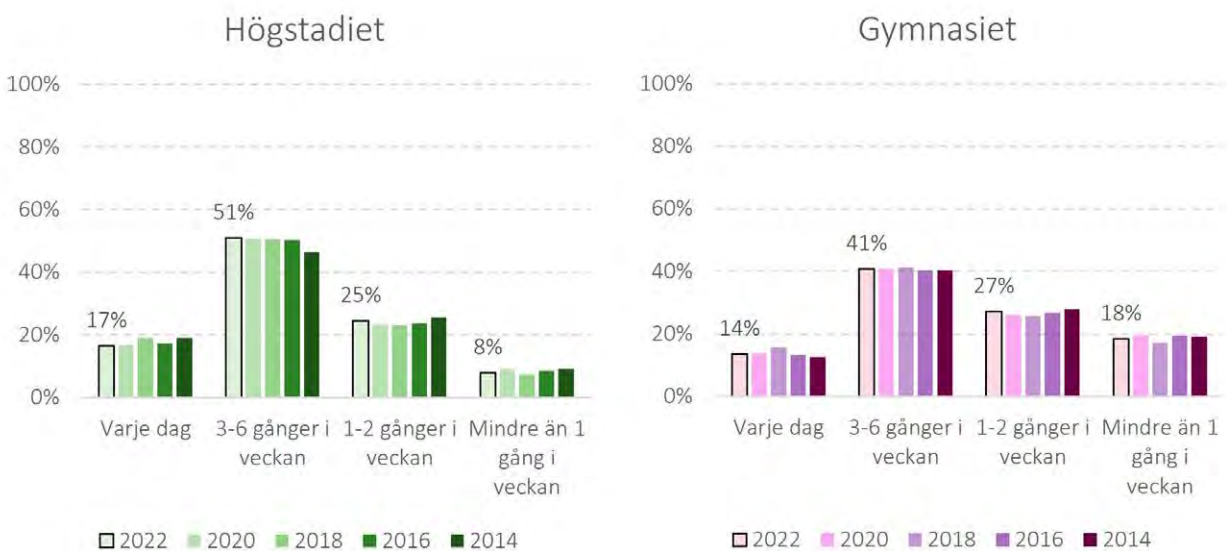

Diagram 61. Hur ofta brukar du motionera så att du blir andfådd eller svettas? Efter ålder.

Färdmedel till skolan

För tjejerna är det vanligaste färdmedlet för att ta sig till skolan bussen, följt av cykel. Det är 66 procent av tjejerna som färdas till skolan på något av de två sätten. För killarna är cykeln det vanligaste färdmedlet och därefter bussen. Bussen och cykeln utgör 70 procent av färdmedelsvalen för killarna, precis som år 2020. Det har blivit vanligare att både tjejer och killar tar sig till skolan med bil sedan 2018.

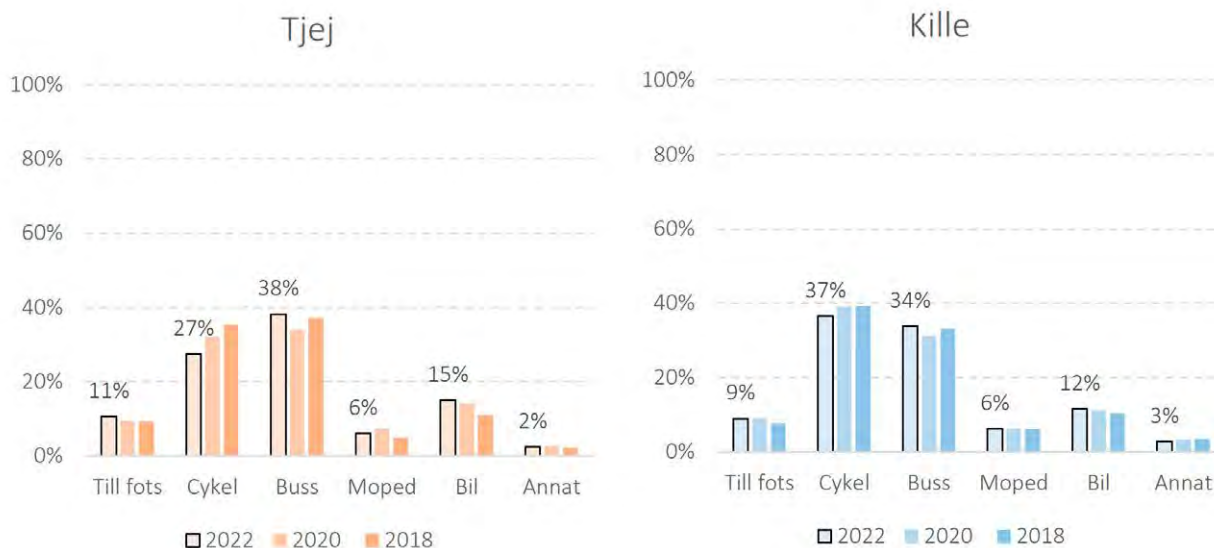

Diagram 62. Hur färdades du till skolan idag? (skriv det huvudsakliga sättet du färdades på) Efter kön.

Cykeln är nästan dubbelt så vanlig på högstadiet jämfört med gymnasiet medan det omvända gäller för bussen – den är nästan dubbelt så vanlig på gymnasiet som på högstadiet. Jämfört med år 2018 är det något fler ungdomar som går till fots och något fler som åker bil till skolan. Skillnaden i valen av färdmedel beror delvis på skillnad i närhet till skolan. I de flesta fall ligger högstadieskolan närmare hemmet än vad gymnasieskolan gör. Andelen ungdomar per högstadieskola som åker bil till skolan varierar mellan fyra och 26 procent. Det vill säga på vissa skolor åker var fjärde ungdom bil till skolan medan på andra skolor är det endast var 25:e ungdom som åker bil till skolan.

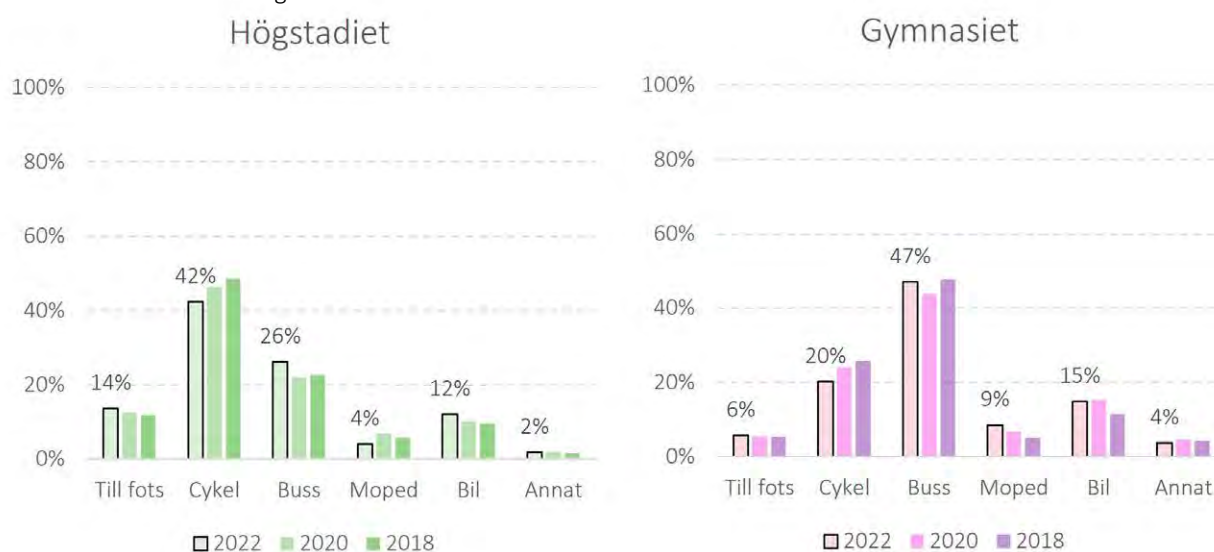

Diagram 63. Hur färdades du till skolan idag? (skriv det huvudsakliga sättet du färdades på) Efter ålder.

Psykosomatiska besvär

Problemen med huvudvärk, magont, stress, svårigheter att somna och dålig sömn har ökat för både killar och tjejer sedan år 2014 och resultaten fortsätter att försämrans. Det är nästan en tredjedel av tjejerna som har huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan. Bland killarna är det cirka en av åtta ungdomar som har samma problem.

Stressen har ökat för tjejerna jämfört med år 2020 och andelen som upplever det varje dag eller flera gånger i veckan är 62 procent. 27 procent av killarna upplever stress lika ofta.

Det som flest har svarat att de har problem med är trötthet. Fem av tio killar och sju av tio tjejer är trötta varje dag eller flera gånger i veckan.

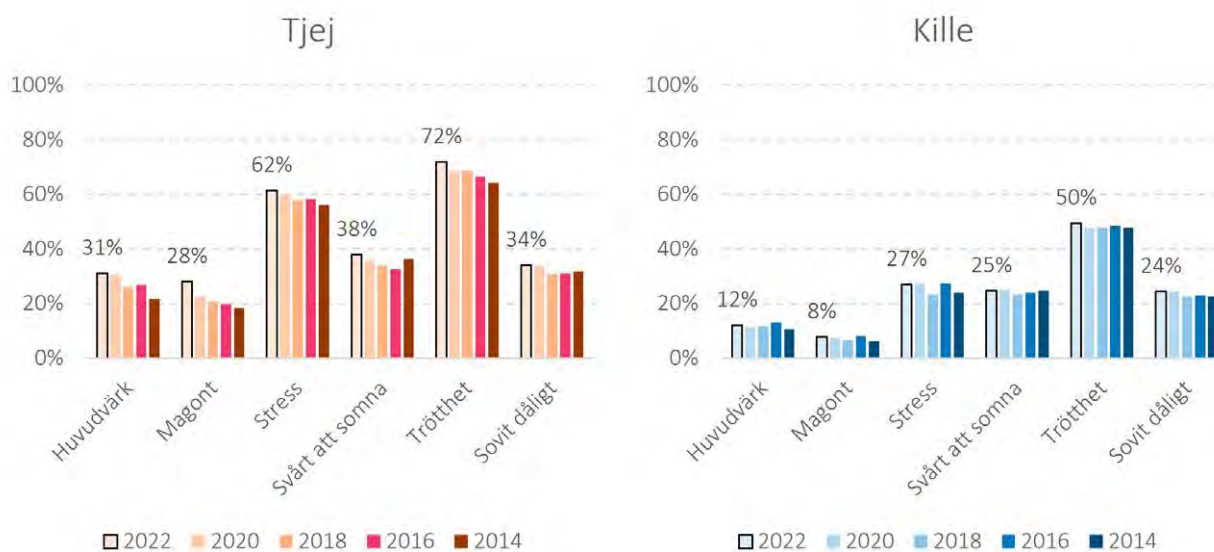

Diagram 64. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Efter kön.

Uppdelat per åldersgrupp har alla besvär ökat. Andelen ungdomar som upplever besvär ligger genomgående på en högre nivå på gymnasiet än på högstadiet. Per högstadieskola varierar andelen som känner stress mellan 36 och 60 procent. Mellan gymnasieprogram varierar det mellan 18 och 66 procent.

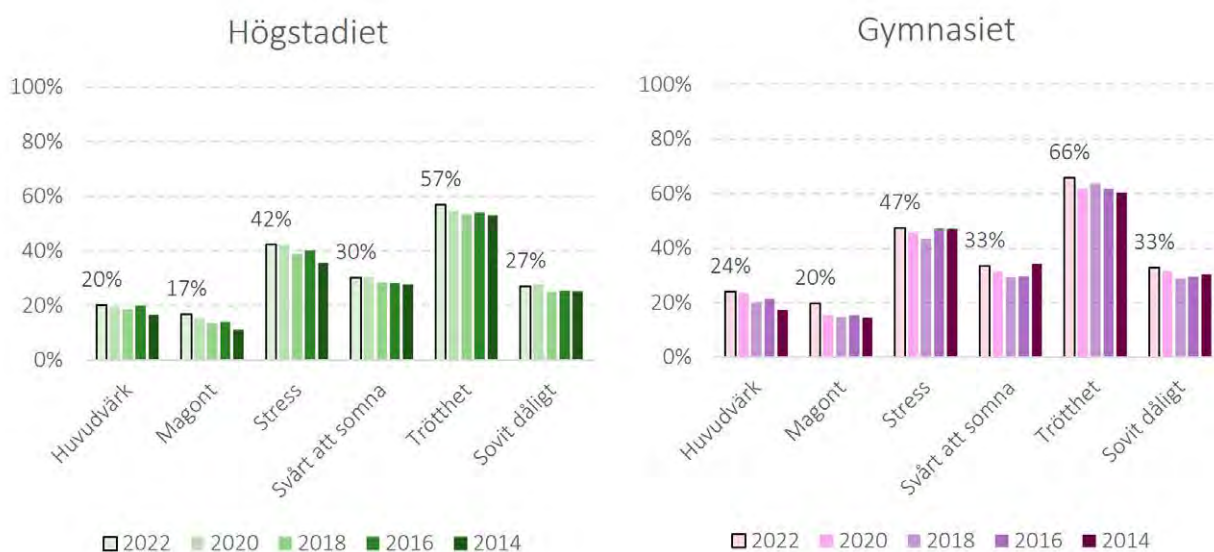

Diagram 65. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Efter ålder.

Allmänt välbefinnande

Knappt varannan tjej och drygt sju av tio killar säger att de mått bra eller mycket bra under de senaste tolv månaderna. Detta är en minskning jämfört med tidigare men en särskilt stor minskning bland tjejerna. Bland tjejerna har även siffrorna för de som mått dåligt eller mycket dåligt ökat. Bland killarna är andelen som mått dåligt eller mycket dåligt också något fler än tidigare.

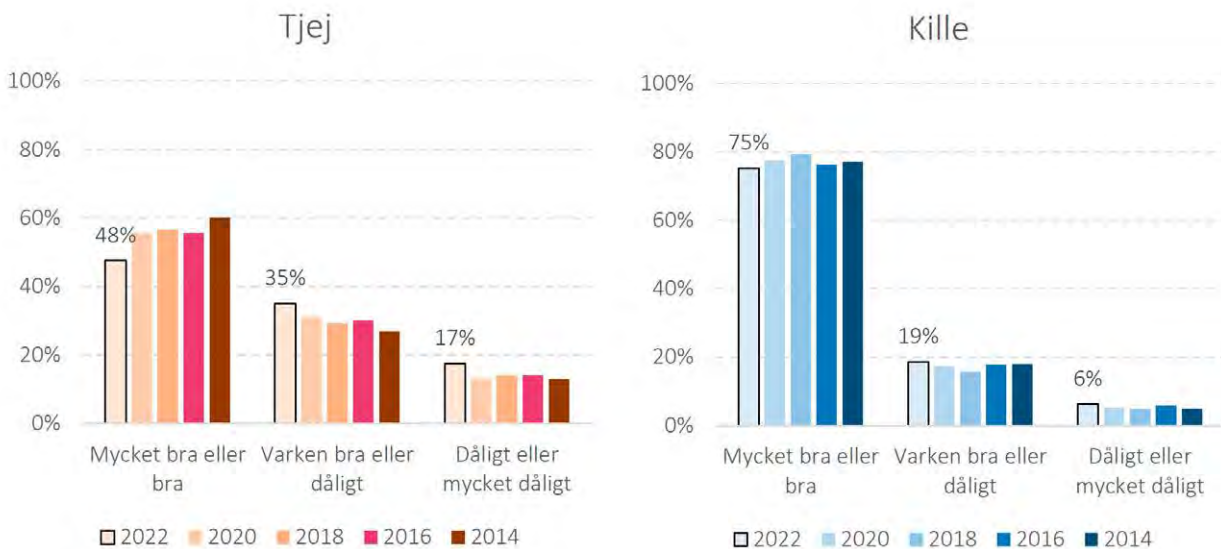

Diagram 66. Hur har du mått under de senaste tolv månaderna? Efter kön.

Välbefinnandet är något högre på högstadiet än på gymnasiet. Detta är i linje med tidigare resultat men skillnaden mellan åldersgrupperna har minskat något. Välbefinnandet har minskat med fem procentenheter för gymnasieungdomarna och med sex procentenheter för högstadiungdomarna, jämfört med år 2020. Andelen ungdomar per gymnasieprogram som svarat att de mår bra eller mycket bra varierar mellan 26 och 77 procent. Mellan högstadieskolorna varierar det mellan 45 och 74 procent.

En grupp på 80 personer upplever hög stress och ser inte ljus på framtiden. Bland dessa är det 79 procent som uppger att de mår dåligt eller mycket dåligt. Detta kan jämföras med samtliga ungdomar där andelen som mår dåligt eller mycket dåligt är elva procent. 67 procent av dessa 80 personer är tjejer och 22 procent killar. Resterande elva procent tillhör ett annat kön.

Diagram 67. Hur har du mått under de senaste tolv månaderna? Efter ålder.

Själv mordstankar

Tolv procent av tjejerna och fem procent av killarna har under de senaste tolv månaderna allvarligt övervägt att ta sina liv. Det motsvarar cirka 370 tjejer och 170 killar. Elva respektive sex procent har haft sådana tankar för mer än tolv månader sedan. Det är vanligare att man har sådana tankar på gymnasiet än på högstadiet.

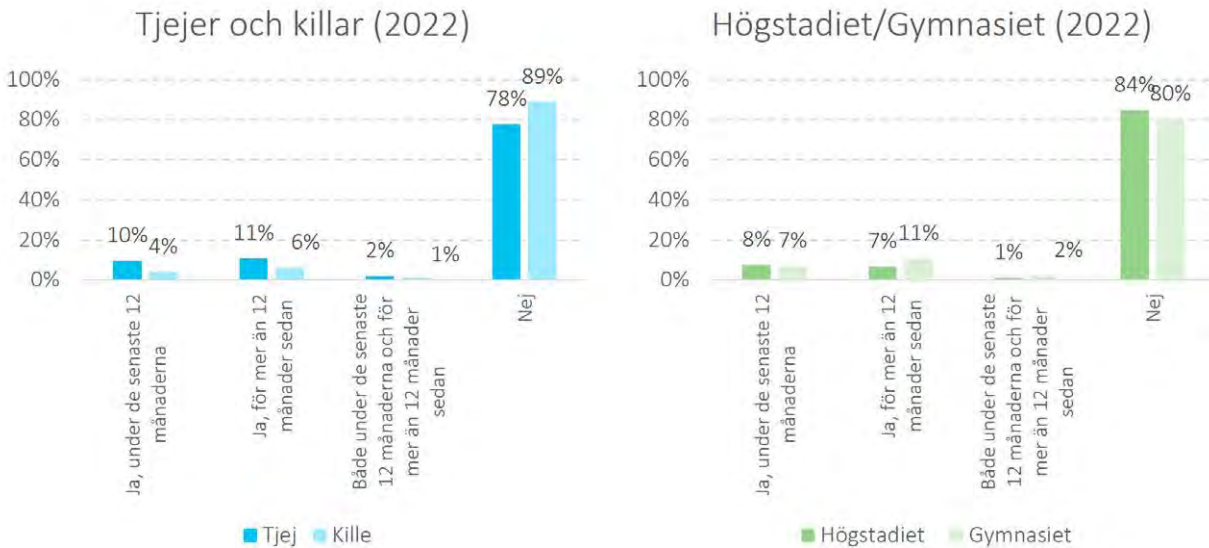

Diagram 68. Har du någon gång allvarligt övervägt att ta ditt liv? Uppdelat efter kön och ålder.

Sökt hjälp

20 procent av tjejerna och sex procent av killarna uppger att de sökt hjälp för mobbing eller psykisk ohälsa under de senaste tolv månaderna.

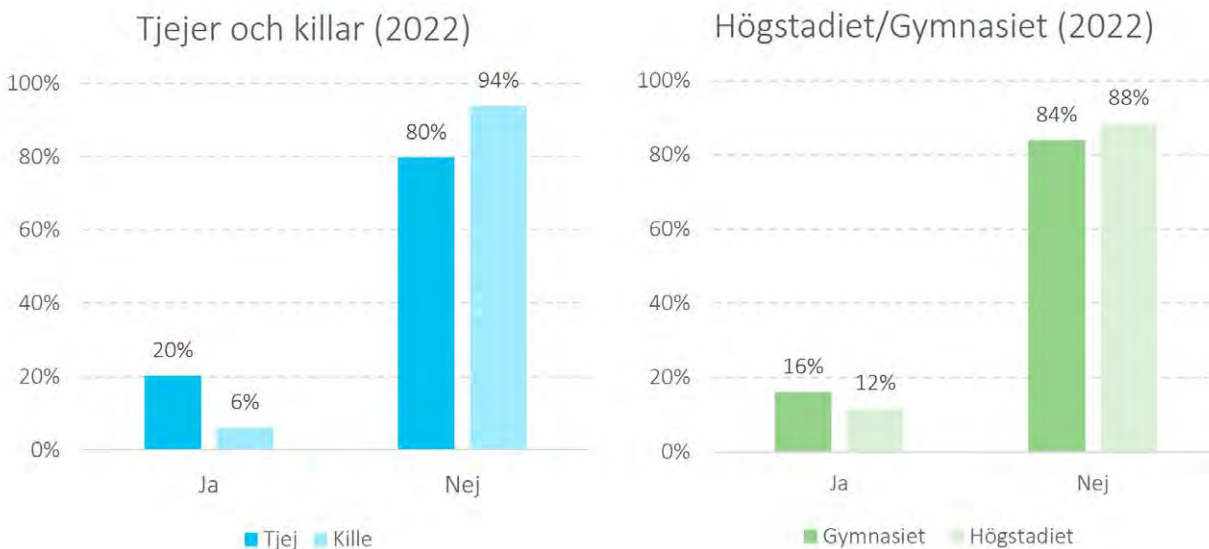

Diagram 69. Har du under de senaste tolv månaderna sökt hjälp för mobbing eller psykisk ohälsa? Efter kön.

Totalt uppger 915 personer att de sökt hjälp för mobbing eller ohälsa. 55 procent har sökt hjälp inom hälso- och sjukvården, vilket är det vanligaste alternativet. Det näst vanligaste alternativet är att söka hjälp hos sin mamma. 46 procent av tjejerna och två procent av killarna har angett det. Därefter har 40 procent svarat att de sökt hjälp hos elevhälsan.

Matvanor

Sammanfattning

- Fler ungdomar hoppar över frukosten än tidigare.
- I likhet med resultaten från föregående år är det fler gymnasieungdomar än högstadieungdomar som hoppar över frukosten medan fler högstadieungdomar än gymnasieungdomar hoppar över lunchen.

Måltider

32 procent av tjejerna och 24 procent av killarna hoppar över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan. Det är en ökning jämfört med år 2020. Det är måltiden som är vanligast att hoppa över hos ungdomarna. Därefter är det 15 respektive nio procent av tjejerna och killarna som säger att de hoppar över skollunchen. Det är betydligt färre som hoppar över middagen eller kvällsmaten. Att äta godis är vanligare än att dricka läsk bland tjejerna medan det omvända gäller bland killarna. Bland både tjejer och killar har godisätandet och läskdrickandet ökat sedan förra undersökningen.

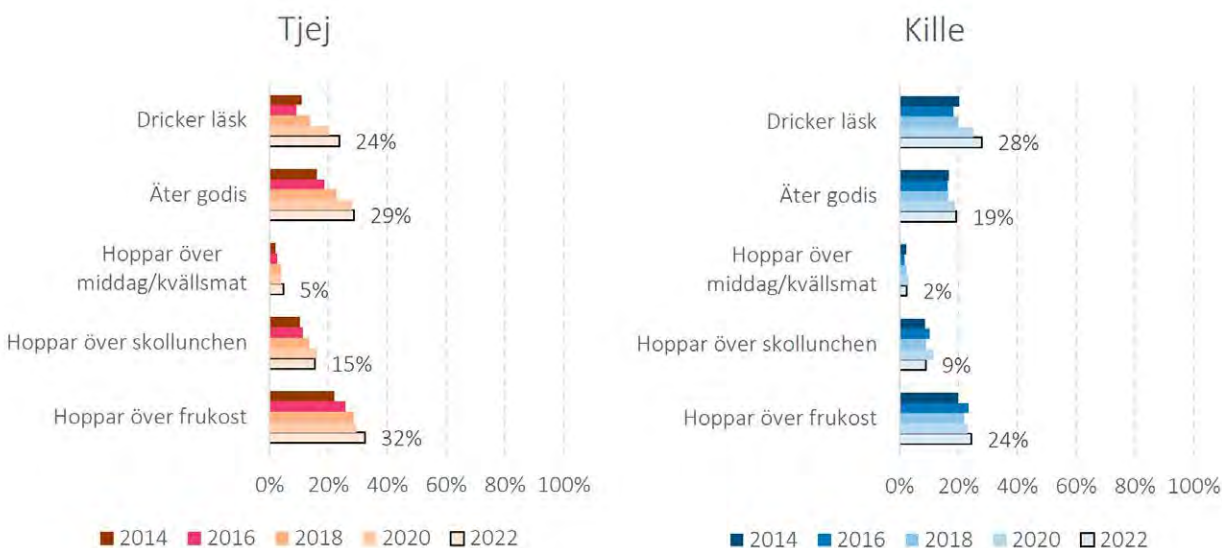

Diagram 70. Hur ofta händer följande...? Efter kön.

Generellt är det en större andel som dricker läsk och äter godis på gymnasiet än på högstadiet. Det är fler ungdomar på gymnasiet än på högstadiet som hoppar över frukosten men färre som hoppar över skollunchen. Godisätande och läskdrickande har ökat på främst gymnasiet. Andelen som hoppar över skollunchen varierar mellan högstadieskolorna från tio till 34 procent.

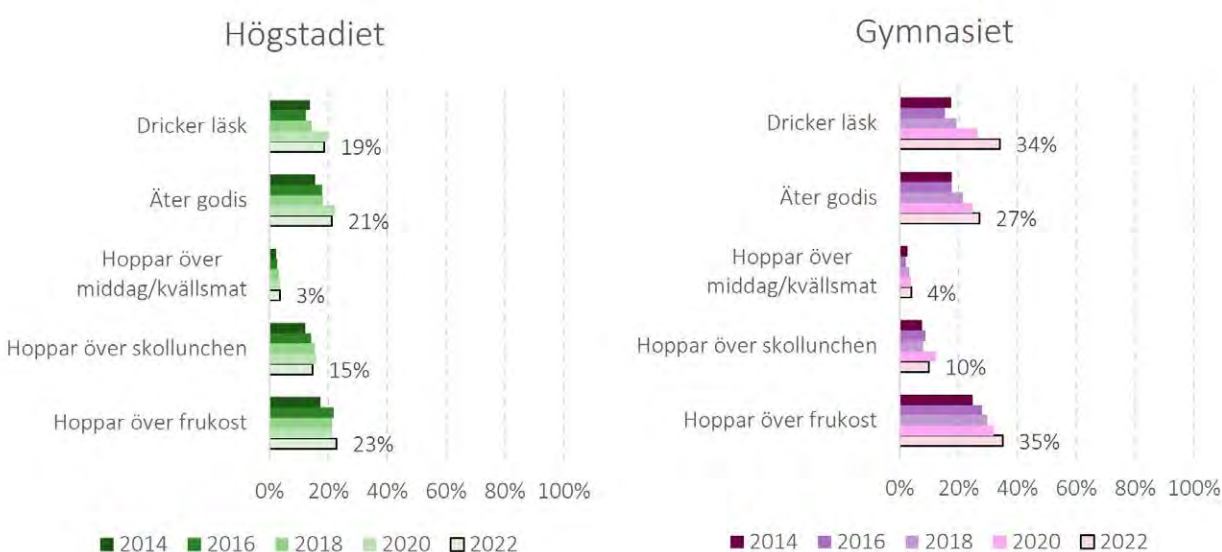

Diagram 71. Hur ofta händer följande...? Efter ålder.

Sexualitet, samtycke och relationer

Sammanfattning

- Det är fler ungdomar som tycker att skolans utbildning inom sexualitet, samtycke och relationer har varit bra eller mycket bra.
- De vanligaste informationskällorna om sex är internet, skolan och kompisar. Det är liknande svarsmönster mellan könen.
- Tjejer upplever i högre utsträckning än killar att det finns förväntningar att både killar och tjejer ska vänta med sex tills äktenskapet.
- Det är cirka fem gånger så vanligt att känna att det finns förväntningar att ungdomar ska vänta med sex till äktenskapet bland de ungdomar som är födda utanför Europa jämfört med de som är födda i Sverige.

Skolans undervisning inom sexualitet, samtycke och relationer

Jämfört med tidigare är det en högre andel som säger att skolans utbildning inom sexualitet, samtycke och relationer varit bra eller mycket bra. Bland både tjejer och killar har denna andel ökat. Andelen som inte har haft sexualundervisning har minskat sedan tidigare år.

Det är ungefär lika många killar och tjejer som tidigare, som uppger att de inte vet.

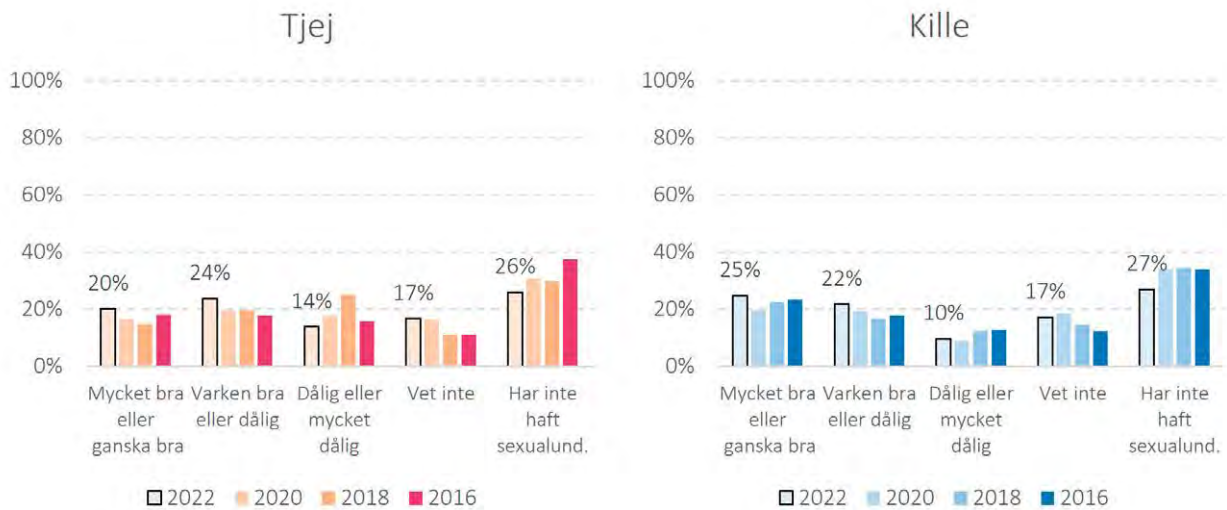

Diagram 72. Vad tycker du om skolans sex- och samlevnadsundervisning/sexualitet, samtycke och relationer? Efter kön.

Informationskällor till sexualitet, samtycke och relationer

De flesta ungdomar får fortfarande sin huvudsakliga information om sexualitet, samtycke och relationer från internet. På andra plats kommer skolan och det tredje vanligaste är från kompisar. Det är liknande svarmönster bland tjejer och killar.

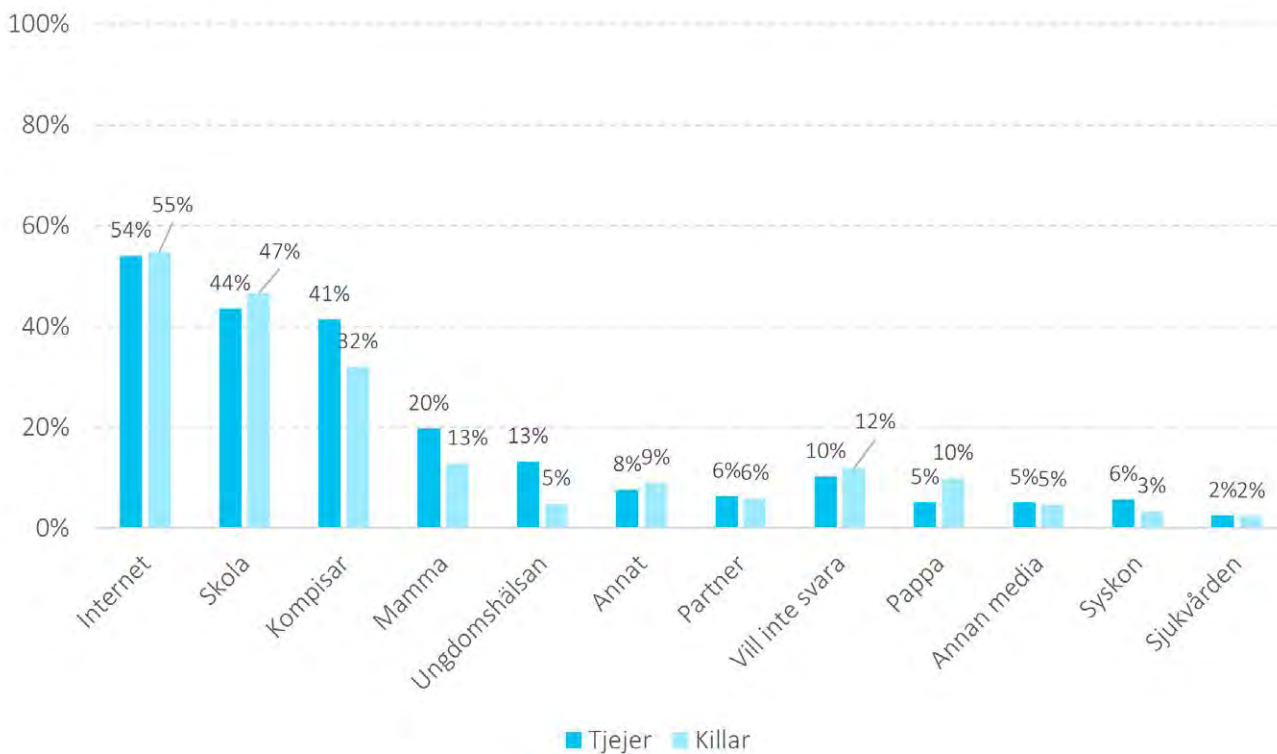

Diagram 73. Informationskällor till sexualitet, samtycke och relationer. Efter kön.

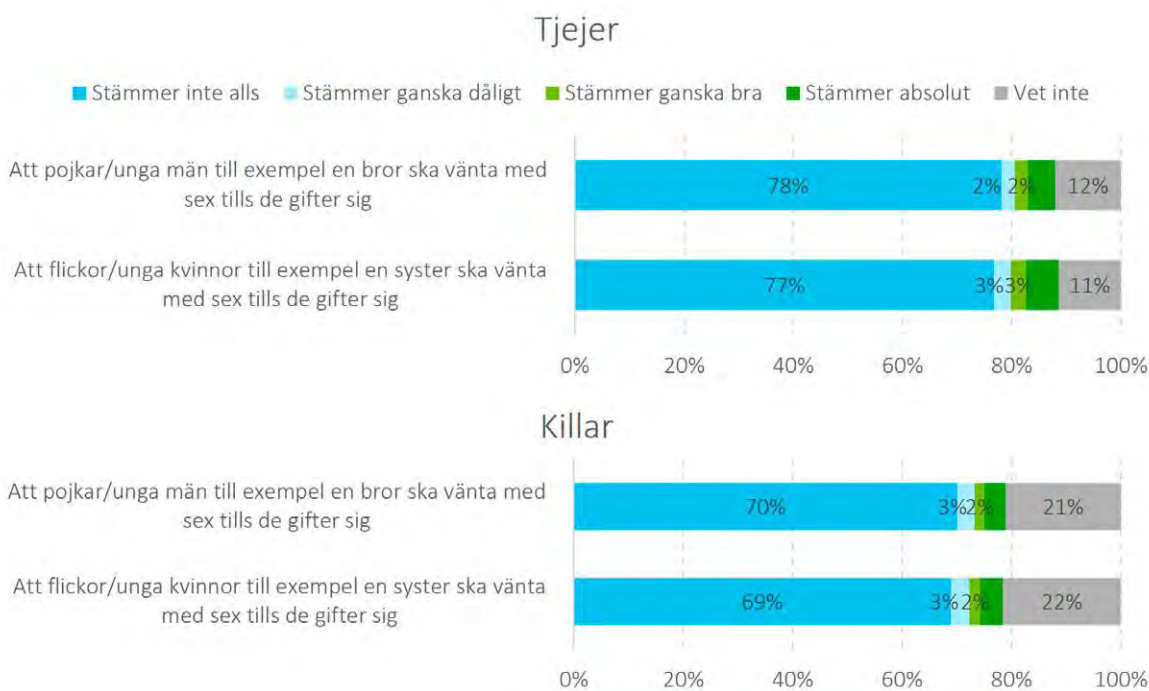

Diagram 74. Finns det följande förväntningar i din familj eller släkt? Efter kön.

Jämfört med hur svaren fördelade sig beroende på om den svarande var tjej eller kille är det desto större skillnad i svaren när de delas upp efter födelseland. Bland de svenskfödda är det fler än tre av fyra ungdomar som säger att det inte finns förväntningar från familj eller släkt att unga ska vänta med sex tills de gifte sig. Bland ungdomar som är födda i övriga Europa finns något större förväntningar men sex av tio ungdomar säger att det inte finns sådana förväntningar. Ungdomarna som är födda utanför Europa har en betydligt lägre andel som säger att dessa förväntningar inte finns. Cirka tre av tio ungdomar säger att det inte finns sådana förväntningar.

Svenskfödd

Övriga Europa

Född utanför Europa

Diagram 75. Finns det följande förväntningar i din familj eller släkt? Efter födelseland.

Sexuell läggning

Det är tydligt att tjejer och killar uppger relativt olika svarsmönster när de får frågan om sin sexuella läggning. Den stora majoriteten svarar att de är heterosexuella men betydligt fler tjejer än killar beskriver sig som bisexuella eller är osäkra på sin läggning.

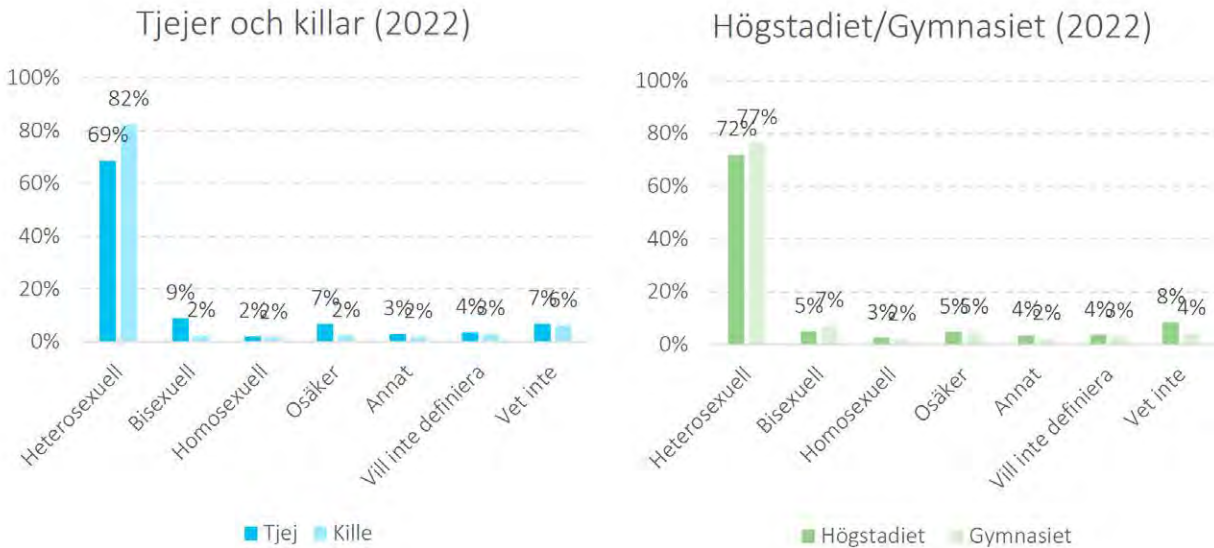

Diagram 76. Vilken är din sexuella läggning? Efter kön.

Tobak, alkohol, narkotika, doping och spel

Sammanfattning

- Cirka tre procent av ungdomarna uppger att de röker dagligen. För tjejerna är det vanligast att få tag i cigaretter eller tobak från en kompis. Bland killarna är det vanligast att de köper själva.
- Andelen ungdomar som aldrig druckit alkohol fortsätter att öka. 55 procent av tjejerna och 65 procent av killarna har aldrig druckit alkohol.
- Fyra procent av tjejerna och killarna har använt narkotika under de senaste 30 dagarna eller de senaste tolv månaderna, vilket är en ökning sedan tidigare. Två procent använde narkotika för mer än tolv månader sedan.
- Bland ungdomarna som har använt narkotika har andelen som använt amfetamin, ecstasy och andra droger har minskat sedan år 2020 men ökat sedan 2018. Ecstasy har minskat med nio procentenheter och amfetamin har minskat med sex procentenheter. Nästan hälften av ungdomarna som uppgett att de provat narkotika säger att de tog del av narkotikan hemma hos en kompis.
- Nio procent av killarna och tio procent av tjejerna säger att de någon gång har åkt motorfordon med en berusad förare. Andelen har ökat för killarna och andelen för tjejerna är på samma nivå i jämförelse med förra undersökningen.
- 40 procent av tjejerna och 33 procent av killarna säger att de försökt spendera mindre tid på sociala medier de senaste månaderna.
- Fyra procent av tjejerna och 20 procent av killarna har uppgett att de försökt titta mindre på porr de senaste månaderna.

Rökning

Cirka tre procent uppger att de röker dagligen. Dagligrökandet har minskat ända sedan 2014, men andelen tjejer som röker ibland har ökat sedan undersökningen 2020.

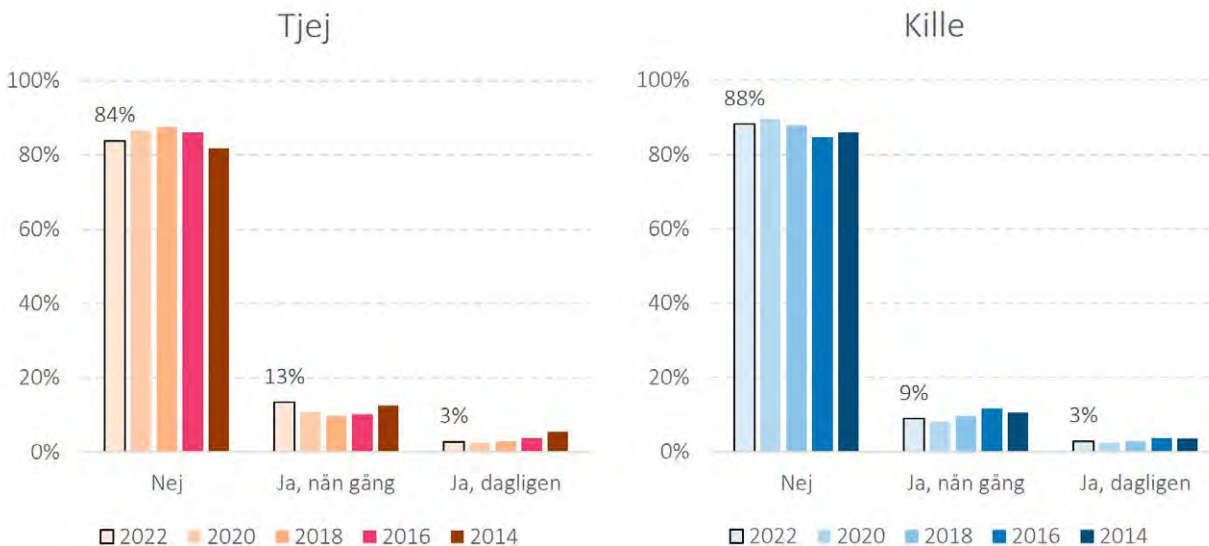

Diagram 77. Röker du? (till exempel cigaretter, vattenpipa, e-cigaretter) Efter kön.

Det är en betydligt större andel ungdomar som röker på gymnasiet än på högskolan. På högskolan är det cirka två procent som röker dagligen, jämfört med gymnasiet som har fyra procent. Andelen på gymnasiet har ökat sedan 2020. På högskolekolan med lägst andel rökare är det 99 procent som aldrig röker, jämfört med skolan med högst andel där 89 procent aldrig röker.

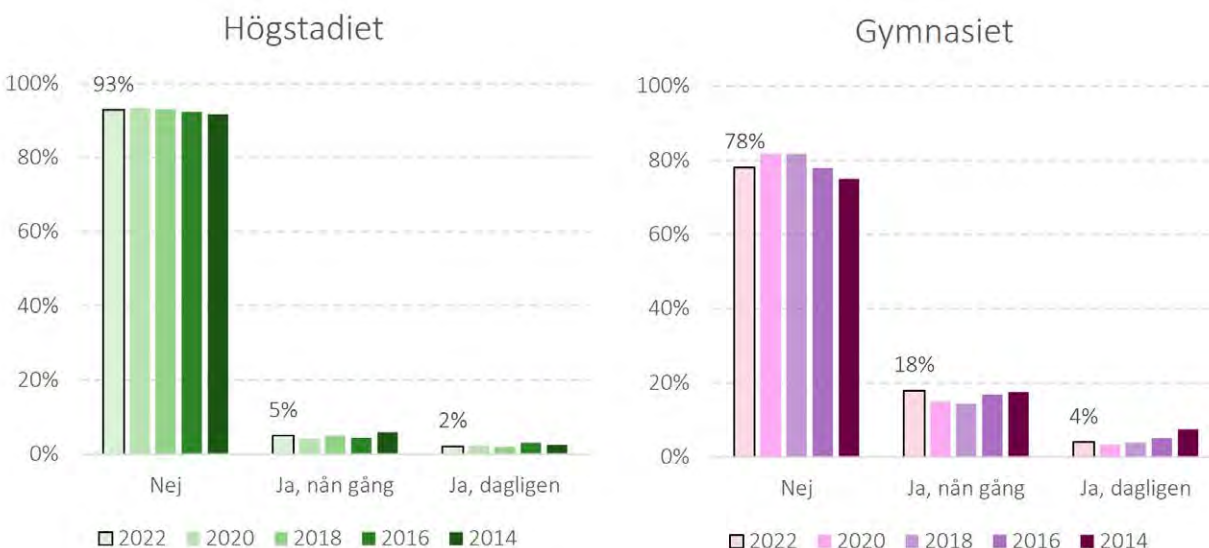

Diagram 78. Röker du? (till exempel cigaretter, vattenpipa, e-cigaretter) Efter ålder.

Bland tjejerna är det vanligast att få tag i cigaretter eller tobak från en kompis, 41 procent får tag i tobaken på det viset. Näst vanligast är att köpa själv som 30 procent anger, och därefter uppger 28 procent att de får tag i det från en annan person. Jämfört med förra undersökningen är det fler som köper själva.

Bland killarna är det vanligast att de köper själva, 40 procent har angett det. Näst vanligast är att en kompis köper, 34 procent av killarna får tag i tobak på det sättet. Ungefär en lika stor andel killar köper själv tobak jämfört med tidigare. Och det är färre som får tag i den via en annan person.

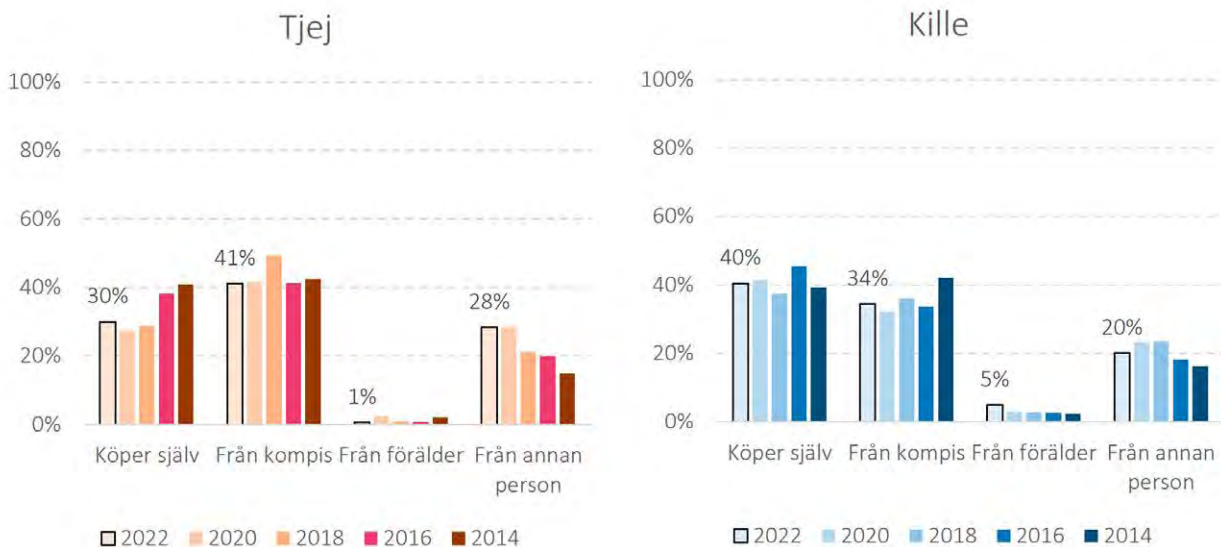

Diagram 79. Hur får du tag på cigaretter/tobak?

På högstadiet är det vanligast att få tag i tobak via kompis eller en annan person. Vartdera alternativet är ungefär lika vanligt. Något färre än tidigare får tag i det via en annan person.

På gymnasiet är det vanligast att köpa tobaken själv. Andelen ligger på ungefär samma nivå som tidigare. Det är en något lägre andel som får tobaken från en annan person.

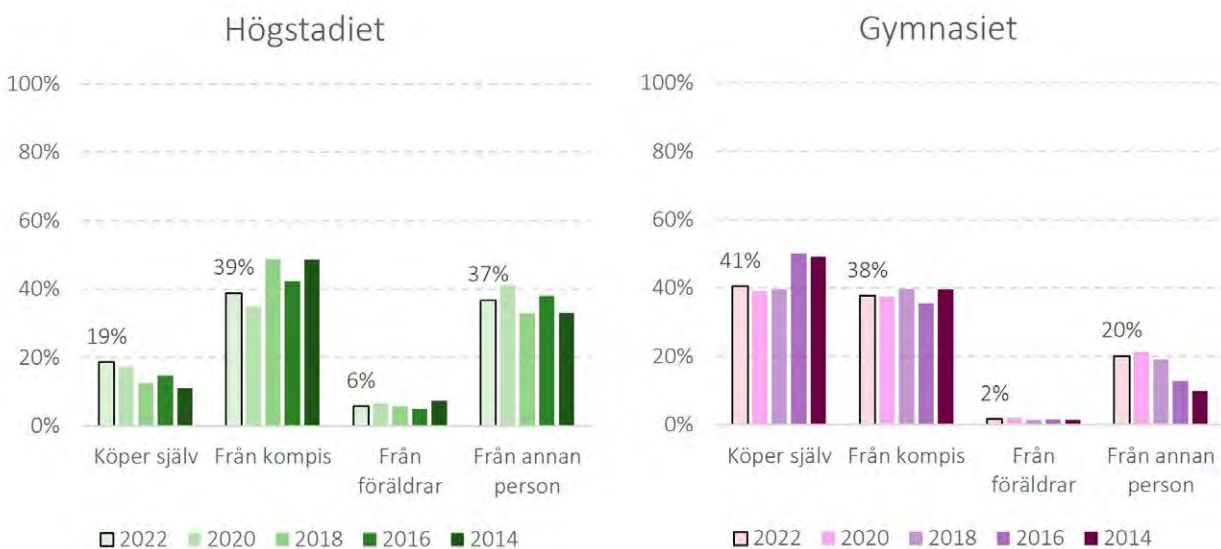

Diagram 80. Hur får du tag på cigaretter/tobak? Efter ålder.

Snusning

Fler killar än tjejer snusar dagligen, sju respektive fem procent. Men andelen tjejer som snusar dagligen har ökat ända sedan 2014. För killarna ligger nivån på ungefär samma som tidigare. Sex procent av både tjejerna och killarna uppger att de snusar någon gång ibland.

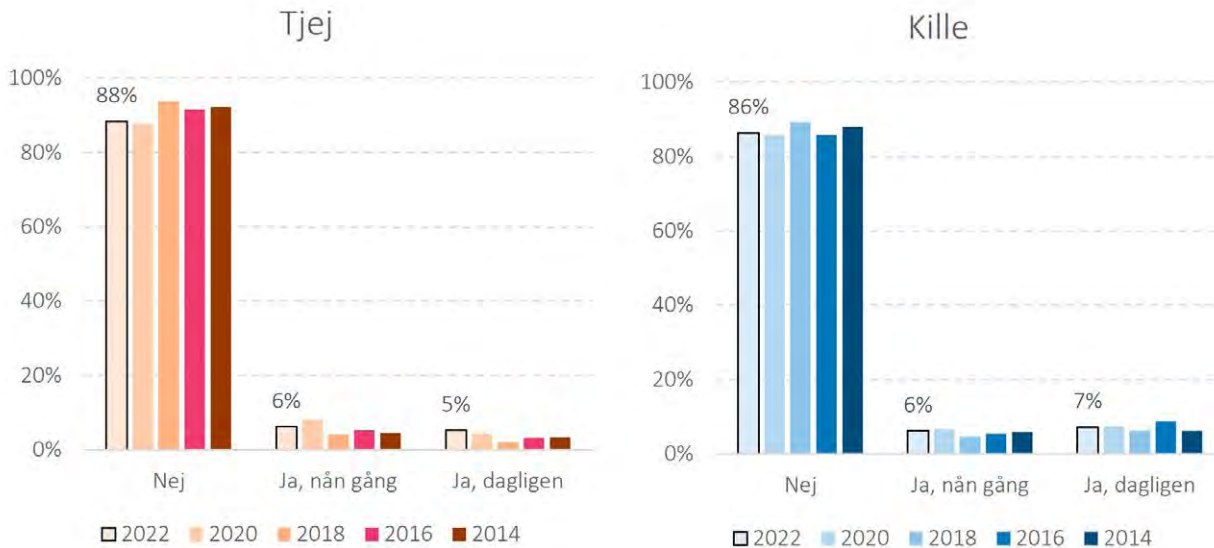

Diagram 81. Snusar du? Efter kön.

Snusandet bland högstadiungdomarna är fortfarande på en låg nivå. Två procent uppger att de snusar dagligen och tre procent någon gång då och då.

Bland ungdomarna på gymnasiet är det elva procent som snusar dagligen och tio procent som snusar ibland. Detta är en ökning sedan förra undersökningen då tio procent uppger att de snusade dagligen. Det är också en ökning sedan 2018 då sju procent snusade dagligen. Andelen som inte snusar varierar mellan 83 och 96 procent mellan högstadieskolorna.

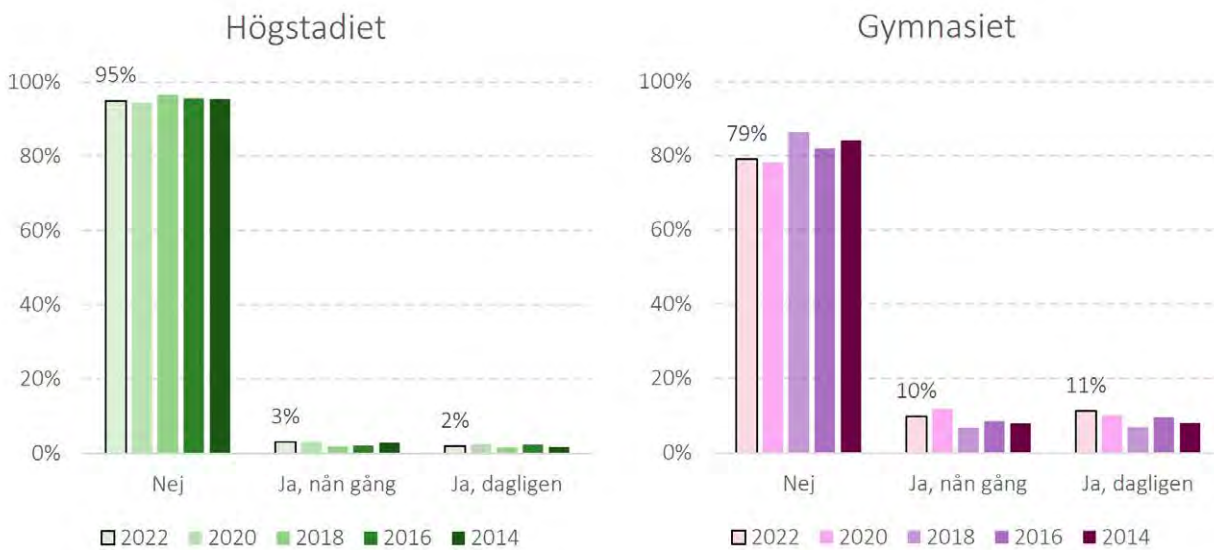

Diagram 82. Snusar du? Efter ålder.

Bland tjejerna är det 41 procent som får snuset från en kompis, därefter är det många som säger att de köper själva, 36 procent. Det är något fler som får tag i snuset på detta sätt jämfört med förra undersökningen. Andelen som får snuset från en annan person har minskat, från 23 till 18 procent.

Bland killarna är det vanligast att köpa snuset själv, 45 procent, även om andelen gått ned sedan år 2018. Därefter är det också många som får det från en kompis, 35 procent. Andelen som får från en annan person har minskat något sedan år 2020 och utgör nu 17 procent.

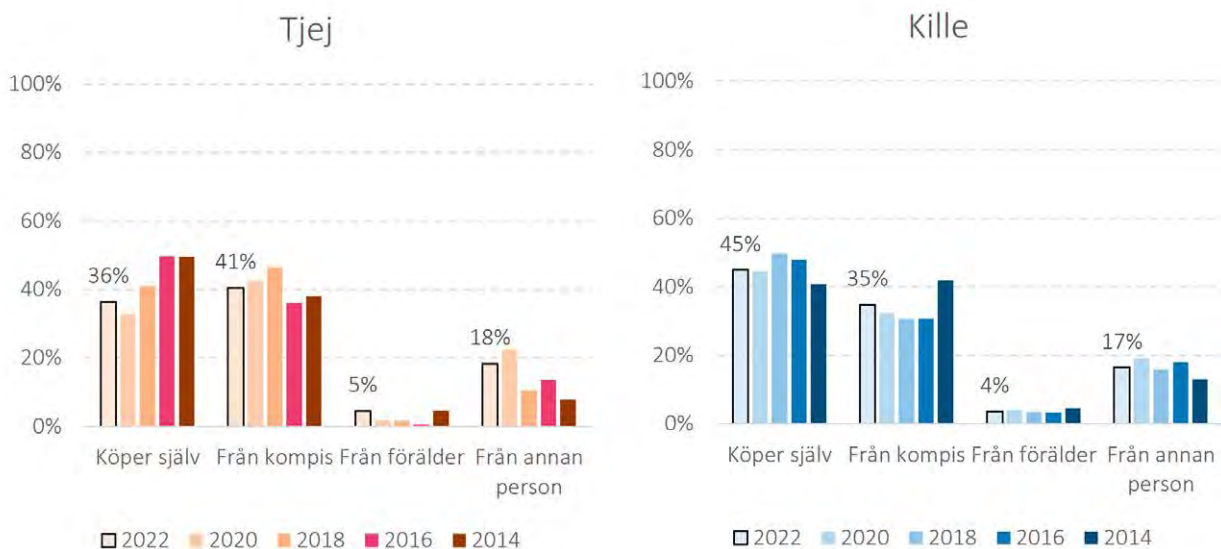

Diagram 83. Hur får du tag på snus? Efter kön.

Cirka åtta procent av högstadiungdomarna som snusar får snuset av en förälder. Andelen har gått ner sedan förra undersökningen då den låg på nio procent. Det vanligaste bland högstadiungdomarna är att man får det från en kompis, tätt följt av att få det från en annan person, 39 respektive 30 procent. Jämfört med förra undersökningen är det fler som köper själv.

Bland gymnasieungdomarna är det vanligast att köpa själv, men andelen har minskat sedan år 2014. Andelen som får det av en kompis har ökat något och andelen som fått från en förälder har också ökat.

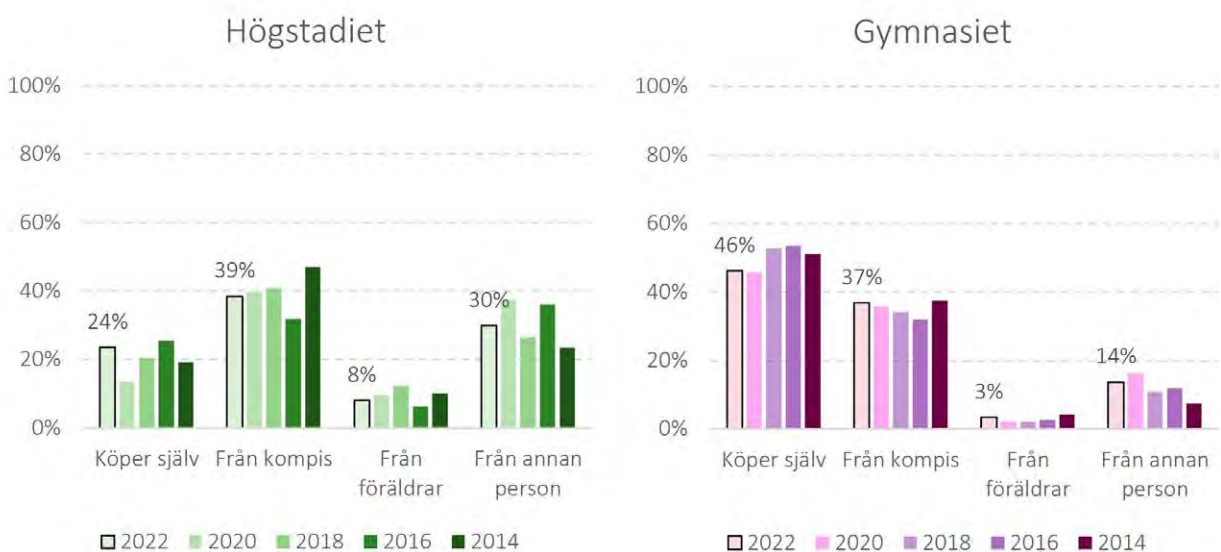

Diagram 84. Hur får du tag på snus? Efter ålder.

Alkohol

Andelen ungdomar som aldrig druckit alkohol ökar för varje undersökning. År 2020 var det 55 procent av tjejerna och 65 procent av killarna som aldrig druckit alkohol. Cirka en femtedel av ungdomarna uppger att de har provat någon eller några gånger. Detta är ungefär samma resultat som tidigare. 21 procent av tjejerna och 17 procent av killarna säger att de dricker någon gång per månad. Cirka tre till fyra procent av ungdomarna dricker alkohol varje helg eller oftare. Det är på ungefär samma nivå som tidigare.

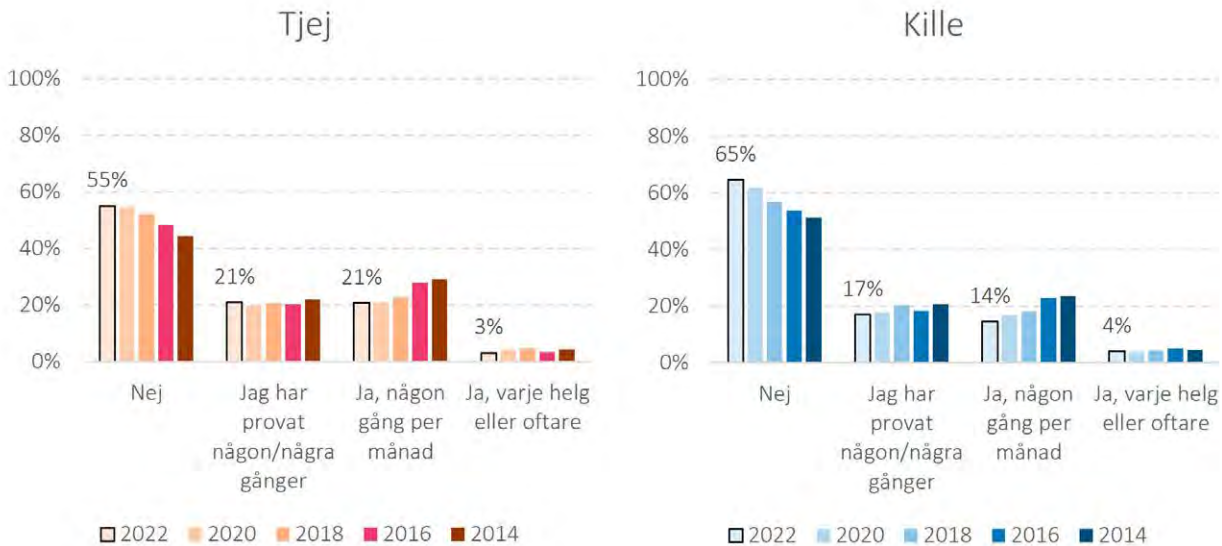

Diagram 85. Dricker du alkohol? Efter kön.

Åtta av tio högstadiungdomar dricker inte alkohol. Av de som druckit alkohol är det majoriteten, 14 av 19 procent, som har provat någon eller några gånger. Andelen som dricker någon gång i månaden har minskat i varje undersökning och är nu nere på tre procent. Två procent dricker varje helg eller oftare.

På gymnasiet är det 44 procent av ungdomarna som aldrig har druckit alkohol. Andelen som inte dricker har en tydlig positiv trend och har ökat med tolv procentenheter sedan år 2014. Nästan en fjärdedel av ungdomarna på gymnasiet säger att de provat alkohol någon eller några gånger. Det finns en tydlig nedåtgående trend bland de som uppger att de dricker någon gång i månaden. År 2022 uppgav 28 procent av ungdomarna att de dricker så ofta. Fem procent av ungdomarna på gymnasiet dricker varje helg eller oftare, andelen har minskat sedan senaste undersökningen.

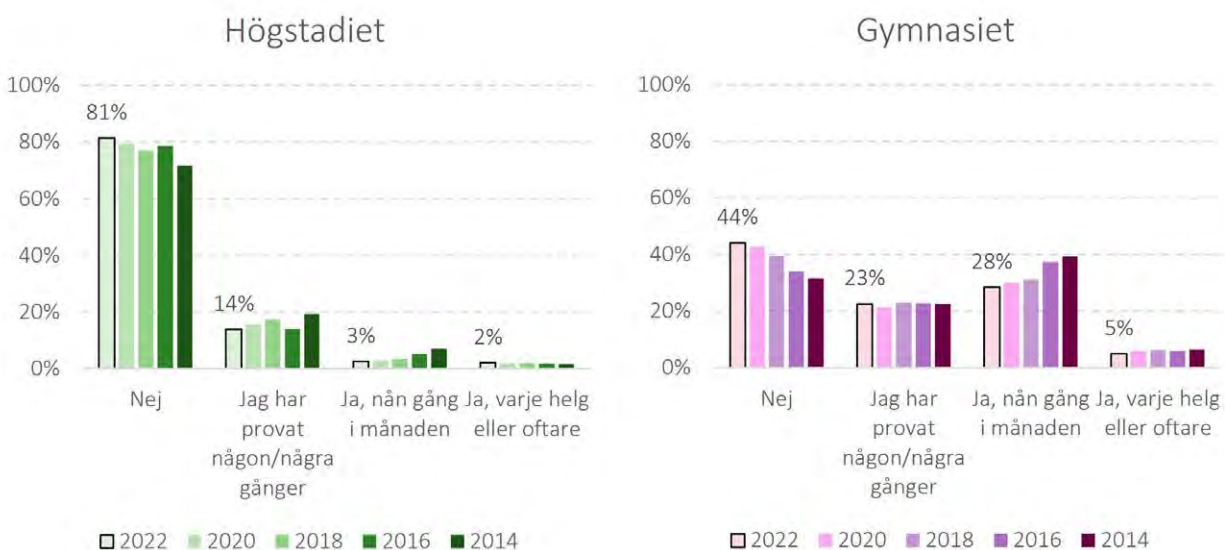

Diagram 86. Dricker du alkohol? Efter ålder.

88 procent av tjejerna säger att de inte är oroliga att deras föräldrar dricker för mycket alkohol. Motsvarande för killarna är 92 procent. För tjejerna har andelen som känner oro minskat. För killarna har andelen som upplever oro minskat med sju procentenheter.

Cirka sex procent av ungdomarna är oroliga för sina föräldrars drickande. Cirka en procent av både tjejer och killar är väldigt oroliga. Omkring tre procent har svarat att de inte vet.

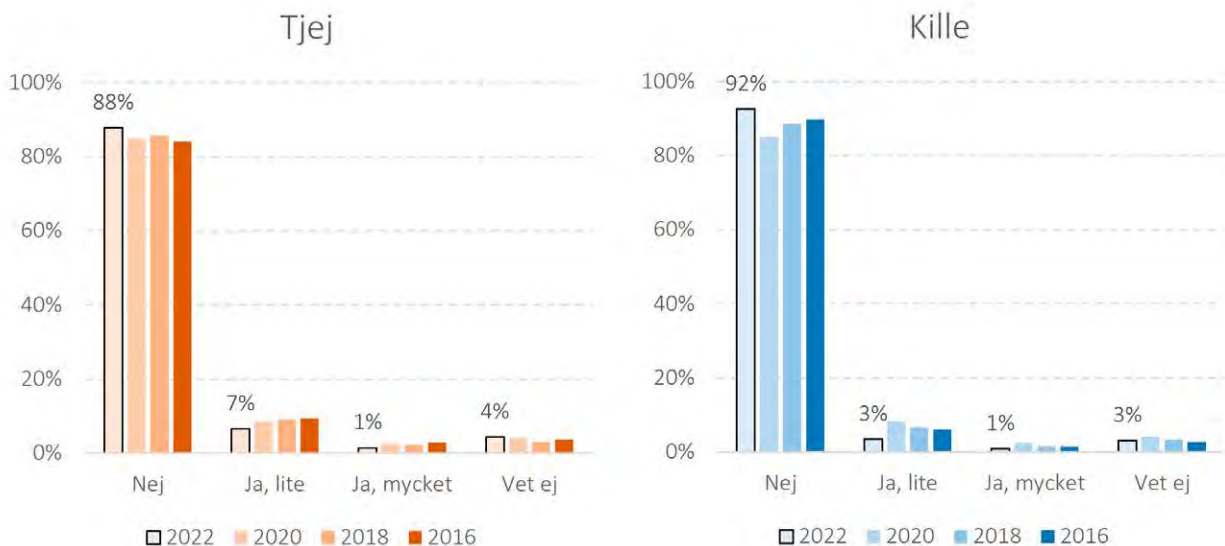

Diagram 87. Är du orolig att dina föräldrar dricker för mycket alkohol? Efter kön.

Narkotika

Fyra procent av tjejerna och killarna har använt narkotika under de senaste 30 dagarna eller de senaste tolv månaderna. Två procent använde narkotika för mer än tolv månader sedan. Totalt sett har 93 procent av tjejerna och 92 procent av killarna aldrig använt narkotika. En minskad användning av narkotika har skett sedan 2014.

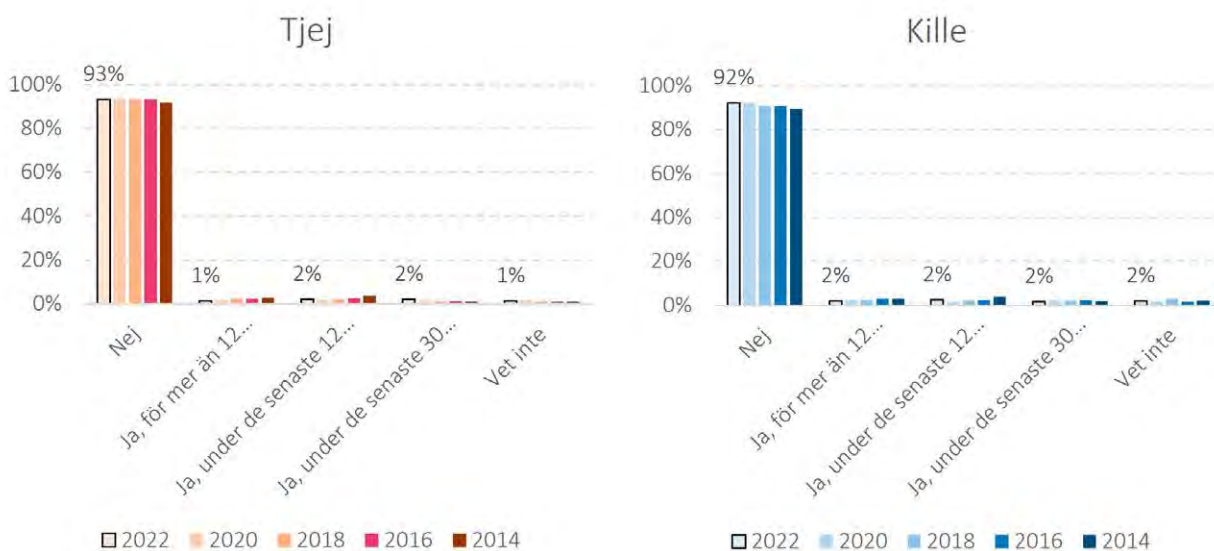

Diagram 88. Har du någon gång använt narkotika? Efter kön.

Bland högstadieungdomarna är det 95 procent som aldrig använt narkotika. Två procent använde för mer än tolv månader sedan, en procent har använt under de senaste 30 dagarna eller under de senaste tolv månaderna.

90 procent av gymnasieungdomarna har svarat att de aldrig använt narkotika. Det är en lägre andel än på högstadiet. Två procent använde för mer än tolv månader sedan och sex procent har använt under de senaste 30 dagarna eller under de senaste tolv månaderna.

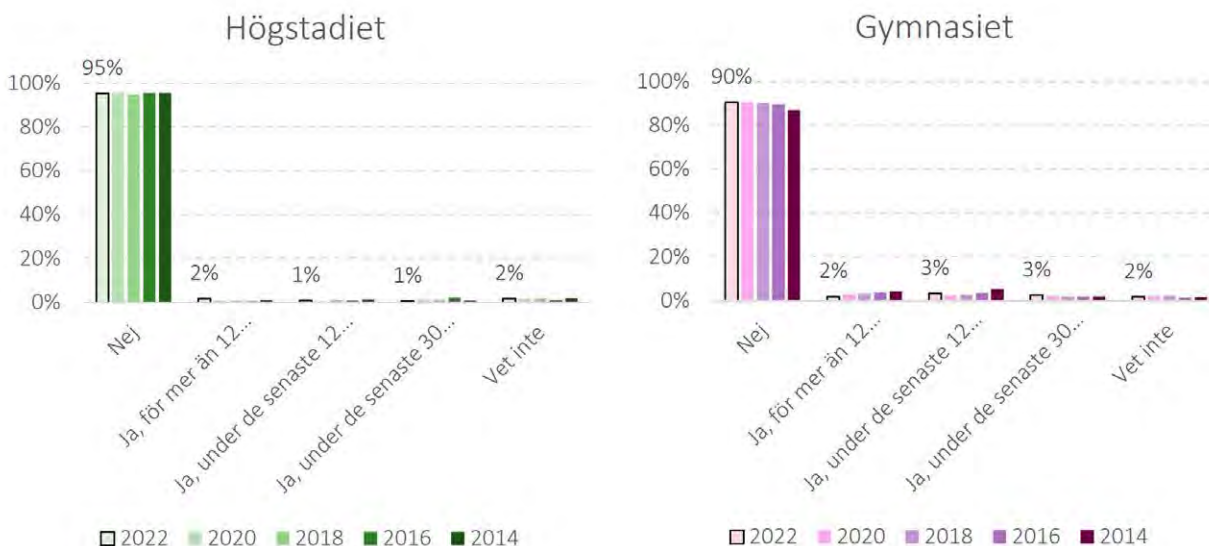

Diagram 89. Har du någon gång använt narkotika? Efter ålder.

Bland ungdomarna som har använt narkotika har andelen som använt amfetamin, ecstasy och andra droger har minskat sedan år 2020 men ökat sedan 2018. Ecstasy har minskat med nio procentenheter, amfetamin har minskat med sex procentenheter och alternativet "annat" har minskat med tre procentenheter. Av ungdomarna som har använt narkotika har 84 procent använt hasch eller marijuana. Det är samma andel som tidigare. Andelen ungdomar som använder nätdroger har ökat med sex procentenheter sedan år 2020. Läkemedel utan läkarordination samt kokain är två nya svarsalternativ och saknar därför historik. 32 procent av dem som har använt narkotika svarar att de har använt läkemedel utan läkarordination och 19 procent har använt kokain.

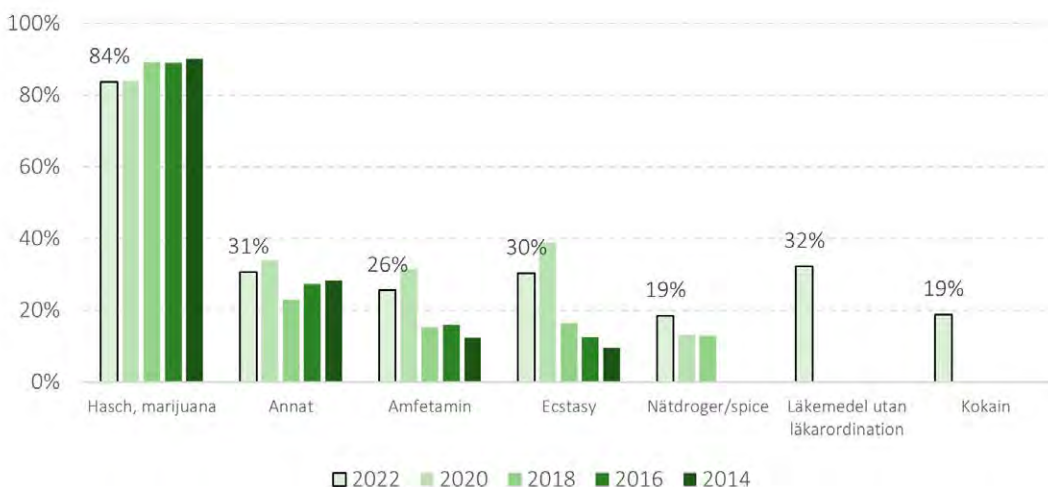

Diagram 90. Vilken eller vilka slag av narkotika?

De vanligaste sätten att få tag på narkotika är via en så kallad "annan" person och kompis eller flick-/pojkvän. Det är nästan hälften av de svarande som får tag på narkotikan på detta sätt. Andelen som får tag på narkotika via exempelvis en langare har ökat betydligt sedan år 2014 med 14 procentenheter. Efter dessa är det 22 procent av ungdomarna som provat narkotika som fått tag på den via en bekant. Detta sätt har minskat något sedan förra undersökningen. Andelen som får tag på narkotika via Internet samt läkare har ökat.

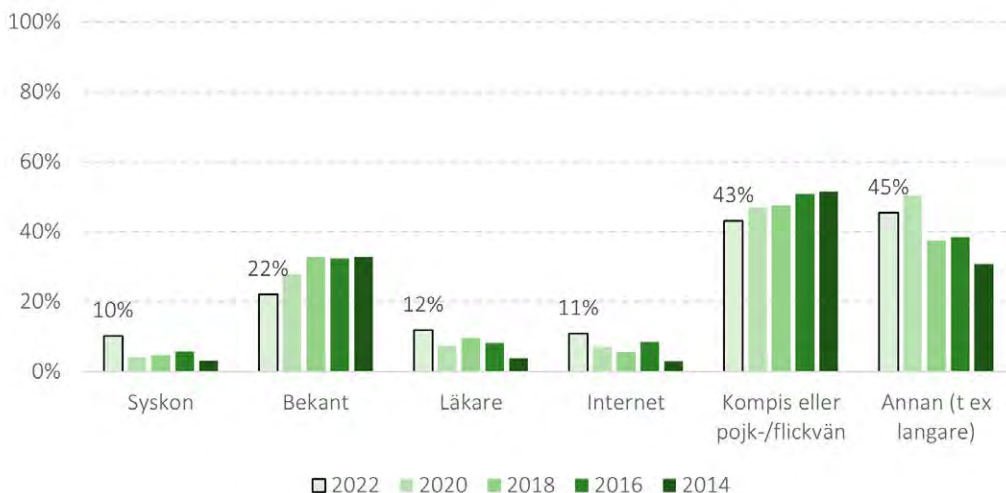

Diagram 91. Från vem har du fått tag på narkotikan?

Nästan hälften av ungdomarna som uppgett att de provat narkotika säger att de tog del av narkotikan hemma hos en kompis. Efter detta är det 37 procent som tagit del av narkotikan på en offentlig plats och lika många i samband med fest. Andelen som tagit narkotika på en offentlig plats har legat mellan 30 och 40 procent sedan år 2014. Andelen som har tagit narkotika på diskotek eller liknande har ökat påtagligt sedan 2020. 13 procent har tagit narkotikan hemma, andelen har minskat sedan förra undersökningen och 29 procent uppger att det skedde på en "annan plats". Andelen som tagit narkotika på skolan ligger på ungefär samma nivå som vid föregående undersökning och utgör 19 procent.

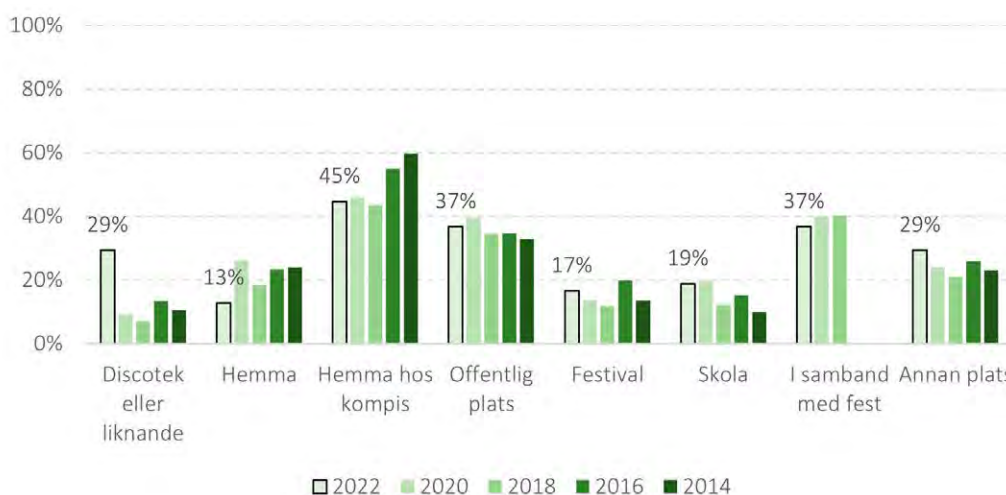

Diagram 92. I vilket sammanhang tog du del av narkotikan?

Dopingmedel

Det är 99 procent av tjejerna och 96 procent av killarna som aldrig använt dopingmedel. En procent av killarna uppger att de har använt det för mer än tolv månader sedan och drygt en halv procent under de senaste 30 dagarna eller under de senaste tolv månaderna. För tjejerna är användningen ännu mindre.

97 procent av ungdomarna på högstadiet säger att de aldrig testat dopingmedel. Cirka en procent uppger att de har använt dopingmedel för mer än tolv månader sedan och en halv procent säger att de använt det under de senaste tolv månaderna. 98 procent av ungdomarna på gymnasiet säger att de aldrig testat dopingmedel.

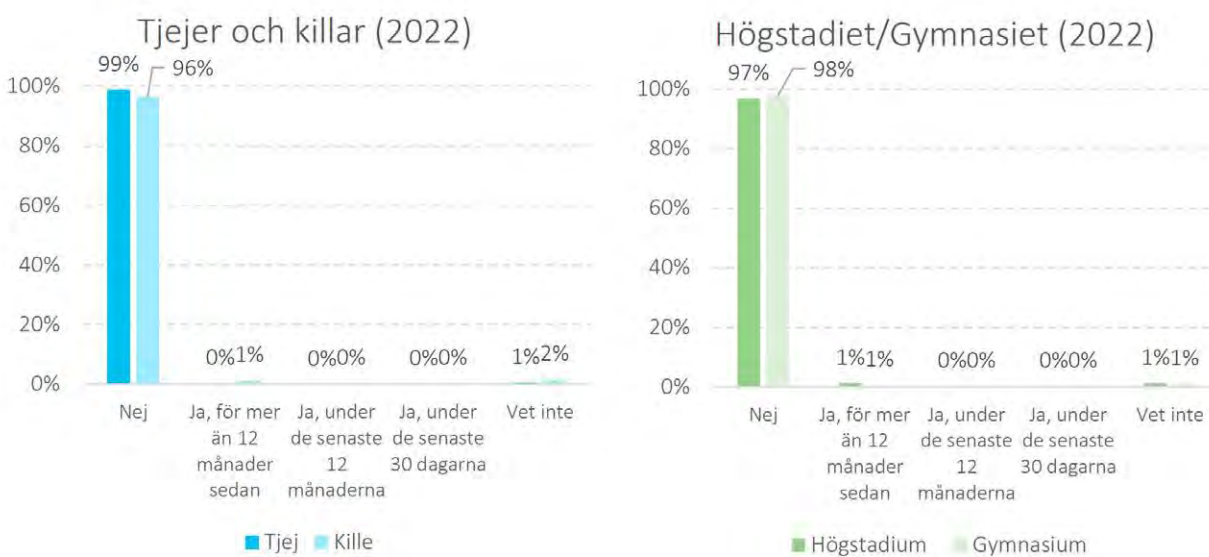

Diagram 93. Har du någon gång använt dopingmedel? Efter kön och ålder.

Rattfylleri

Nio procent av killarna och tio procent av tjejerna säger att de någon gång har åkt motorfordon med en berusad förare. Andelen har ökat för killarna och är på samma nivå för tjejerna sedan förra undersökningen. En halv procent av tjejerna och en procent av killarna uppger att de ofta åker motorfordon med en berusad förare.

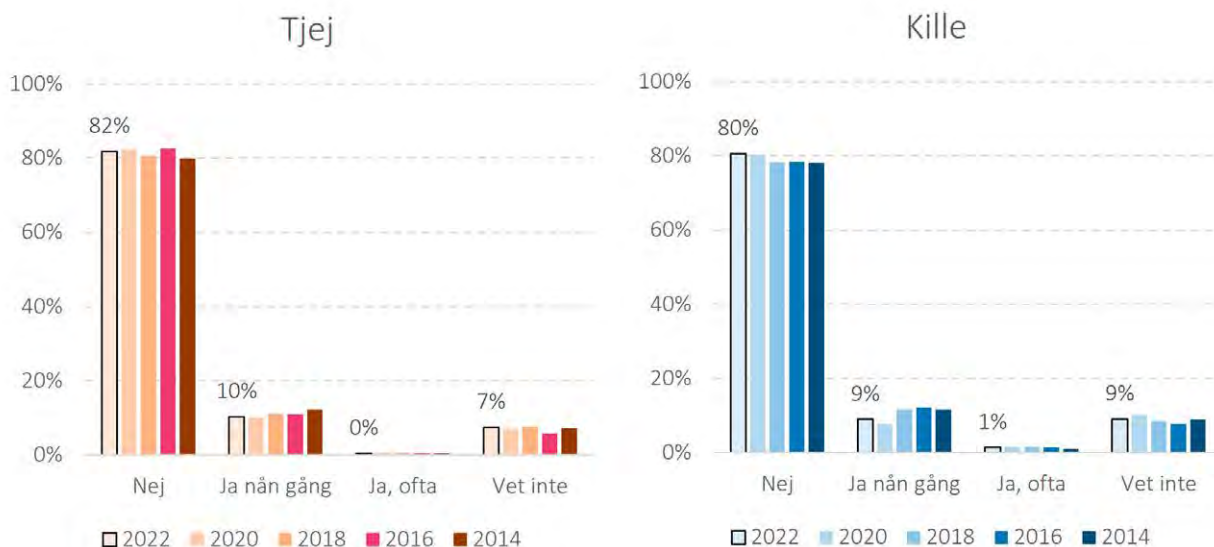

Diagram 94. Har du åkt motorfordon med en berusad förare? Efter kön.

Andelen som åkt motorfordon med en berusad förare har gått ner något bland ungdomar på högskolan och är något högre för ungdomar på gymnasiet, jämfört med år 2020. Sex procent av ungdomarna på högskolan och 14 procent av ungdomarna på gymnasiet säger att de åkt med en berusad förare någon gång. En procent av ungdomarna på högskolan och gymnasiet har ofta åkt med en berusad förare. Tio procent av högskoleungdomarna och sju procent av gymnasieungdomarna uppger att de inte vet.

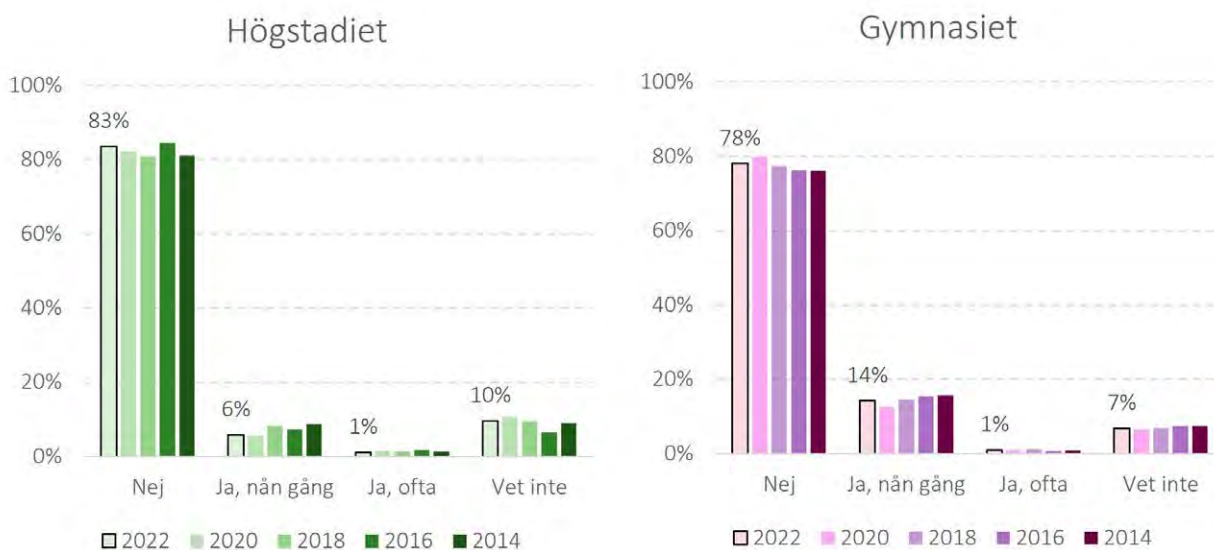

Diagram 95. Har du åkt motorfordon med en berusad förare? Efter ålder.

Strax under hälften av de som åkt med en berusad förare åkte med en kompis. Bland tjejerna är det därefter vanligast att det var en bekant de åkte med, 19 procent har svarat detta. Bland killarna är det näst vanligaste alternativet annan person och bekant, 20 procent på vardera svarsalternativ. Av de som åkt motorfordon med någon berusad uppger 17 procent av både tjejerna och killarna att den berusade personen de åkt med var en förälder eller släkting.

Det är en betydligt högre andel ungdomar på gymnasiet än ungdomar på högstadiet som uppgett att den onyktra föraren var en kompis. Av de som åkt motorfordon med en berusad förare uppger 21 procent av högstadieungdomarna och 56 procent av gymnasieungdomarna att det var en kompis. För gymnasieungdomar är detta det vanligaste alternativet. Det vanligaste bland högstadieungdomarna är att det var en "förälder eller släkting". 36 procent av högstadieungdomarna som åkt med en berusad förare har uppgett att det var en förälder eller släkting som körde.

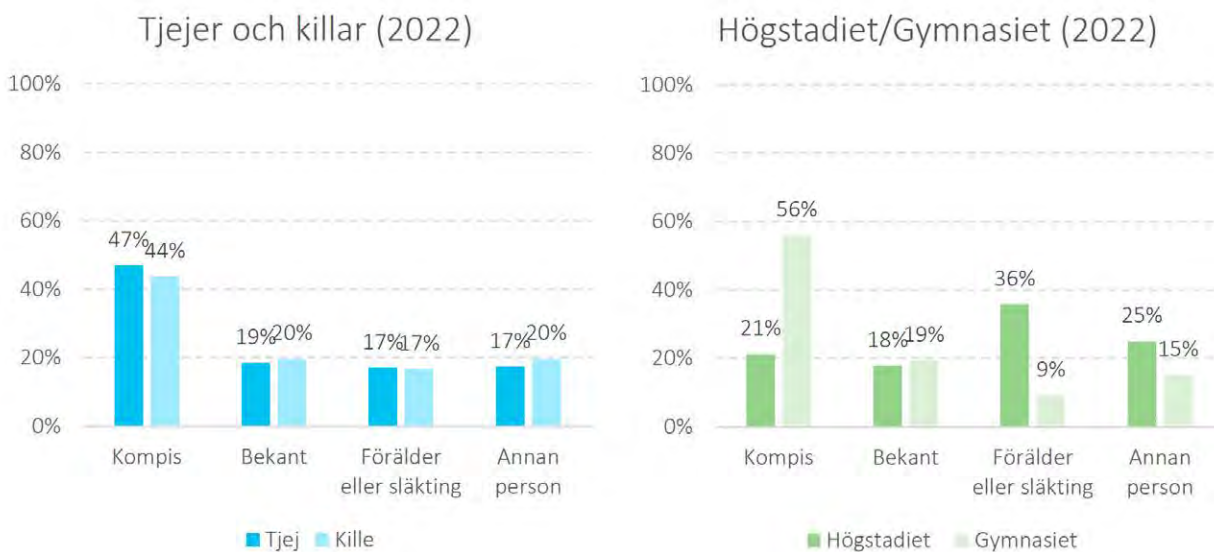

Diagram 96. Vilken relation har du till den onyktra föraren? Efter kön och ålder.

Tid vid datorn

99 procent av tjejerna och 95 procent av killarna använder sociala medier. 40 procent av tjejerna och 33 procent av killarna säger att de försökt spendera mindre tid på sociala medier de senaste månaderna.

När det gäller datorspel, tv-spel eller mobilspel har 19 procent av tjejerna och 28 procent av killarna försökt spendera mindre tid på dem under de senaste månaderna. En fjärdedel av tjejerna spelar inte sådana spel alls. Bland killarna är det fem procent som uppger att de inte spelar något.

Bland tjejerna är det 17 procent som tittar på porr. Fyra procent har uppgett att de försökt titta mindre på porr de senaste månaderna. Strax mindre än hälften, 48 procent, av killarna tittar på porr. Det är 20 procent som uppgett att de försökt titta mindre på porr under de senaste månaderna.

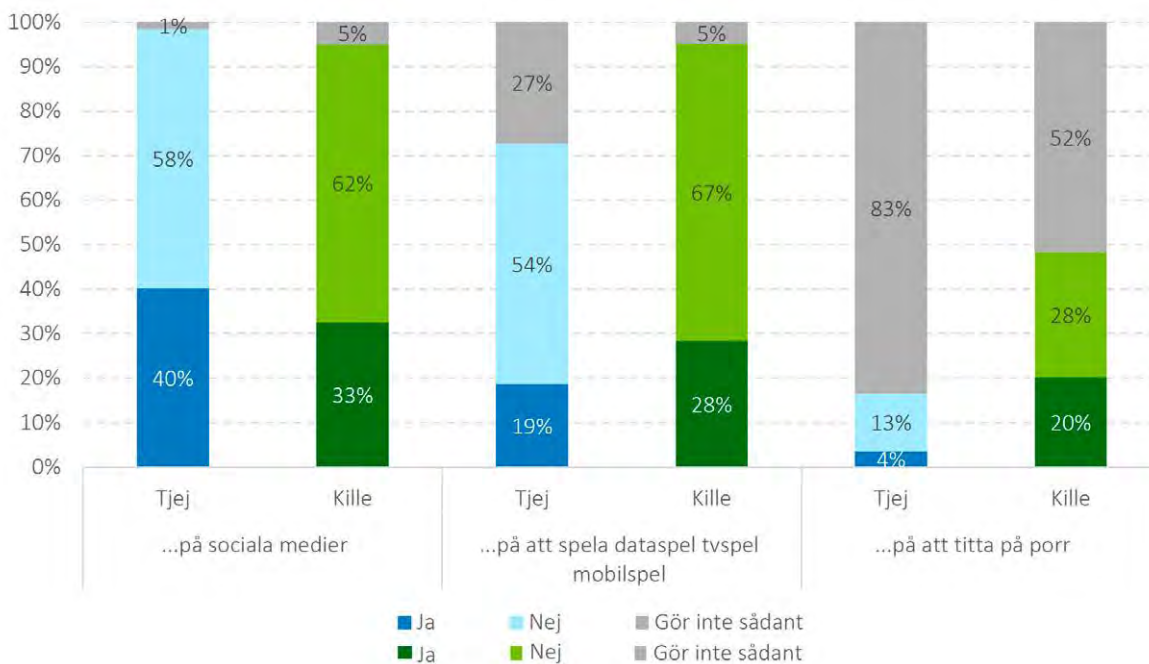
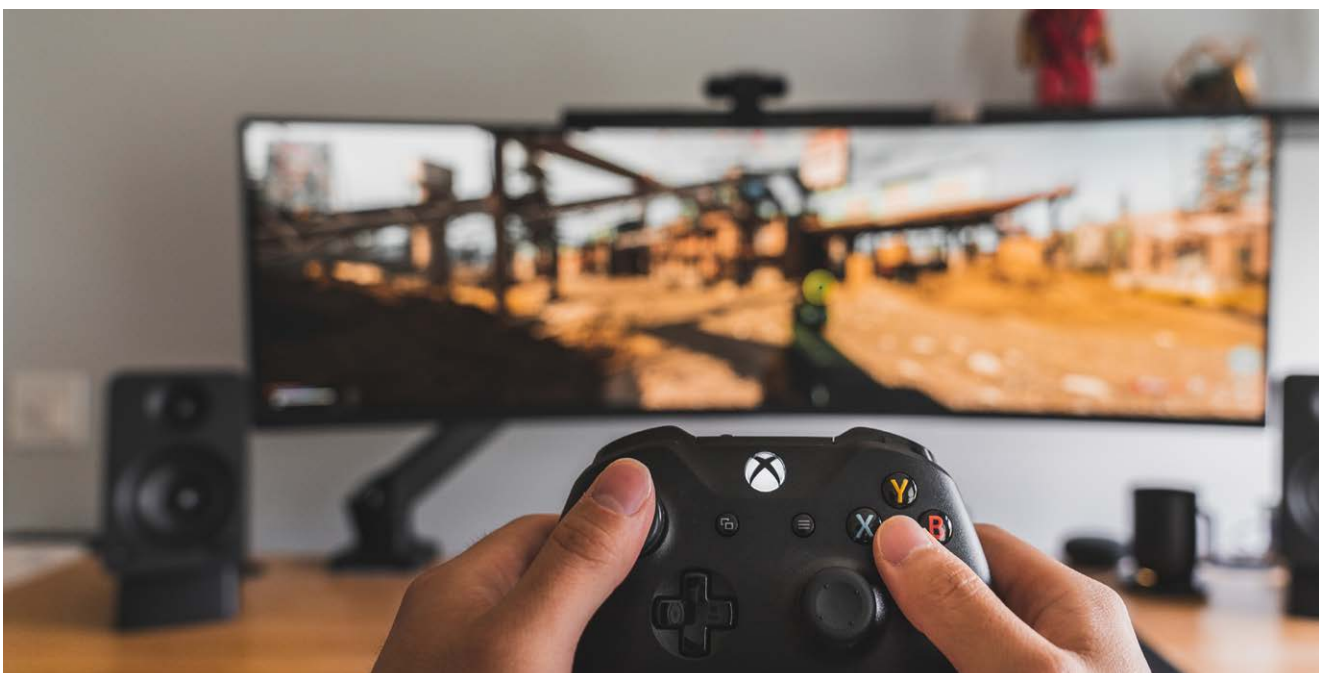

Diagram 97. Har du under de senaste månaderna försökt spendera mindre tid... Efter kön.

Användandet av sociala medier är ungefär på samma nivå bland högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna. 36 procent av högstadieungdomarna och 37 procent av gymnasieungdomarna säger att de försökt spendera mindre tid på sociala medier.

En fjärdedel av högstadieungdomarna har försökt lägga mindre tid på datorspel, tv-spel eller mobilspel. Det är 87 procent av högstadieungdomarna som spelar. Bland gymnasieungdomarna är det en femtedel som försökt lägga mindre tid på spelande, 81 procent har uppgett att de spelar.

Bland ungdomarna på högstadiet är det knappt var fjärde person som uppgett att de tittar på porr. Nio procent av alla dessa ungdomar, säger att de försökt titta mindre på porr senaste månaderna. På gymnasiet tittar drygt fyra av tio på porr och 16 procent av ungdomarna har försökt spendera mindre tid med att titta på porr.

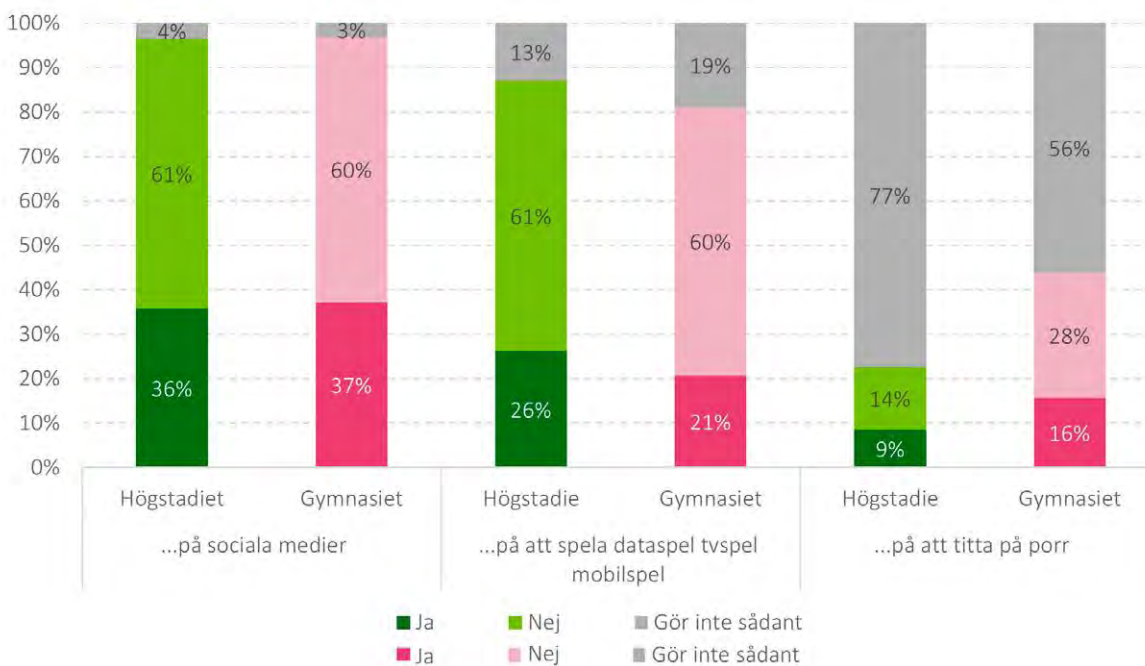
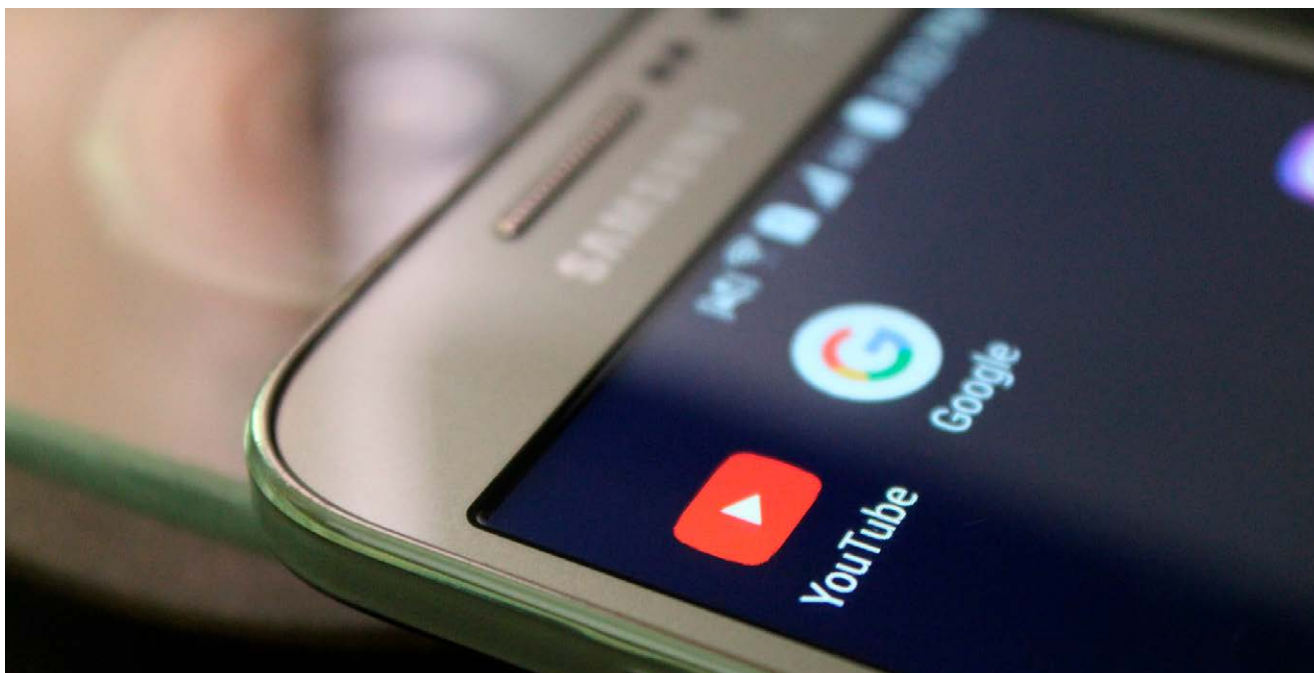

Diagram 98. Har du under de senaste månaderna försökt spendera mindre tid... Efter ålder.

Fördjupningar

I följande avsnitt görs ett nedslag kring ekonomiska förutsättningar och dess relation till ett urval variabler i undersökningen. Alternativen "Mycket bra" och "Bra" ekonomiska förutsättningar har grupperats tillsammans. På samma sätt har alternativen "Dåligt" och "Mycket dåligt" grupperats. Detta för att få en bättre översikt över resultaten.

Ekonomi och trångboddhet

21 procent av dem som säger att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation menar att deras familj bor något trångt eller mycket trångt. Motsvarande för de som angett att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation är nio procent.

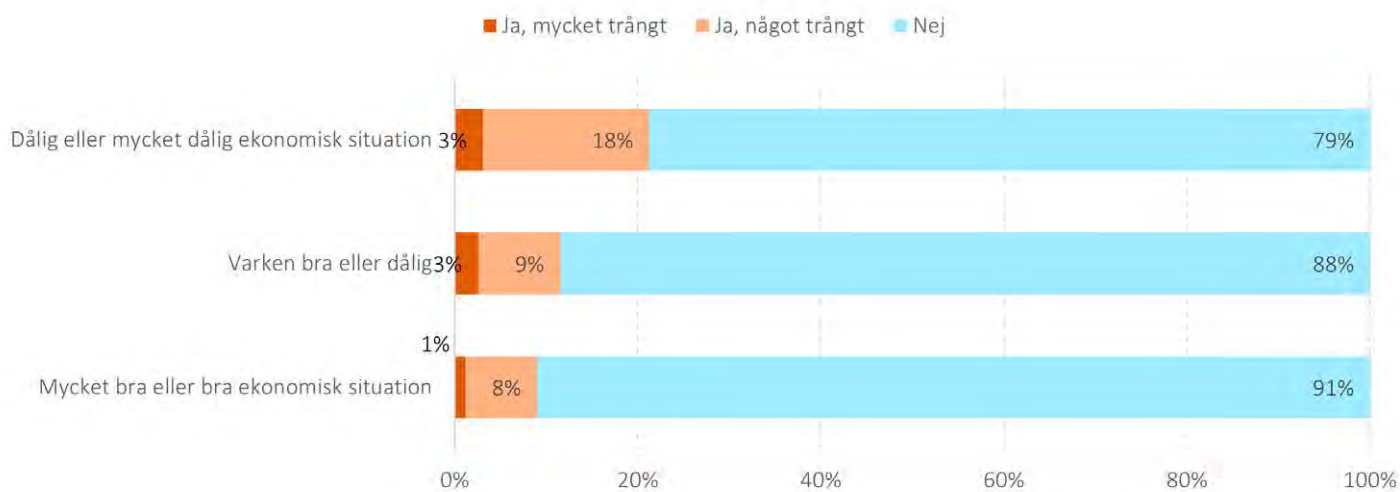

Diagram 99. Upplever du att din familj/ditt hushåll bor trångt? Efter ekonomisk situation.

Ekonomi och emotionellt stöd

Fyra procent av dem som säger att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation menar att de inte har någon som bryr sig om dem. Motsvarande för de som angett att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation är cirka en procent.

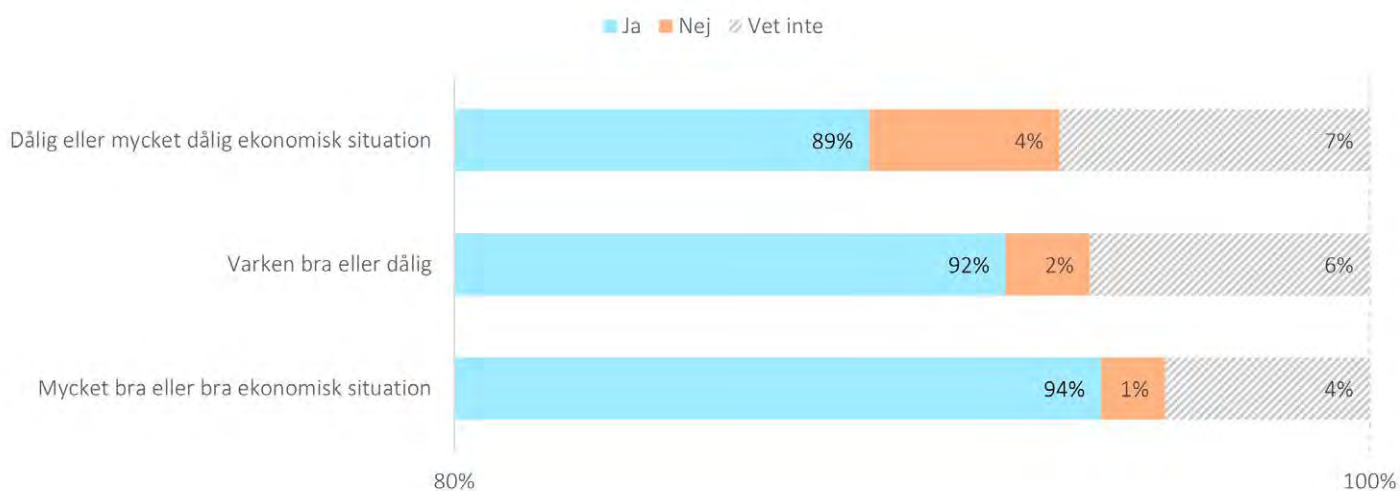

Diagram 100. Har du någon/några som bryr sig om dig? Efter ekonomisk situation.

Ekonomi och stöd hemifrån

Åtta procent av dem som säger att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation menar att de för det mesta eller aldrig får hjälp av sin familj om de ber om det. Motsvarande för de som angett att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation är fyra procent.

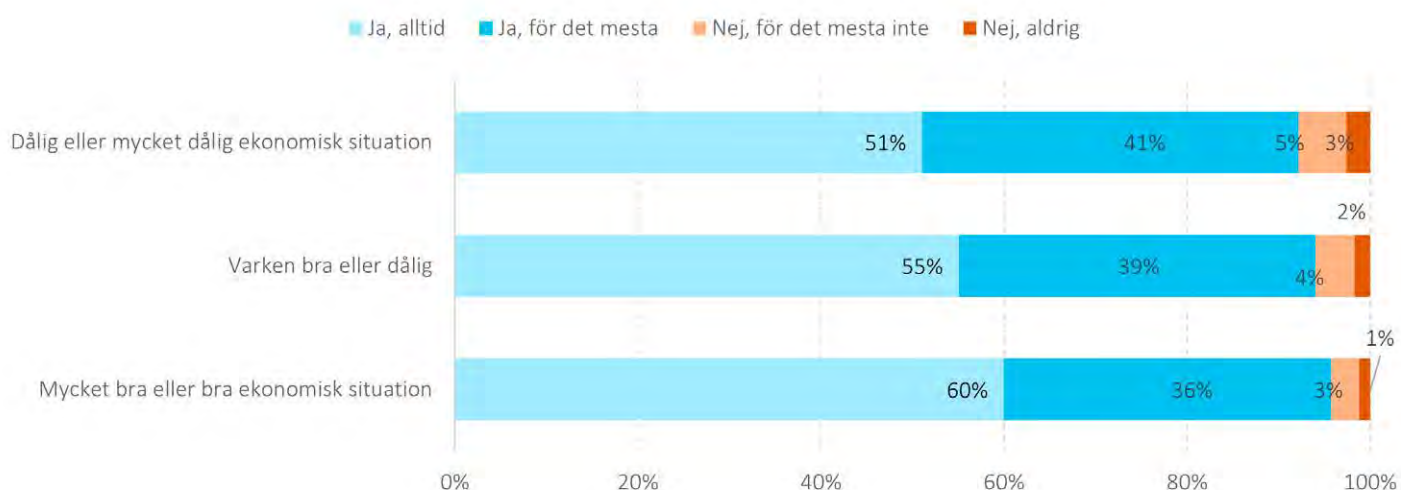

Diagram 101. Får du hjälp av din familj om du frågar om det, till exempel hjälp med läxor, skjuts till idrottsplatser/fritidsaktiviteter, att söka sommarjobb eller liknande?

Ekonomi och motion

Det är vanligare att de som säger att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation rör sig mindre än de som har en god ekonomisk situation. 47 procent rör sig en till två gånger i veckan eller mindre medan motsvarande för de som angett att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation är 38 procent.

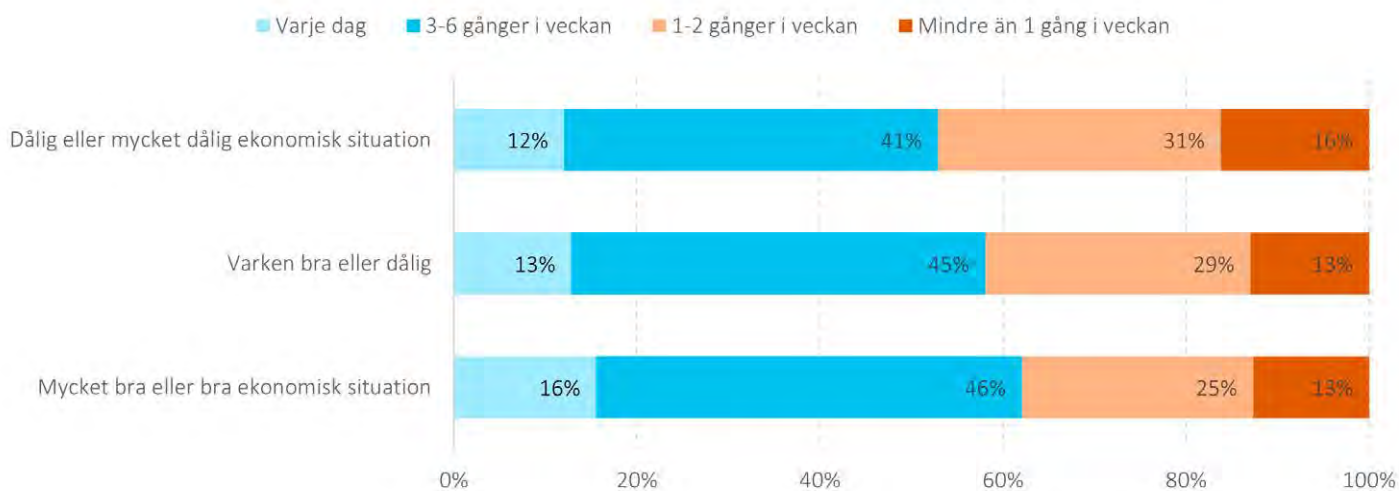

Diagram 102. Hur ofta brukar du motionera så att du blir andfådd eller svettas? Efter ekonomisk situation.

Ekonomi och tillit

59 procent av dem som säger att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation menar att de litar på de flesta eller ganska många. Motsvarande för de som angett att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation är 70 procent.

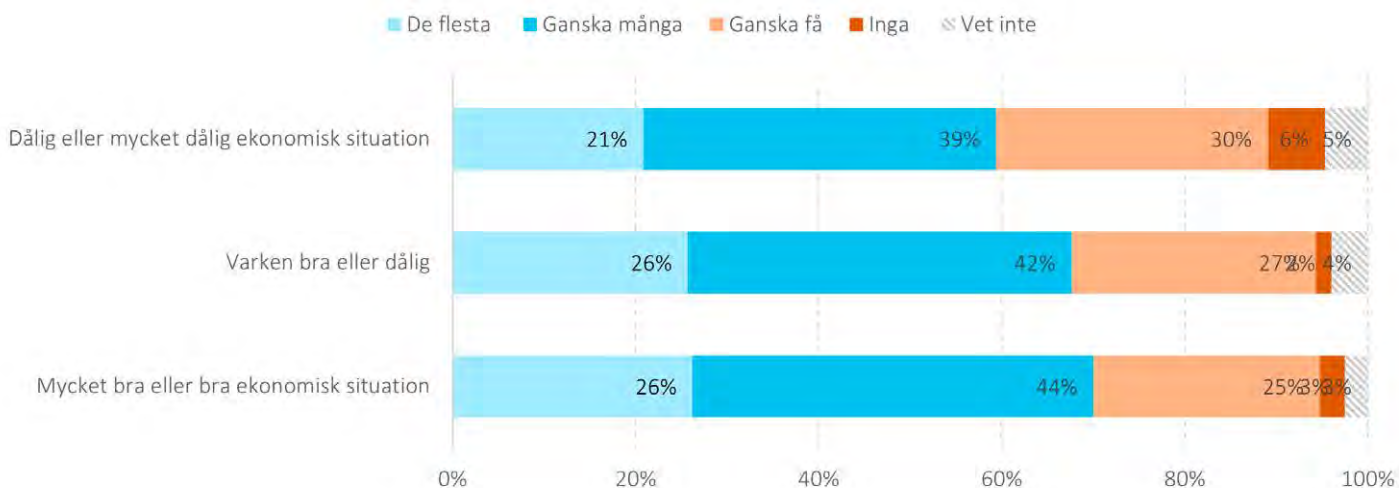

Diagram 103. Tycker du att man kan lita på andra människor? Efter ekonomisk situation.

Ekonomi och skola

71 procent av dem som säger att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation menar att det har varit bra eller mycket bra i skolan de senaste sex månaderna. Motsvarande för de som angett att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation är 64 procent.

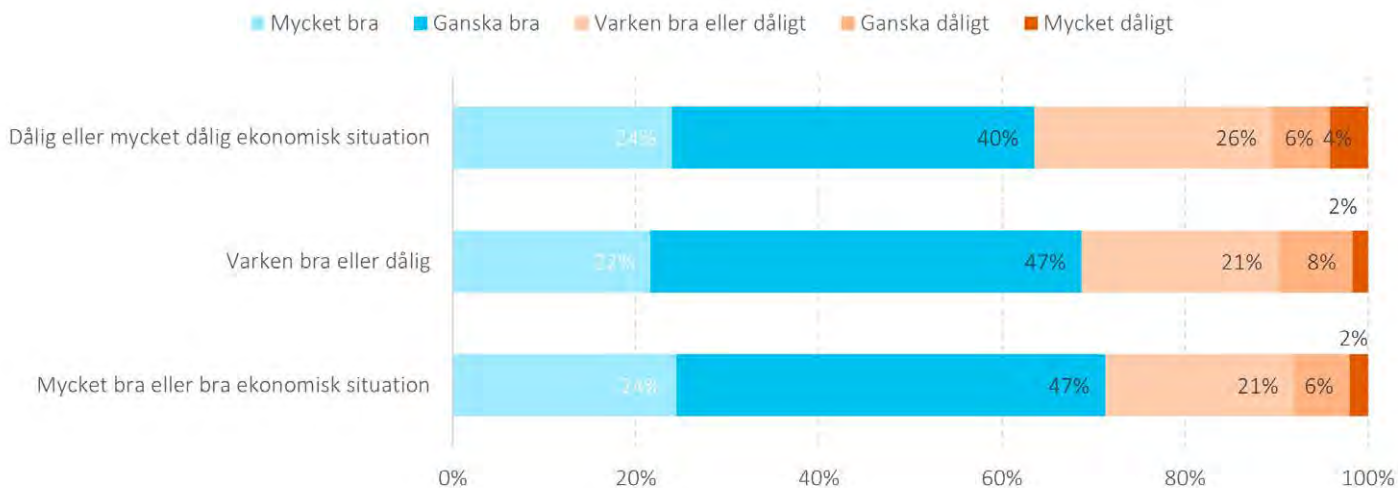

Diagram 104. Hur tycker du att det som helhet varit i skolan de senaste sex månaderna?

Ekonomi och allmänt mående

62 procent av dem som säger att de har en bra eller mycket bra ekonomisk situation menar att deras hälsa är bra eller mycket bra. Motsvarande för de som angett att de har en dålig eller mycket dålig ekonomisk situation är 53 procent.

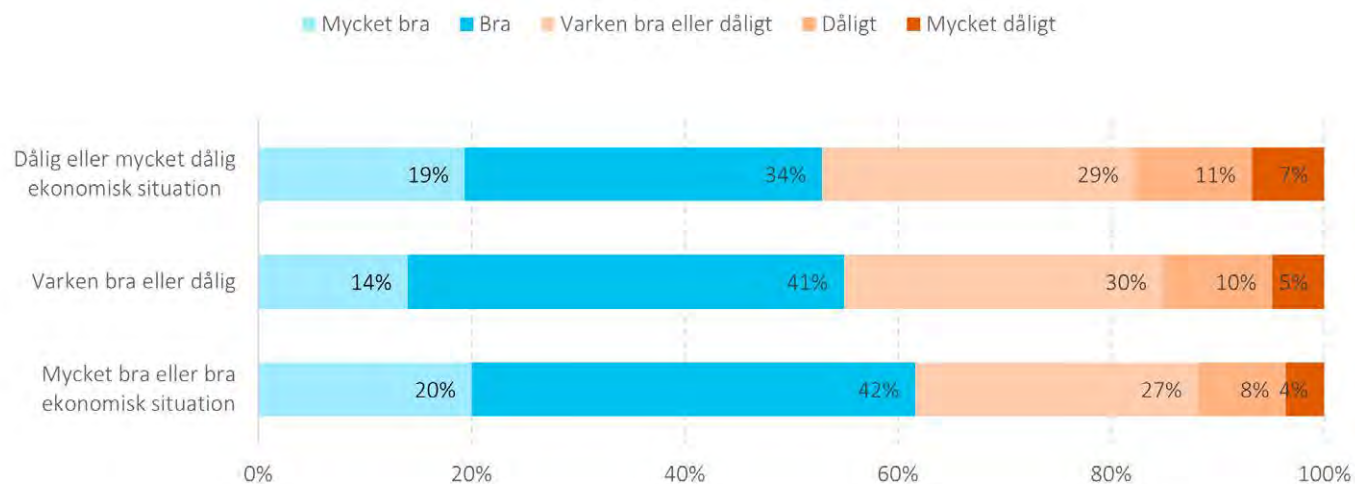

Diagram 105. Hur har du mått under de senaste tolv månaderna? Efter ekonomisk situation.

Coronapandemin

Coronapandemin hade pågått i ungefär två och ett halvt år när undersökningen genomfördes. Då situationen och förutsättningarna under pandemin ständigt förändrades vid olika tidpunkter kan tiden för undersökningens genomförande haft påverkan på resultaten. Det verkar dock troligt att distansundervisning och andra omställningar under pandemin upplevts som problematiska för en relativt stor del av ungdomarna i skolan. Resultatet av Umeå kommuns undersökning visar tydligt att ungdomarna har påverkats negativt av pandemin i vissa avseenden då den utbröt i mars 2020. Resultatet visar att ungdomarna under 2020 hade ett minskat umgänge med kompisar och upplevde fler konflikter i hemmet.

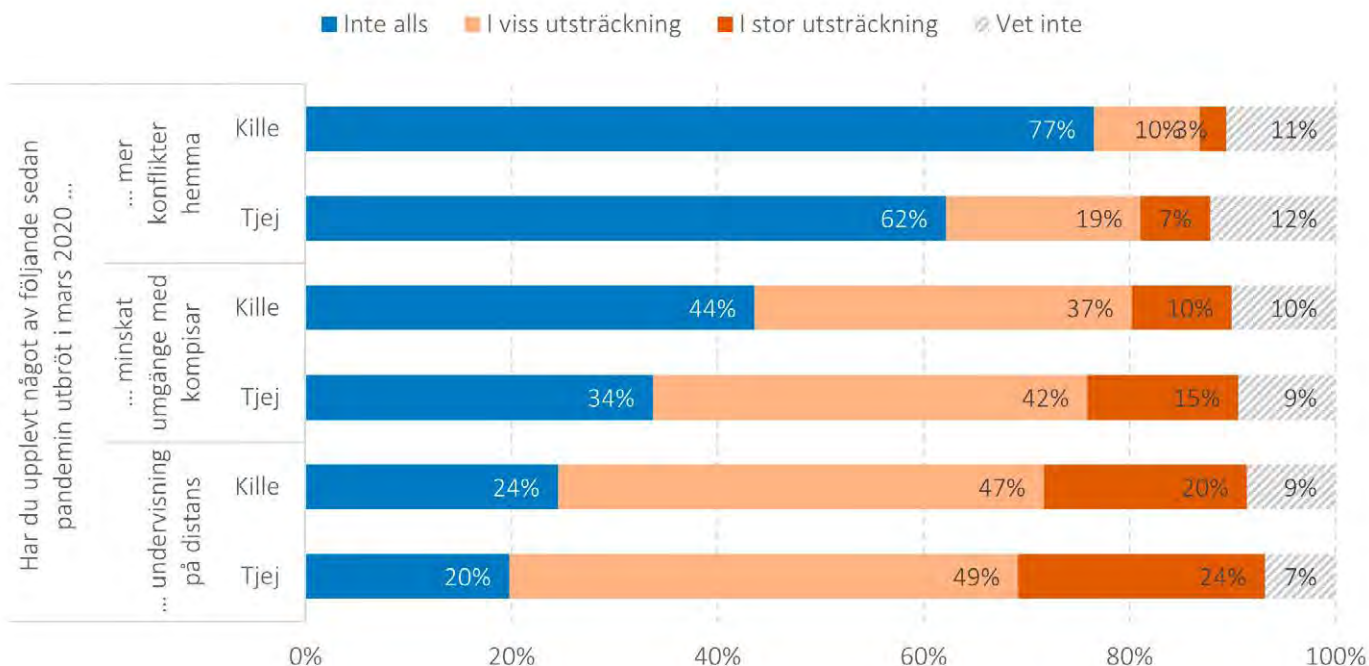
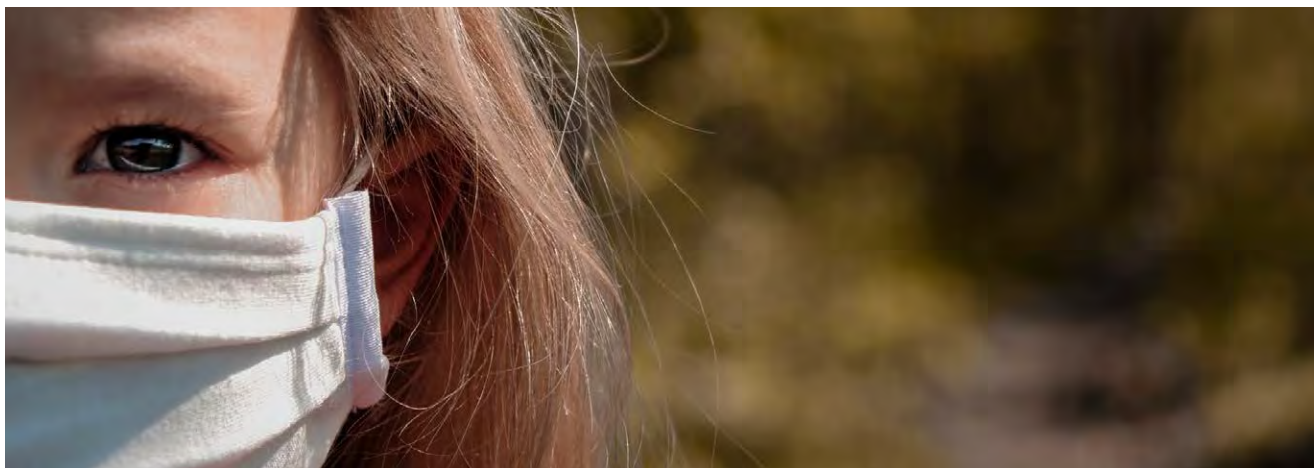

Diagram 106. Har du upplevt något av följande sedan pandemin utbröt i mars 2020...?

Cirka 57 procent av tjejerna och 47 procent av killarna som upplevde ett minskat umgänge med kompisar. Därutöver var det 26 procent av tjejerna och 13 procent av killarna som upplevde att det uppstått fler konflikter i hemmet. Tjejerna rapporterade således i större utsträckning att pandemin påverkat dem negativt både vad gäller konflikter hemma och mindre umgänge med kompisar. Tjejerna hade även haft distansundervisning i högre omfattning än killarna. Från CAN:s skolundersökning framgår det även att tjejer genomgående uppgett att de påverkats mer av pandemin än vad killarna uppgett.

Hur påverkades ungdomar av pandemin?

Undersökningen 2022 uppvisar en positiv utveckling inom vissa områden jämfört med 2020 års undersökning då pandemin fortfarande klassades som en allmänfarlig sjukdom och det fanns restriktioner för att minska smittspridningen. Det är alltid svårt att uttala sig om de faktiska bakomliggande orsaker. Mycket tyder dock på att ungdomarnas tillvaro i vissa avseenden varit sämre än väntat under tiden för enkätens genomförande 2020. En trolig slutsats blir därmed att vissa negativa resultat kan kopplas till genomförda åtgärder för minskad smittspridning och pandemins effekter i stort.

En positiv utveckling är att jämfört med undersökning 2020 rör sig både killarna och tjejerna mer. Andelen tjejer som 2022 rör sig mer än 60 minuter per dag är på ungefär samma nivå som innan pandemin medan andelen killar som rör sig mer än 60 minuter per dag har ökat. Den generella trenden sedan 2014 har varit en ökande aktivitetsnivå för ungdomar bortsett från de rapporterade uppgifterna under 2020.

Både tjejer och killar uppvisar en viss positiv utveckling under 2022 gällande upplevelsen av skolan de senaste sex månaderna. Det är en något större andel som tycker att skolan som helhet är bra eller mycket bra. Den positiva utvecklingen har skett bland gymnasieungdomarna som under 2022 har ökat med sex procentenheter. Fler gymnasieungdomar hade distansundervisning under 2020 än högstadieungdomarna. De positiva siffrorna i 2022 års undersökning angående skolan som helhet för gymnasieungdomarna skulle därför kunna indikera att fler trivs i skolan efter att restriktioner kopplade till pandemin tagits bort. Det går dock inte att säga med säkerhet att så är fallet.

Det psykiska mående och kosten

Samtidigt som vissa områden har utvecklats positivt sedan 2020 fortsätter den negativa utvecklingen för ungdomarnas psykiskt mående, psykosomatiska besvär och upplevd stress. Resultatet av undersökningen 2022 visar inte några tydliga samband mellan det psykiska måendet och pandemin. Detta konstateras eftersom den negativa trenden med ett försämrat mående och ökad stress fortsätter nedåt även under 2022.

Detsamma gäller ungdomars kostvanor som fortsätter att försämrats. Andra undersökningar har rapporterat om att försämrade kostvanor för ungdomar under pandemin. Detta är dock inte något som framgår vid jämförelse av 2020 och 2022 års undersökning bland ungdomarna i Umeå kommun. Detta konstateras eftersom den negativa trenden vad gäller kosthållning fortsätter nedåt även under 2022. Resultaten över tid visar att andelen ungdomar som dagligen eller flera gånger i veckan, äter godis, dricker läsk fortsätter att öka.

Bilaga

Följande tabeller visar ett urval av frågor med andelen positiva/negativa resultat uppdelat på skolor och program.

Färgkodningen är relativ hur ungdomar på andra skolor/program svarar och inte nödvändigtvis en markör för dåligt/bra resultat i någon absolut mening.

Tabell 1. Skolor med andelar positiva samt negativa svar på ett urval frågor.

Skola	God ekonomi	Ser ljust på framtiden	Ej trångbodd	Hjälp hemifrån	Emotionellt stöd	Röker inte	Snusar inte	Dricker inte	Alkohol minskar status	Föräldrar förstår	Resp. av kamrater	Resp. av vuxna	Lärare förstår	Inte utsatt för trak.	Skolkar inte idrott	Trygg i skolan	Skolkar inte lektioner	Nöjd med resultat	Hinnder skola	Helhet skola	Lätt skola	Lärare förstår
Bräntbergsskolan	75%	70%	88%	97%	95%	91%	96%	78%	26%	85%	79%	80%	63%	97%	86%	95%	88%	55%	86%	66%	25%	63%
Carlshöjds skolan	86%	69%	93%	94%	94%	96%	97%	72%	40%	81%	75%	85%	70%	87%	95%	91%	93%	64%	85%	73%	25%	70%
Ersätgsskolan	83%	83%	84%	91%	93%	91%	95%	88%	36%	80%	81%	90%	70%	91%	92%	92%	88%	60%	90%	79%	43%	70%
Grubbekskolan	88%	81%	91%	98%	95%	94%	97%	92%	43%	84%	82%	86%	75%	93%	93%	96%	92%	67%	91%	77%	34%	75%
Hagaskolan	88%	79%	94%	98%	94%	95%	98%	84%	34%	87%	84%	83%	71%	94%	94%	95%	92%	60%	87%	72%	22%	71%
Hannaskolan	72%	73%	84%	90%	87%	93%	93%	82%	39%	80%	63%	80%	70%	70%	77%	93%	87%	53%	73%	60%	40%	70%
Hörnefors centralskola	81%	71%	95%	94%	92%	89%	90%	72%	32%	83%	71%	79%	64%	91%	97%	91%	86%	60%	88%	56%	23%	64%
Engelska skolan	85%	70%	97%	96%	85%	95%	97%	85%	37%	69%	70%	73%	55%	87%	89%	90%	89%	48%	80%	59%	22%	55%
Linneaskolan	88%	81%	88%	98%	93%	95%	94%	86%	32%	86%	74%	85%	65%	94%	91%	96%	86%	54%	86%	65%	34%	65%
Maja Beskowskolan	86%	77%	92%	97%	94%	92%	96%	79%	32%	81%	81%	83%	70%	88%	88%	92%	86%	57%	88%	71%	26%	70%
Minervaskolan	88%	79%	92%	95%	94%	96%	96%	81%	40%	80%	79%	77%	66%	90%	94%	91%	89%	54%	88%	68%	25%	66%
Obbola skola	91%	70%	92%	95%	90%	90%	89%	76%	30%	76%	69%	70%	59%	83%	85%	86%	82%	59%	83%	47%	25%	59%
Pops Academy Umeå	71%	54%	73%	94%	81%	96%	98%	91%	31%	74%	75%	88%	66%	79%	85%	91%	85%	38%	77%	58%	15%	66%
Prolympia	88%	81%	93%	97%	92%	90%	92%	76%	38%	79%	74%	76%	65%	90%	89%	91%	89%	49%	82%	64%	23%	65%
Sjöfruskolan	86%	78%	89%	97%	91%	94%	95%	87%	42%	85%	81%	84%	79%	90%	92%	93%	91%	61%	91%	70%	26%	79%
Storsjöskolan	86%	71%	92%	98%	93%	92%	92%	81%	38%	82%	74%	80%	63%	89%	89%	92%	86%	56%	88%	65%	33%	63%
Sävar skola	86%	72%	93%	97%	91%	92%	92%	75%	37%	81%	79%	83%	67%	89%	89%	90%	86%	52%	86%	64%	28%	67%
Södra Äldhems skolan	82%	77%	83%	98%	96%	93%	99%	82%	34%	86%	86%	86%	71%	96%	92%	92%	93%	59%	91%	71%	33%	71%
Tegs centralskola	87%	84%	94%	98%	96%	92%	95%	81%	36%	85%	82%	88%	74%	90%	92%	94%	86%	57%	90%	73%	25%	74%
Waldorf	77%	53%	79%	91%	85%	83%	94%	72%	23%	62%	62%	79%	60%	85%	93%	83%	89%	49%	74%	55%	17%	60%
Västängårds skola	86%	71%	94%	98%	90%	94%	89%	85%	42%	78%	71%	76%	68%	89%	93%	97%	90%	59%	91%	64%	28%	68%

Tabell 2. Skolor med andelar positiva samt negativa svar på ett urval frågor.

Skola	Tillit	Kompisar förstår	Stress	Huvudvärk	Ont i mage	Svårt somna	Trött	Sovit dåligt	Välja kläder	Välja kompisar	Välja fritidsakt.	Välja utb.	Välja livsåsk.	Välja pol.	Välja partner	Motion	Anstr. motion
Bräntbergsskolan	66%	80%	39%	22%	15%	22%	57%	19%	97%	96%	97%	91%	93%	93%	95%	46%	62%
Carlshöjds skolan	72%	76%	38%	26%	18%	38%	58%	34%	100%	98%	97%	93%	95%	96%	98%	51%	72%
Ersängsskolan	62%	83%	41%	21%	15%	27%	44%	28%	97%	97%	92%	92%	90%	92%	92%	44%	57%
Grubbekolan	77%	83%	36%	15%	12%	27%	53%	22%	99%	99%	97%	98%	96%	94%	96%	46%	70%
Hagaskolan	79%	87%	36%	16%	15%	28%	53%	24%	99%	98%	96%	92%	93%	91%	97%	43%	59%
Hannaskolan	67%	70%	50%	28%	38%	30%	65%	43%	93%	90%	90%	90%	86%	86%	93%	21%	62%
Hörnefors central skola	75%	80%	46%	24%	19%	34%	62%	29%	97%	97%	96%	95%	94%	96%	95%	42%	62%
Engelska skolan	61%	76%	48%	22%	21%	35%	65%	33%	98%	97%	95%	93%	86%	93%	94%	43%	70%
Linneaskolan	70%	84%	39%	22%	17%	35%	61%	33%	98%	96%	98%	98%	96%	96%	95%	50%	55%
Maja Beskowskolan	70%	83%	49%	24%	19%	33%	58%	29%	98%	98%	97%	94%	95%	93%	95%	49%	64%
Minervaskolan	65%	81%	46%	21%	15%	29%	57%	30%	98%	95%	95%	94%	89%	93%	94%	45%	73%
Obbola skola	72%	84%	49%	21%	16%	36%	59%	29%	97%	96%	97%	90%	88%	88%	95%	52%	73%
Pops Academy Umeå	70%	79%	60%	24%	24%	45%	67%	35%	98%	90%	92%	89%	96%	90%	92%	29%	57%
Prolympia	71%	79%	43%	21%	17%	30%	61%	27%	99%	97%	96%	94%	92%	93%	96%	73%	89%
Sjöfruskolan	73%	83%	39%	15%	15%	25%	52%	26%	97%	96%	97%	93%	93%	94%	93%	50%	72%
Storsjöskolan	68%	80%	41%	20%	17%	31%	52%	30%	98%	97%	95%	94%	92%	94%	94%	46%	65%
Sävar skola	71%	86%	50%	21%	16%	30%	60%	21%	99%	99%	97%	93%	94%	95%	95%	42%	64%
Södra Äldhemskolan	68%	83%	36%	19%	13%	28%	50%	24%	99%	99%	98%	98%	96%	96%	94%	44%	63%
Tegs centralskola	77%	86%	37%	19%	17%	25%	58%	22%	99%	98%	98%	95%	96%	95%	95%	60%	73%
Waldorf	72%	83%	50%	29%	24%	48%	68%	41%	96%	98%	96%	87%	87%	87%	96%	46%	59%
Västangårds skola	60%	67%	38%	16%	15%	31%	59%	25%	97%	98%	99%	98%	88%	93%	95%	42%	63%

Tabell 3. Program med andelar positiva samt negativa svar på ett urval frågor.

Program	God ekonomi	Ser ljust på framtiden	Ej trångbodd	Hjälp hemifrån	Emotionellt stöd	Röker inte	Snusar inte	Dricker inte	Alkohol minskar status	Föräldrar förstår	Resp. av kamrater	Resp. av vuxna	Lärare förstår	Inte utsatt för trak.	Skolkar inte idrott	Trygg i skolan	Skolkar inte lektioner	Nöjd med resultat	Hinnder skola	Helhet skola	Lätt skola
Barn- och fritidsprogrammet	80%	71%	86%	92%	93%	76%	74%	41%	13%	82%	80%	84%	67%	77%	69%	92%	42%	50%	78%	64%	18%
Bygg- och anläggningsprogrammet	79%	79%	92%	95%	94%	61%	59%	78%	2%	89%	87%	87%	82%	76%	65%	94%	49%	62%	93%	79%	25%
EE	74%	58%	77%	93%	91%	86%	95%	29%	19%	84%	72%	74%	77%	70%	72%	98%	56%	56%	93%	84%	19%
Ekonomiprogrammet	90%	84%	91%	97%	97%	85%	79%	72%	10%	87%	90%	86%	73%	76%	80%	98%	60%	59%	87%	78%	19%
El- och energi-programmet	86%	83%	95%	97%	96%	68%	68%	51%	5%	85%	91%	90%	82%	76%	75%	98%	52%	70%	91%	84%	39%
ES	65%	48%	78%	96%	95%	83%	87%	40%	43%	61%	87%	78%	65%	43%	48%	91%	35%	57%	91%	52%	26%
Estetiska programmet	79%	58%	87%	95%	95%	75%	84%	36%	15%	65%	86%	86%	63%	69%	71%	95%	59%	58%	82%	72%	14%
Hantverksprogrammet	79%	68%	90%	90%	94%	68%	75%	43%	5%	68%	89%	91%	82%	74%	61%	94%	52%	51%	79%	73%	24%
Industri tekniska programmet	84%	82%	98%	98%	100%	56%	66%	92%	10%	82%	82%	94%	90%	74%	58%	94%	36%	50%	88%	84%	18%
Introuktionsprogram	64%	66%	72%	87%	88%	82%	86%	46%	32%	82%	81%	90%	83%	86%	59%	92%	60%	58%	88%	75%	50%
Naturbruksprogrammet	73%	62%	82%	92%	90%	71%	81%	84%	6%	71%	78%	75%	59%	64%	58%	94%	55%	53%	77%	64%	18%
Naturvetenskapsprogrammet	82%	76%	91%	93%	95%	90%	89%	20%	22%	76%	89%	84%	69%	80%	82%	96%	68%	58%	80%	72%	20%
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	88%	74%	94%	91%	91%	82%	82%	82%	15%	82%	76%	91%	79%	79%	79%	91%	59%	59%	88%	88%	38%
Samhällsvetenskapsprogrammet	88%	76%	90%	94%	96%	76%	78%	26%	10%	76%	93%	92%	71%	78%	72%	99%	53%	60%	82%	70%	16%
TE	84%	62%	93%	98%	91%	98%	98%	72%	29%	76%	82%	89%	71%	84%	82%	98%	82%	69%	96%	76%	18%
Teknikprogrammet	86%	79%	94%	96%	95%	84%	84%	30%	17%	85%	88%	87%	78%	79%	87%	97%	69%	56%	85%	78%	18%
VVS- och fastighetsprogrammet	82%	82%	96%	93%	100%	57%	50%	85%	4%	86%	79%	93%	82%	75%	89%	100%	46%	64%	96%	89%	29%
Vård- och omsorgsprogrammet	71%	83%	94%	97%	89%	64%	67%	79%	9%	80%	76%	80%	79%	71%	67%	95%	53%	67%	92%	74%	21%

Tabell 4. Program med andelar positiva samt negativa svar på ett urval frågor.

Program	Tillit	Kompisar förstår	Stress	Huvudvärk	Ont i mage	Svårt somna	Trött	Sovit dåligt	Välja kläder	Välja kompisar	Välja fritidsakt.	Välja utb.	Välja livsåsk.	Välja pol.	Välja partner	Motion	Anstr. motion
Barn- och fritidsprogrammet	62%	86%	51%	35%	27%	46%	71%	41%	99%	98%	98%	97%	94%	94%	96%	50%	70%
Bygg- och anläggningsprogrammet	67%	89%	32%	23%	17%	38%	65%	36%	98%	97%	97%	97%	94%	94%	97%	40%	46%
EE	60%	83%	36%	21%	17%	49%	60%	44%	98%	100%	98%	98%	95%	91%	91%	23%	42%
Ekonomiprogrammet	72%	89%	45%	18%	17%	26%	65%	26%	99%	99%	99%	98%	97%	97%	98%	55%	76%
El- och energiprogrammet	74%	90%	21%	19%	10%	26%	54%	29%	97%	97%	96%	97%	94%	97%	96%	32%	58%
ES	57%	57%	61%	26%	26%	35%	70%	48%	100%	96%	95%	100%	96%	83%	96%	22%	13%
Estetiska programmet	70%	78%	62%	27%	27%	35%	75%	36%	100%	99%	98%	99%	96%	98%	98%	26%	35%
Hantverksprogrammet	61%	84%	66%	43%	33%	53%	80%	35%	100%	99%	96%	98%	98%	99%	100%	17%	32%
Industritekniska programmet	52%	78%	26%	22%	10%	37%	62%	32%	100%	98%	98%	100%	100%	96%	98%	36%	40%
Introduktionsprogram	49%	74%	43%	31%	21%	39%	55%	39%	94%	92%	89%	90%	85%	81%	89%	29%	39%
Naturbruksprogrammet	56%	76%	66%	36%	31%	51%	81%	45%	99%	97%	98%	97%	96%	92%	96%	32%	35%
Naturvetenskapsprogrammet	73%	85%	53%	20%	17%	31%	65%	32%	99%	99%	98%	97%	96%	97%	98%	43%	61%
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	65%	85%	41%	26%	29%	26%	62%	27%	100%	100%	97%	100%	88%	91%	94%	38%	47%
Samhällsvetenskapsprogrammet	71%	84%	54%	28%	23%	32%	67%	33%	99%	100%	99%	98%	97%	98%	98%	32%	51%
TE	67%	82%	22%	2%	11%	24%	47%	24%	100%	100%	98%	100%	98%	93%	98%	18%	47%
Teknikprogrammet	72%	85%	37%	18%	11%	24%	55%	29%	98%	98%	97%	97%	96%	95%	96%	41%	64%
VVS- och fastighetsprogrammet	71%	86%	18%	14%	4%	54%	64%	36%	100%	100%	100%	100%	88%	96%	100%	39%	44%
Vård- och omsorgsprogrammet	56%	82%	59%	35%	39%	32%	72%	36%	100%	98%	97%	97%	94%	95%	98%	21%	35%

Om rapporten

Umeå kommun vill främja arbetet med en god, jämställd och jämlik hälsa hos invånarna. Undersökningen Unga är en folkhälsoundersökning som genomförs i Umeå kommuns högstadie- och gymnasieskolor vartannat år och är ett viktigt instrument för att följa barns och ungdomars hälsa och vardag.

Strategisk planering

Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A

Postadress: 901 80 Umeå

090–16 10 00

umea.kommun@umea.se

www.umea.se